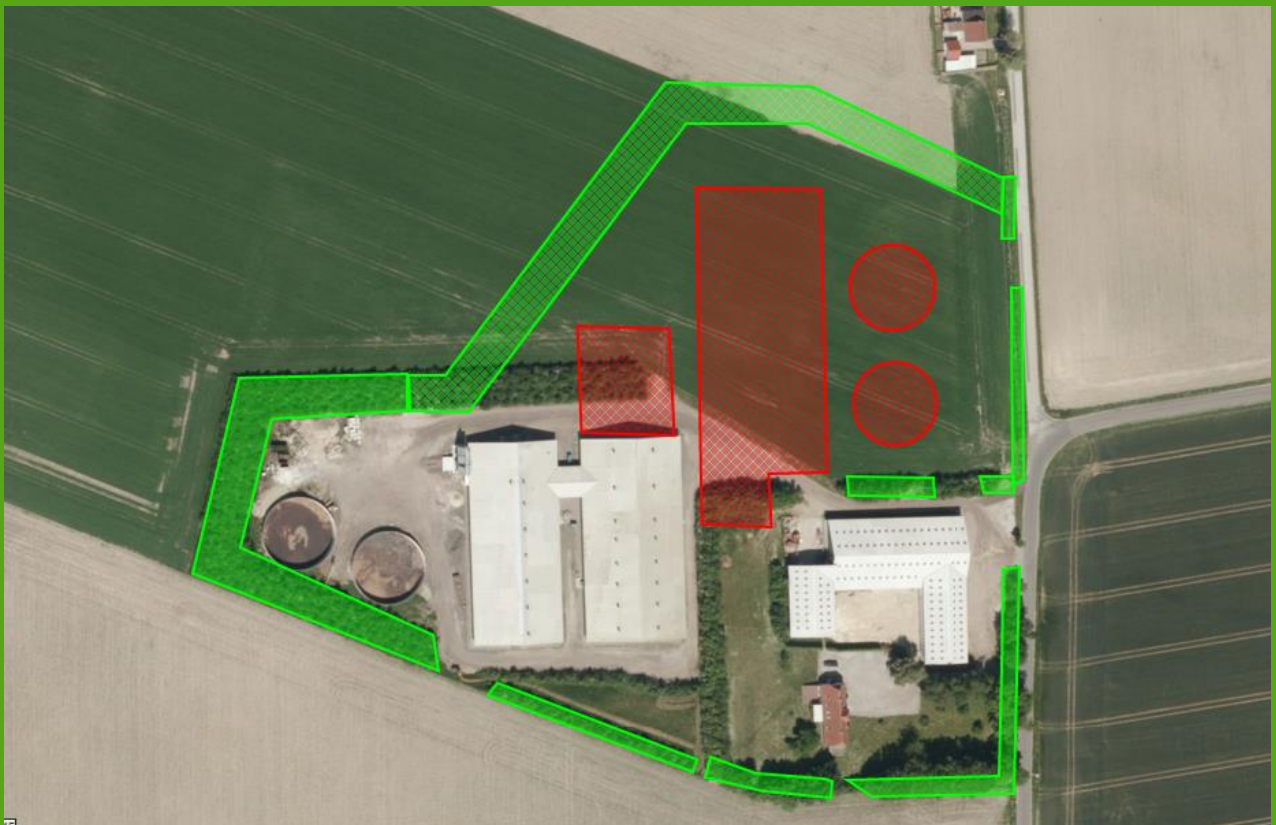

Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug § 12
Udvidelse af sobesætning samt produktion af smågrise og polte
Gurrebyvej 10 A, 4920 Søllested

Lolland Kommune, Jernbanegade 7, 4930 Maribo
Sags nr. 325688
Godkendelsesdato: 28. april 2016

Indholdsfortegnelse

1	Resumé og samlet vurdering	5
1.1	Ansøgningen om miljøgodkendelse	5
1.2	Samlet vurdering og Ikke Teknisk Resume	5
1.3	Offentlighed	9
2	Generelle forhold	14
2.1	Beskrivelse af husdyrbruget	14
2.2	Biaktivitet	15
2.3	Meddelelsespligt – anlæg, arealer og ejerforhold	16
2.4	Gyldighed og andre godkendelser	16
2.5	Retsbeskyttelse	17
2.6	Revurdering af miljøgodkendelse	18
3	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold	19
3.1	Bygge- og beskyttelseslinjer, afstandskrav, fredninger mv.	19
3.2	Placering i landskabet	21
3.3	Beplantning	23
3.4	Påvirkning fra andre husdyrbrug	24
4	Husdyrhold, staldanlæg og drift	26
4.1	Husdyrhold og staldindretning	26
4.2	Gyllekanaler og gyllekøling	28
4.3	Ventilation	32
4.4	Energiforbrug	33
4.5	Vandforbrug	34
4.6	Spildevand og regnvand	34
4.7	Fodring	36
4.8	Affald og Døde dyr	37
4.9	Olieoplæg	38
4.10	Pesticider, kemikalier og medicin	39
4.11	Driftsforstyrrelser eller uheld	39
5	Gødningsproduktion	41
5.1	Gødningstyper	41
5.2	Opbevaring - og håndtering af husdyrgødning	41
5.3	Anvendelse af husdyrgødning	43

6	Forurening og gener fra husdyrbrug	46
6.1	Ammoniak og natur	46
6.2	Lugt	55
6.3	Fluer og skadedyr	58
6.4	Transport	59
6.5	Støj fra anlæg og maskiner	61
6.6	Støv fra anlæg og maskiner	62
6.7	Lys	63
7	Påvirkning fra arealerne	64
7.1	Baggrund og udspretningsarealerne	64
7.2	Påvirkning af søer og vandløb	66
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord og hav	67
7.4	Påvirkning af naturområder og arter med særligt strenge beskyttelseskrav	70
7.5	Kvælstof til grundvand	75
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	77
8.1	BAT staldanlæg	77
8.2	BAT foder	78
8.3	BAT energiforbrug	79
8.4	BAT vandforbrug	79
8.5	BAT opbevaring af husdyrgødning	80
8.6	BAT udbringning af husdyrgødning	80
8.7	BAT management	80
9	Egenkontrol og dokumentation	82
10	Alternative løsninger og 0-alternativ	84
11	Husdyrbrugets ophør	85
12	Bilagsliste	86
12.1	Bilag 1 – Samtlige vilkår i godkendelsen	86
12.2	Bilag 2 – Beredskabsplan fremsendt af ansøger	90
12.3	Bilag 3 – Udpegningsgrundlag Natura 2000 områder	100
12.4	Bilag 4 – Anvendte kilder og referencer	103
12.5	Bilag 5 – Bilag IV arter i Lolland Kommune	105

Datablad

Titel: Miljøgodkendelse efter Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 12
Udvidelse af sobesætning og samt produktion af smågrise og polte
Gurrebyvej 10 A, Søllested

Lovgrundlag: Husdyrgodkendelsesloven (Lovbek. nr. 868 af 3. juni 2015) § 12, stk. 1

Dato for godkendelse: 28. april 2016

Ansøgningsnummer: 76495 og fiktiv ansøgningsnummer 82728

CVR nummer: 32230539

CHR nummer: 108551

Ejendomsnummer: 3600003609

Bedriftens ejer: Højbakke I/S

Ansøger: Højbakke I/S, Gurrebyvej 10 A, 4920 Søllested – hoejbakkeis@yahoo.com

Kontaktperson på bedriften: Steffen Sørensen

Ansøgers konsulent: Nina Gamby – Gråkjær Miljøcenter – ng@graakjaer.dk

Godkendelses- og tilsynsmyndighed: Lolland Kommune, Teknik- og Miljømyndighed,
Jernbanegade 7, 4930 Maribo

Lolland Kommunes eksterne rådgiver angående naturvurdering: Aglaja v. Eigil Plöger

Sagsbehandler: Natur- og miljøsagsbehandler Catarina Jensen

Kvalitetssikring: Fagkoordinator Dorthe Prip Lahrmann

I RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

I dette kapitel gives en kort beskrivelse af den ansøgte produktion, miljøgodkendelsens indhold, og hvordan offentligheden har haft indflydelse på projektet og kommunens vurderinger.

1.1 ANSØGNINGEN OM MILJØGODKENDELSE

Selskabet Højbakke I/S har efter husdyrgodkendelseslovens¹ § 12, stk. 1 søgt om miljøgodkendelse til udvidelse eksisterende sobesætning og starte en smågriseproduktion samt til ændring, udvidelse og etablering af staldbygninger og gyllebeholdere på ejendommen Gurrebyvej 10 A, 4920 Søllested.

Ansøgning om miljøgodkendelse omfatter alle landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen og tilhørende arealer. Ansøgningen er opdelt i 2 faser:

- **Fase 1** omfatter udvidelse af ejendommens svinebesætning **fra** 256 DE² svarede til en besætning på 1.130 årssøer **til** 300 DE² svarede til en besætning på 1.250 årssøer og en årlig produktion af 650 polte fra 32 kg til 107 kg samt til udvidelse af eksisterende løbe- og farestald med en ny løbe- og drægtighedsstald.
- **Fase 2** omfatter udvidelse af ejendommens svinebesætning **fra** 300 DE² svarede til en besætning på 1.250 årssøer og en årlig produktion af 650 polte fra 32 kg til 107 kg **til** 540 DE² svarede til en besætning på 1.250 årssøer og en årlig produktion af 50.000 smågrise fra 7,2 til 32 kg og 650 polte fra 32 kg til 107 kg samt etablering af en ny smågrisestald og to nye gyllebeholdere.

Ansøgningen er indsendt til Lolland Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk første gang den 11. juni 2015. Opdeling af projektet i 2 faser er sket ved fiktiv ansøgning dateret den 2. november 2015, hvor fase 1 beregnes.

Godkendelsen er givet, så det er muligt kun at udnytte fase 1, hvorved fase 2 bortfalder.

1.2 SAMLET VURDERING OG IKKE TEKNISK RESUME

Samlet vurdering

Godkendelsen indeholder under de forskellige kapitler³ 3 – 7 en miljøteknisk beskrivelse, Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering af det ansøgte, og dets miljømæssige påvirkninger af miljø, natur og naboer. Desuden er der efterfølgende kapitler om renere teknologi, egenkontrol, alternativer til det ansøgte og om ophør af drift på ejendommen.

Ved gennemførelse af det ansøgte, er det Lolland Kommunes samlede vurdering –

¹ Lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

² DE = dyreenheder beregnet på godkendelsestidspunktet

³ Denne godkendelse er hovedsageligt skrevet i skabelonen ”den gode godkendelse” udarbejdet af KL og Miljøstyrelsen

- **At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik, samt**
- **At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne.**

For at sikre ovenstående er der til hvert afsnit stillet de nødvendige vilkår. For forhold, der er reguleret af lovgivningen, er der kun stillet vilkår, såfremt Lolland Kommune vurderer, at der er behov for skærpelse i forhold til lovgivningen.

Såfremt der ikke står noget specifikt, gælder alle vilkår både fase 1 og fase 2.

Samtlige vilkår fremgår af bilag 1.

Produktion og arealer

Miljøgodkendelsen omfatter alle nuværende og nye anlæg samt landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommene Gurrebyvej 10 A, 4920 Søllested samt markarealer, der på godkendelsestidspunktet er tilknyttet produktionens CVR nr.

Gurrebyvej 10 A samt de tilknyttede landbrugsaktiviteter og arealer drives og ejes af selskabet Højbakke I/S ved Steffen - og Kristian Sørensen under CVR nr. 32230539. Husdyrproduktionen er registreret under CHR nr. 108551.

Der er ved denne godkendelse givet godkendelse til udvidelse af ejendommens eksisterende sobesætning og etablering af produktion af polte og smågrise jf. nedenstående tabel.

Dyretype	FØR Besætning/årlig produktion (DE)	FØR Stipladser	FASE 1 Besætning/årlig produktion (DE)	FASE 1 Stipladser	FASE 2 Besætning/årlig produktion (DE)	FASE 2 Stipladser
Søer	1.130 (256)	1.130	1.250 (283)	1.250	1.250 (283)	1.250
Smågrise 7,2-32 kg					50.000 (240)	6950
Polte 32-107 kg			650 (17)	160	650 (17)	160
DE total	256		300		540	

Tabel 1.2.1: oversigt over tidligere - og godkendt produktion fordelt på de 2 faser

DE beregnet ud fra omregningsfaktorer på godkendelsestidspunktet (se afsnit 4.1 for beregningen)

Der gives samtidig i fase 1 miljøgodkendelse til ændring, udvidelse og etablering af de stalde til søer - se kort 2.1.2.

Der gives samtidig i fase 2 miljøgodkendelse til etablering af en ny smågrisestald og to nye gyllebeholdere - se kort 2.1.2.

Ejendommens egne og forpagtede landbrugsarealer, som er omfattet af denne godkendelse, ligger omkring selve ejendommen (63,3 ha) samt i 3 enheder nord for ejendommen - syd for

Bødker Skov (56,5 ha) samt nord (24,7 ha) og øst (3,6 ha) for Skovlænge. Det samlede areal er på 148 ha (se kort 2.1.1).

Produktionen på ejendommen er ikke tidligere miljøgodkendt efter Husdyrgodkendelsesloven¹.

Tegning 1.2.2 Skitse fra ansøger (anlægget set fra nord-vest – det er kun den ene af de 2 nye gyllebeholdere, der overdækkes)

Beliggenhed

Staldanlæg på Gurrebyvej 10 A ligger efter udvidelsen ca. 1.030 m fra nærmeste byzone, som er Søllested og ca. 1.530 m fra nærmeste samlede bebyggelse, som er Ullerslev. Nærmeste nabobeboelse Gurrebyvej 8 kommer til at ligge ca. 194 m fra de nye gyllebeholdere på ejendommen – se kort 3.1.1.

Ammoniak og natur

Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser også, at ammoniakemissionen ved udvidelse af produktionen på ejendommen stiger fra 3.438 Kg N/år til 3.504 kg N/år i fase 1 og 5.302 kg N/år i fase 2. En meremission på henholdsvis 66 kg N/år og 1.864 kg N/år i forhold til nu drift.

Det generelle ammoniak reduktionskrav på 30 % i forhold til et fastlagt referencestaldsystem er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk og er overholdt med 837 kg N/år i fase 1 og 867 kg N/år i fase 2.

BAT for ammoniak emission er jf. Miljøstyrelsens teknologiblad for det samlede anlæg beregnet til 3.587 kg N/år i fase 1 og 5.428 kg N i fase 2, hvilket betyder, at tiltag for nedsættelse af ammoniakemissionen opfylder BAT krav i både fase 1 og fase 2. I fase 1 under forudsætning af, at de eksisterende gyllebeholdere overdækkes.

Afstanden mellem anlægget og ammoniakfølsom natur – både kategori 1, 2 og 3 natur – er så stor, at alle grænseværdier for total- og merdeposition er overholdt.

Det nærmeste Natura 2000 område, er Halsted Kloster Dyrehave og Nakskov Fjord. Både nu drift og ansøgt drift bidrager ikke med ammoniak til de 2 områder.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at ammoniak fra den nuværende og den ansøgte svineproduktion på Gurrebyvej 10 A ikke påvirker ammoniakfølsom natur, hverken i eller udenfor internationale naturbeskyttelsesområder.

De vandhuller, som ligger nærmest anlægget, og som kan være levested for beskyttede padder, påvirkes med mindre end 1 kg N/ha/år fra det samlede anlæg.

Derfor stiller Lolland Kommune ikke vilkår om yderlige tiltag til begrænsning af ammoniakemissionen fra anlægget ud over dem, som er en del af ansøgningsgrundlaget.

Lugt

Lugtgenerafstand i fase 2 til byzone, samlet bebyggelse og enkelt beliggende bolig i landzone er ved ansøgt drift overholdt vist ved beregning af lugt og geneafstand i det digitale ansøgningsssystem.

Transporter

Udvidelse af svineproduktionen på ejendommen vil betyde et øget antal transportere med svin især fra ejendommen. Der bliver også en del flere transportere med gylle fra ejendommen i de perioder, hvor gylle skal køres på landbrugsjord. Ansøger anslår, at antallet af transportere inden udvidelsen er ca. 529 transportere årligt, og at det efter udvidelsen vil blive ca. 1.472 transportere om året.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for håndtering af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald samt mht. støj, støv og lyspåvirkning m.v. af omgivelserne. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, ikke vurderes at være væsentlige.

BAT

Det er Lolland Kommunes vurdering, at BAT krav er overholdt i forhold til staldanlæg, foder, energiforbrug, vandforbrug, opbevaring af husdyrgødning, anvendelse af husdyrgødning og i forhold til management.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Ansøger oplyser, at det ansøgte projekt er fremtidssikret, og at det vil give gode arbejdsforhold for ejer og medarbejdere, og at det vil give en god dyrevelfærd på ejendommen.

Det vurderes, at den valgte placering til den nye stald er den mest optimale placering på ejendommen i forhold til udnyttelsen af byggefeltet, hensyn til naboer, naturområder, logistik, ressource forbrug, smittebeskyttelse m.v.

Det er ikke muligt at placere stalden andre steder, da dette vil give uhensigtsmæssigheder i forhold til foder, levering og afhentning af dyr og generel logistik på ejendommen. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærds-mæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet.

Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen.

Dato

Udnyttelsen af 1. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at ændring, udvidelse og etablering af sostalde skal være begyndt og skride frem indenfor 2 år fra denne godkendelse er givet.

Udnyttelsen af 2. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 5 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at byggeri af den nye smågrisestald og de 2 nye gyllebeholdere skal være påbegyndt og skride frem indenfor 3 år fra denne godkendelse er givet.

Miljøgodkendelsen er givet, således at det er muligt kun at udnytte fase 1. Fase 2 vil i så fald bortfalde.

1.3 OFFENTLIGHED

Offentliggørelse af ansøgningen

Da der er tale om en ansøgning efter husdyrgodkendelseslovens § 12, skal ansøgningsmaterialet i henhold til lovens § 55 offentliggøres, således at offentligheden har mulighed for at se og udtale sig om materialet.

Modtagelse af ansøgningen har været offentliggjort på Lolland Kommunes hjemmeside fra den 5. oktober 2015 med frist til den 2. november 2015 for indsendelse af bemærkninger til ansøgningen og for at anmode om at se udkast til godkendelse, når det var færdigt.

Der kom i den forbindelse bemærkninger fra Søllested-Skovlænge-Gurreby Menighedsråd angående bekymring for mere algevækst på kirken, end der allerede er i dag. Finn Olsen fra Menighedsrådet foreslår, at der i forbindelse med udvidelse af svineholdet på ejendommen etableres luftrensning til minimering af ammoniak emissionen fra staldene.

Etablering af luftrensning er ikke en del af det ansøgte projekt, og Lolland Kommune har ikke stillet vilkår om det, da ammoniakemissionen fra ejendomme i ansøgt drift overholder lovgivningens rammer fra ammoniak if. til beskyttet natur og særligt beskyttede dyre- og plantearter. Desuden overholdes Miljøstyrelsens vejledende krav i forhold til BAT (renere teknologi) angående ammoniak.

Der tages i lovgivningen ikke højde for ammoniaks påvirkning af bygninger. Det er Lolland Kommunes vurdering, at det ikke er muligt at stille skærpede vilkår om f.eks. luftrensning for at hindre algevækst på bygninger nær ejendommen.

Høring af udkast til miljøgodkendelse

Udkast til denne miljøgodkendelse blev den 10. marts 2016 sendt i høring hos ansøger og dennes konsulent i 6 uger.

Orientering om udkast til denne godkendelse, samt oplysning om, hvordan det samlede udkast kunne rekvireres, blev efter godkendelseslovens § 55, stk. 4 samme dag sendt til ejer og lejer af ejendomme indenfor konsekvensområdet⁴ - se kort 1.3.1. Konsekvensområdet for den ansøgte drift i fase 2 er beregnet til at omfatte ejendomme, der ligger mindre end 1.014 m fra et beregnet "lugtcentrum" i ansøgt drift - se afsnit 6.2 angående beregning af lugt.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er ejer/lejer af ejendomme udenfor konsekvensområdet, der vil blive påvirket med en væsentlig gene som f.eks. øget lugt, trafikbelastning eller støj.

Følgende ejendomme ligger indenfor konsekvensområdet for lugt fra Gurrebyvej 10 A efter den ansøgte udvidelse (se kort 1.3.1):

Nørredalsvej 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 og 13 (Nørredalsvej 1 ejet af ansøger)
Sandhøjsvejen 1
Gurrebyvej 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 B (kirke), 11, 12, 13 og 15
Højrebyvej 61, 62, 63, 64, 65, 67, 69 og 71

Der var frist til afgivelse af bemærkninger til udkastet til miljøgodkendelse for ansøger og ejer samt evt. lejer af ovenstående ejendomme på 6 uger til og med den 21. april 2016.

Der indkom følgende bemærkninger i høringsperioden:

Søllested-Skovlænge-Gurreby Menighedsråd har fremsendt bemærkninger i forbindelse med høringen.

⁴ "Konsekvensområde" er det område indenfor hvilket Natur- og Miljøklagenævnet (NMKN-130-00344 den 12. marts 2009 og NMKN 132-00564) skønner, at man periodevis kan udsættes for væsentlige gener fra produktionen på en given ejendom med husdyrproduktion. Området beregnes i det elektroniske ansøgningssystem sammen med beregning af lugt for enkelt bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone, da den væsentligste gene typisk vil være lugt.

Menighedsrådet skriver bl.a.:

Projektet er efter Menighedsrådets mening et meget stort og miljøbelastet projekt for Gurreby Kirke, der allerede lider under ammoniakudledning fra samme svinefarm samt fra yderligere 2 andre store svinefarme, beliggende 200 – 400 meter fra kirken.

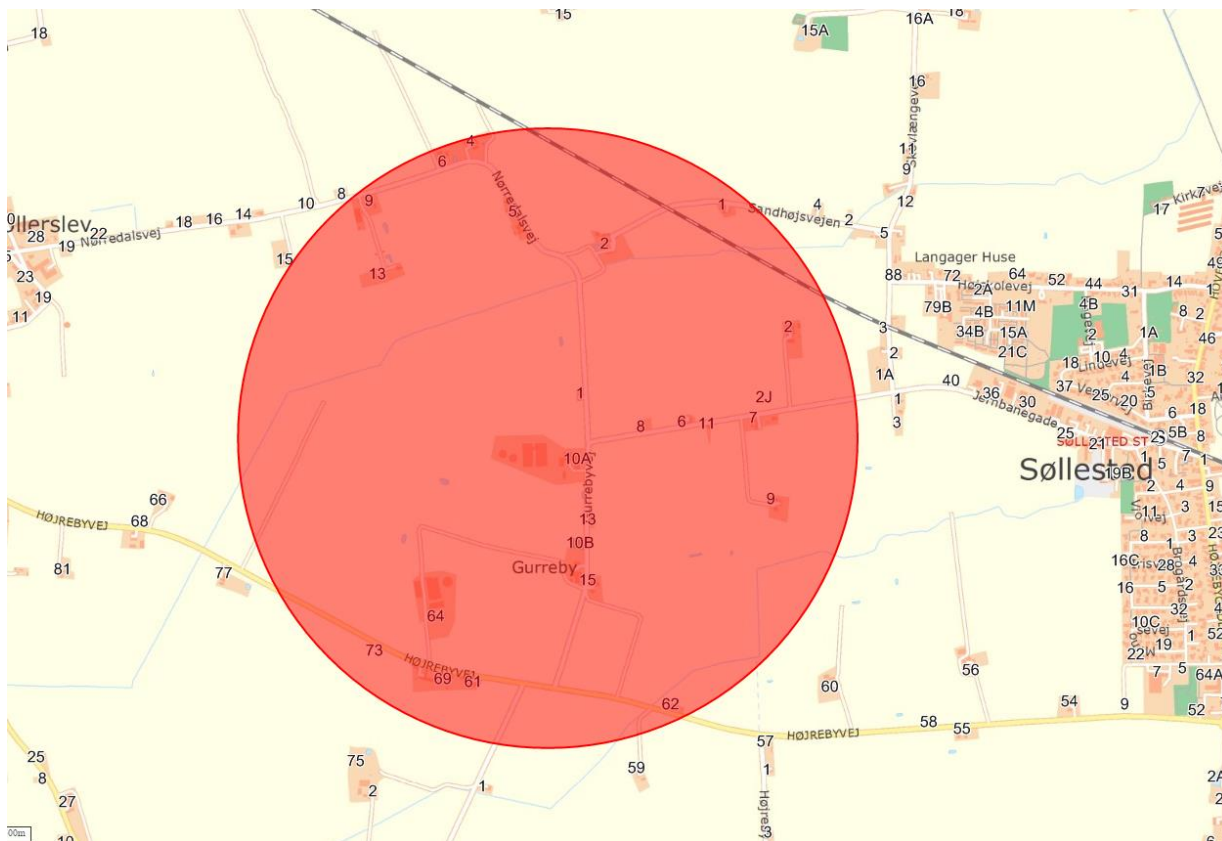
Disse 2 svinefarme kunne jo også få lignende interesser, såfremt nærværende projekt bliver godkendt, men alene nærværende projekt er nok til, at menighedsrådet enstemmigt er enige om en indsigelse/protest af projektet.

Gurreby Kirke lider allerede under udledningen af ammoniakdampe fra svinefarmene, idet algeaflejring tydeligt fremgår på den hvidkalkede kirke, hvor problemet vil blive oftere afrensning af alger på udvendige vægge samt tag og dermed også kalkning.

Lolland Kommunes kommentar til bemærkningerne

Som bemærket i forbindelse med høringen af ansøgningen om miljøgodkendelse, har Lolland Kommune ikke mulighed for at stille skærpede krav til f.eks. luftrensning for nedbringelse af ammoniakemissionen fra staldene eller give afslag på det ansøgte, såfremt afskæringskriterierne i lovgivningen er efterkommet, samt at det ansøgte projekt overholder Miljøstyrelsens vejledende krav til renere teknologi (BAT). Det fremgår af denne godkendelse, at begge forhold er overholdt.

Indsigelsen har derfor ikke givet anledning til ændringer i udkastet, som var i høring.

Kort 1.3.1 Høringsberettigede ejendomme – konsekvensområde angående lugt er beregnet som den yderste cirkel.

Klage over afgørelse om miljøgodkendelse

Denne afgørelse kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet ifølge Husdyrgodkendelseslovens § 76, stk. 1. Klageberettigede er en række organisationer fastlagt i loven, samt alle med en væsentlig individuel interesse i afgørelsen.

Afgørelsen offentliggøres på Lolland Kommunes hjemmeside fredag den 29. april 2016.

Klagen skal indsendes via Klageportalen, som findes på www.nmkn.dk. Fristen er 4 uger efter offentliggørelsen af afgørelsen. Klagen skal være modtaget senest 27. maj 2016.

Når klagen er indgivet via Klageportalen, vurderer Lolland Kommune, om klagen giver anledning til at ændre afgørelsen. Hvis Lolland Kommune fastholder afgørelsen, sender vi relevante oplysninger i sagen videre til Natur- og Miljøklagenævnet.

Det er en forudsætning for at få behandlet klagen, at der indbetales et gebyr på 500 kr. til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen. Hvis klageren får helt eller delvist medhold, refunderer Natur- og Miljøklagenævnet gebyret.

Hvis du mener, du er berettiget til at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du kontakte Lolland Kommune. Om du fritages, er Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse.

Lolland Kommune giver besked til den, der har fået afgørelsen, om at den er blevet påklaget.

Ifølge Husdyrgodkendelsesloven § 81, stk. 1 har en klage over denne afgørelse ikke opsættende virkning, medmindre klagenævnet bestemmer andet.

Godkendelsen er fremsendt til følgende:

- Højbakke I/S ved Steffen og Kristian Sørensen (ansøger) – hoejbakkeis@yahoo.com
- Gråkjær Miljøcenter ved Nina Gamby (ansøgers konsulent) – ng@graakjaer.dk
- Naturcenter Storstrøm – sto@nst.dk
- Embedslægerne/Sundhedsstyrelsen – sjl@sst.dk
- Danmarks Naturfredningsforening (DN) – dnlolland-sager@dn.dk
- Det Økologiske Råd – husdyr@ecocouncil.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – natur@dof.dk, lolland@dof.dk
- Danmarks Sportsfisker Forbund – post@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Fiskeriforening – mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen – nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Friluftsrådet – fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet Storstrømmen – jakobsen.terkel@gmail.com
- Dansk Botanisk Forening – perh@snm.ku.dk

Orientering om godkendelsen er sendt til ejer/lejer af ejendomme indenfor konsekvensområdet – se under "høring om udkast til miljøgodkendelse".

Ønskes afgørelsen afgjort ved domstolene, skal retssagen Husdyrgodkendelsesloven § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Lolland Kommune den 28. april 2016

Catarina Jensen
Natur- og miljøsagsbehandler

2 GENERELLE FORHOLD

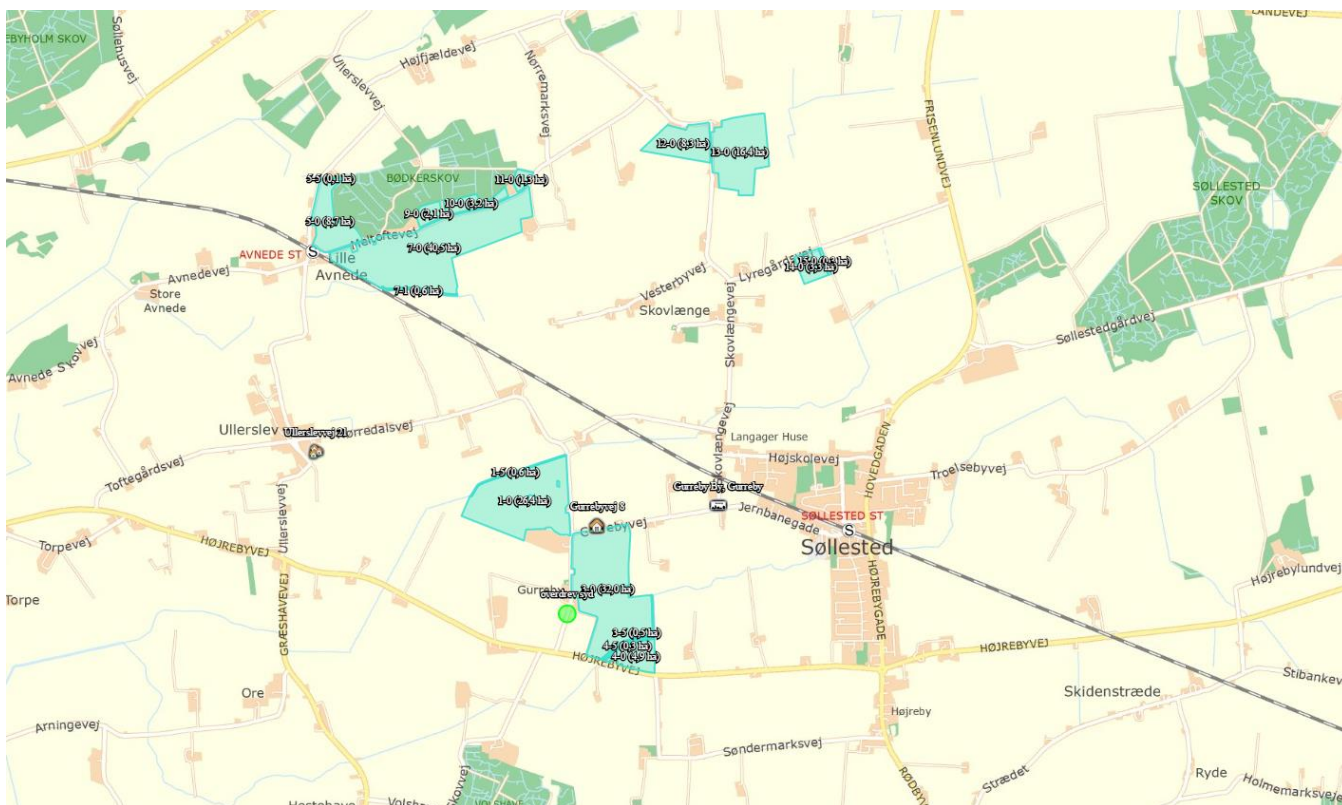
I dette kapitel beskrives en række juridiske forhold ved godkendelsen, såsom husdyrholdet størrelse, gyldighed og retsbeskyttelse.

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Jf. Husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1 side 5) § 103, stk. 2 skal den første miljøgodkendelse af et husdyrbrug efter loven omfatte det samlede anlæg. Husdyrproduktionen på ejendommen er ikke tidligere godkendt efter loven. Denne godkendelse omfatter derfor den samlede drift af Gurrebyvej 10 A, samt arealer der drives under samme CVR nummer.

Ejendommens egne og forpagtede landbrugsarealer, som er omfattet af denne godkendelse, ligger omkring selve ejendommen (63,3 ha) samt i 3 enheder nord for ejendommen - syd for Bødker Skov (56,5 ha) samt nord (24,7 ha) og øst (3,6 ha) for Skovlænge. Det samlede areal er på 148,1 ha - kort 2.1.1.

Arealer i driften beskrives nærmere i kapitel 7.

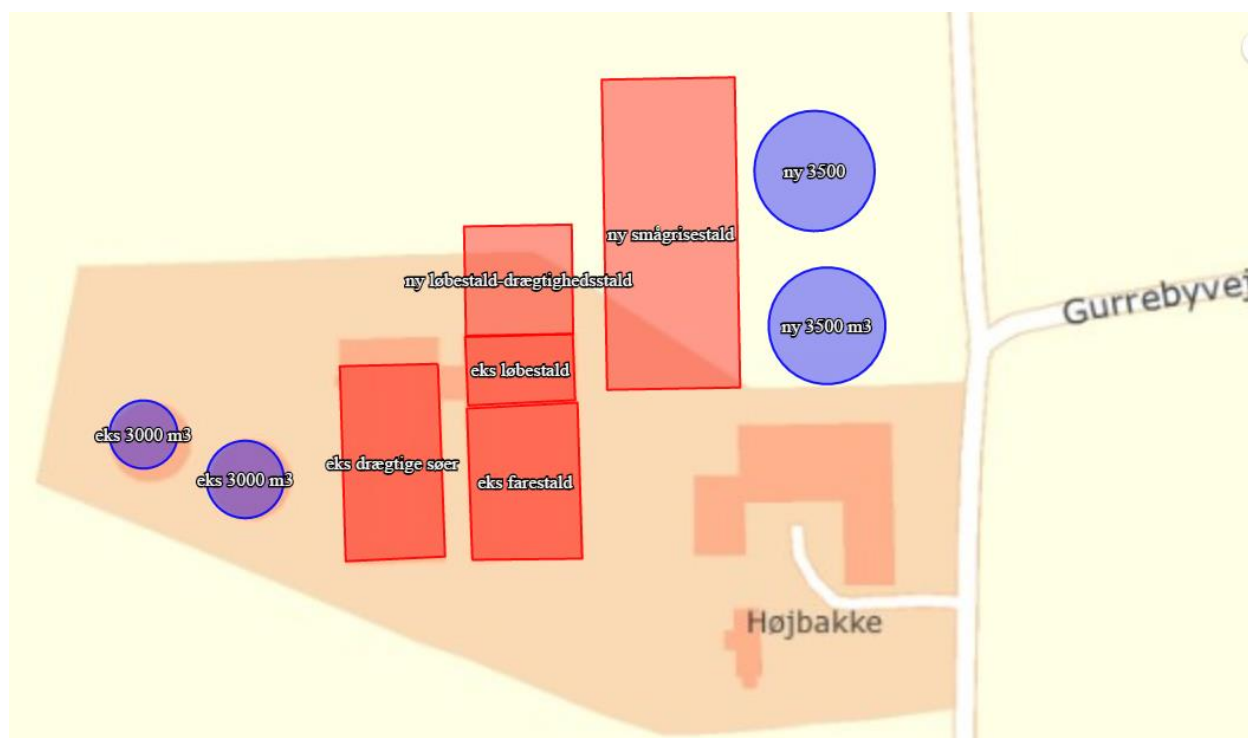
Kort 2.1.1 Kort over udsprængningsarealerne – kort fra www.husdyrgodkendelse.dk

Ansøgning efter Miljøbeskyttelsesloven om etablering af stalde og husdyrproduktion på Gurrebyvej 10 A blev i december 2002 fremsendt til Højreby Kommune. Ansøgning blev fremsendt, da der blev søgt om etablering af mere end 750 stipladser til søer. Der blev søgt om etablering af en besætning på 1.130 årssøer med frasalgt af smågrise ved fravæning.

Ansøgning om miljøgodkendelse blev i 2003 screenet af Storstrøms Amt til vurdering af, om etableringen krævede en VVM redegørelse. Amtet afgjorde, at etablering af staldanlæg og husdyrproduktionen ikke krævede en VVM redegørelse.

Miljøgodkendelse efter Miljøbeskyttelsesloven § 33 pga. antal stipladser til søerne blev givet af Lolland Kommune i december 2009. Der er ikke siden bygget til anlægget eller sket ændringer i besætningens størrelse eller sammensætning.

Der er i forbindelse med denne godkendelse søgt om at bygge en ny løbe- og drægtighedsstald til den eksisterende løbe- og farestald (fase 1) samt om etablering af en ny smågrisestald og 2 nye gyllebeholdere (fase 2). Eksisterende stalde renoveres ikke. Gennemføres fase 2 ikke, skal eksisterende gyllebeholdere overdækkes.

Kort 2.1.2 Nye og eksisterende stald og gyllebeholdere på Gurrebyvej 10 A – kort fra www.husdyrgodkendelse.dk

2.2 BIAKTIVITET

Der etableres gyllekøling i de nye stalde. Varmen fra gyllekøling anvendes til opvarmning af den eksisterende farestald (fase 1) og den nye smågrisestald (fase 2) samt stuehuset på ejendommen.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der er biaktiviteter på ejendommen, da varme fra gyllekølingen anvendes til opvarmning af stuehuset, da stuehuset ikke er en del af driften

Det er dog Lolland Kommunes vurdering, at den biaktivitet er uden negativ miljømæssig betydning. Der stilles derfor ikke vilkår i forbindelse med biaktiviteten.

2.3 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER OG EJERFORHOLD

Alle ændringer og udvidelse af driften og produktionen på ejendommen, der ligger ud over det, der er givet mulighed for med denne godkendelse, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om ændringen eller udvidelsen kræver et tillæg til denne godkendelse eller er anmeldelsespligtige.

Udskiftes der arealer i forhold til de arealer, som i denne godkendelse er godkendt til anvendelse af gyllen fra ejendommen, skal Lolland Kommune vurdere, om det kan ske indenfor denne godkendelses rammer.

Udspreddes der gylle fra ejendommen på arealer under andet eller andre CVR numre, skal arealerne være godkendt efter Husdyrgodkendelseslovens § 10, § 11, § 12 eller § 16 til modtagelse af husdyrgødning af samme kvalitet, som den der produceres på Gurrebyvej 10 A eller være uden for nitrat- eller fosforklasserne (klasse 0).

Det er i ansøgningen til denne miljøgodkendelse oplyst, at en del af gyllen afsættes til anden ejendom på arealer indenfor nitrat- og/eller fosforklasserne. Der er søgt om en særskilt § 16 godkendelse til anvendelse af gylle på arealerne. Mere om produktion, opbevaring og anvendelse af gyllen produceret på ejendommen i kapitel 5.

Lolland Kommune skal ligeledes orienteres om - og vurderer, om eventuel modtagelse af gylle fra anden - eller andre ejendomme kan ske indenfor denne godkendelses - og Husdyrgodkendelseslovens rammer.

Den driftsansvarlige skal desuden underrette Lolland Kommune, såfremt der sker ejerskifte eller udskiftning af den driftsansvarlige, eller hvis svineproduktionen hel eller delvis ophører i en periode.

Bedriften skal desuden til enhver tid leve op til gældende regler i lovgivningen, selvom disse regler kan være skærpede i forhold til denne godkendelse.

2.4 GYLDIGHED OG ANDRE GODKENDELSER

Udnyttelsen af 1. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at ændring, udvidelse og etablering af sostalde skal være begyndt og skride frem inden 2 år fra denne godkendelse er givet.

Udnyttelsen af 2. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 3 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at byggeri af den nye smågrisestald og de 2 nye gyllebeholdere skal være begyndt og skride frem inden 3 år fra denne godkendelse er givet.

Udnyttes fase 1 ikke, skal de 2 eksisterende gyllebeholdere overdækkes senest 3 år efter denne godkendelse er givet. Det betyder, at arbejdet med at overdække af de 2 eksisterende gyllebeholdere skal være indledt senest 3 år efter denne godkendelse er givet, såfremt fase 2 ikke er begyndt udnyttet.

Efterkommes ovenstående frister ikke, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke er udnyttet. Denne godkendelse er givet, så det alene er muligt at udnytte fase 1.

Hvis denne godkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist i 3 på hinanden følgende år efter ovenstående 5 år, betragtes det som kontinuitetsbrud. Herefter vil den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet bortfalde jf. husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1, side 5) § 33, stk. 3.

Lolland Kommune gør desuden opmærksom på, at det er ansøgers eget ansvar at indhente evt. andre relevante tilladelser og dispensationer efter anden lovgivning. Herunder byggetilladelse til de nye stalde og den nye gyllebeholder.

Det er desuden ansøgers eget ansvar, at kontakte Søllested Vandværk om muligheden for levering af det forventede større vandforbrug på ejendommen – mere om det under afsnittet om vandforbrug.

Vilkår

- Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på ejendommen, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.
- Udnyttelsen af 1. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at ændring, udvidelse og etablering af sostalde skal være begyndt og skride frem indenfor 2 år fra denne godkendelse er givet.
- Udnyttelsen af 2. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 3 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at byggeri af den nye smågrisestald og de 2 nye gyllebeholder skal være påbegyndt og skride frem indenfor 5 år fra denne godkendelse er givet.
- Gennemføres fase 2 ikke, skal de 2 eksisterende gyllebeholdere på ejendommen overdækkes senest 3 år efter denne godkendelse er meddelt.

2.5 RETSBESKYTTELSE

Med denne godkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Retsbeskyttelsen udløber derfor i 2024 på samme dato, som denne godkendelse er givet.

Lolland Kommune kan dog i særlige tilfælde jf. Husdyrgodkendelsesloven § 40, stk. 2 meddele forbud eller påbud før de 8 år er forløbet.

2.6 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSE

Virksomheders miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år revurderes jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ § 41. Dog skal den første revurdering foretages 8 år efter denne godkendelsen er meddelt. Dvs., at den første revurdering skal ske senest i 2024.

Da besætningen allerede i fase 1 når op på mere end 270 dyreenheder søer med produktion af smågrise, er ejendommens svinehold omfattet af EU's IE-direktiv, skal miljøgodkendelsen dog jf. bekendtgørelsens § 41 tages op til revurdering, og der skal om nødvendig meddeles påbud eller forbud, når EU-kommissionen i EU-tidende har offentliggjort en for produktionen relevant BAT-konklusion.

Revurderingen skal tilrettelægges, således at husdyrbruget kan overholde de på baggrund af BAT-konklusionen ajourførte vilkår senest 4 år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-tidende.

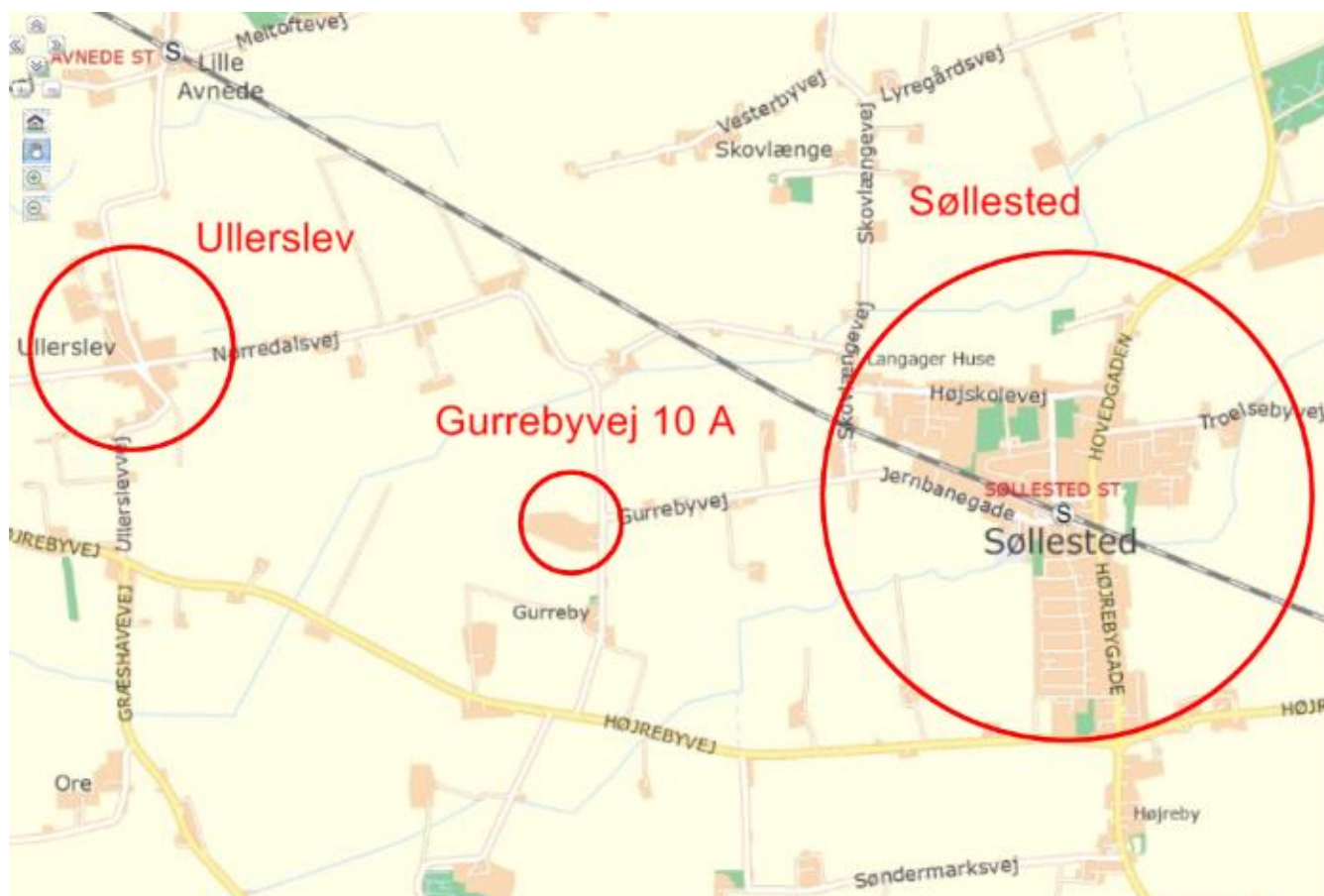
⁵ Bekendtgørelse nr. 44 af 11. januar 2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

3 HUSDYBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

I dette kapitel beskrives projektet set i forhold til afstandskrav til naboer, vandforsyning, offentlig vej mv. samt husdyrbrugets beliggenhed i forhold til forskellige bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv. samt i forhold til andre større husdyrbrug. Desuden beskrives husdyrbrugets placering i landskabet med hensyn til landskabelige værdier.

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINJER, AFSTANDSKRAV, FREDNINGER MV.

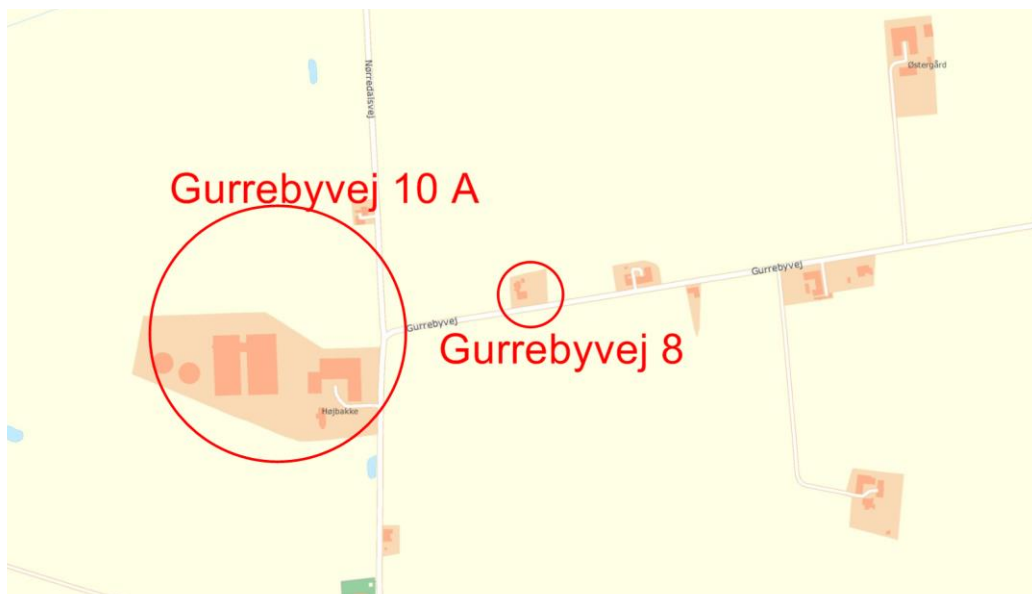
Staldanlæg på Gurrebyvej 10 A ligger efter udvidelsen ca. 1.100 m fra nærmeste byzone, som er Søllested og ca. 1.600 m fra nærmeste samlede bebyggelse, som er Ullerslev. Nærmeste nabobeboelse Gurrebyvej 8 ligger ca. 308 m fra de eksisterende staldanlæg på ejendommen og kommer til at ligge ca. 196 m fra de nye gyllebeholdere på ejendommen. Nørredalsvej 1, som er den nærmeste ejendom, er overtaget af ansøger.

Kort 3.1.1 Gurrebyvej 10 A i forhold til byzone (Søllested) og samlet bebyggelse (Ullerslev)

Gurrebyvej 10 A ligger mindst 4,5 km fra den nærmeste almene drikkevandsboring, som ligger syd for Søllested Skov. Nærmeste private drikkevandsindvindinger ligger ca. 190 m fra det nye staldanlæg.

Ejendommen ligger i område med drikkevandsinteresser.

Kort 3.1.2 Gurrebyvej 10 A i forhold til nærmeste enkelt beliggende beboelse i landzone – nærmeste nabo (Gurrebyvej 8)

Lovbundne afstandskrav i relation til nye stalde på Gurrebyvej 10 A fremgår af nedenstående tabel.

	Afstand fra anlægget	Lovkrav minimum
Ikke almene vandforsyningsanlæg (<i>Nørredalsvej 8</i>)	190 m	25 m
Almen vandforsyningsboring (<i>Søllested Vandværk</i>)	4.500 m	50 m
Vandløb (<i>nye smågrise stald</i>)	> 400 m	15 m
Vandhul (<i>nye smågrise stal</i>)	> 200 m	15 m
Dræn (<i>oplyst af ansøger</i>)	> 15 m	15 m
Offentlig vej (<i>nye smågrise stald</i>)	120 m	15 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 1.000 m	25 m
Beboelse på samme ejendom (<i>gamle stald</i>)	50 m	15 m
Naboskel (<i>nye gyllebeholder</i>)	32 m	30 m
Offentlig vej (<i>nye gyllebeholder</i>)	24 m	15 m
Nabobeboelse (Gurrebyvej 8)	196 m	50 m
Samlet bebyggelse (Ullerslev)	1.600 m	-
Byzone (Søllested)	1.100 m	50 m

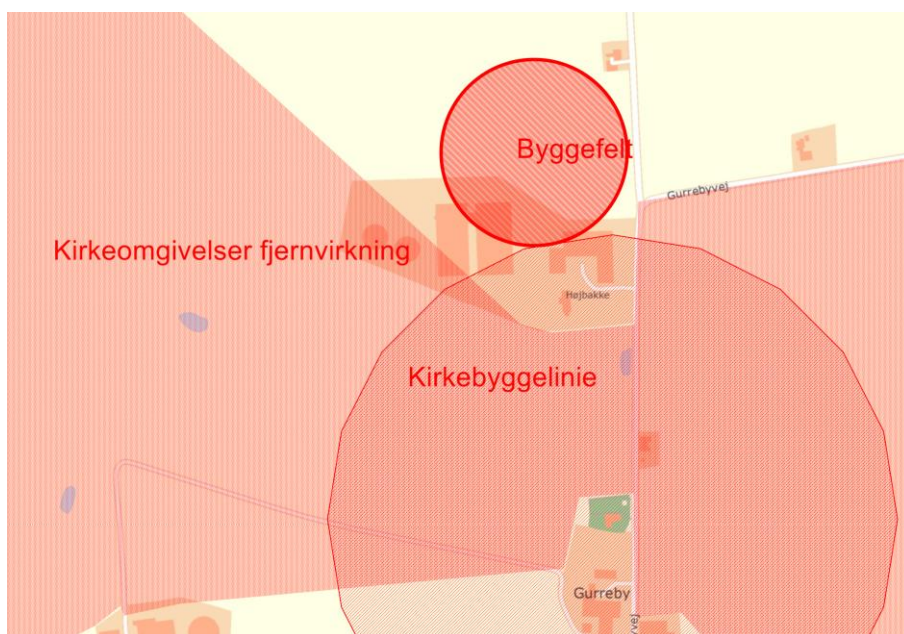
Tabel 3.1.3 Generelle afstandskrav jf. Husdyrgodkendelseslovens § 6 og § 8 (anlæg i kursiv er det nærmeste anlæg)

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at alle afstandskrav i Husdyrgodkendelseslov § 6 og § 8 er overholdt angående de nuværende anlæg, de nye stalde og angående de to nye gyllebeholdere.

Ud over kirkebyggelinie, ligger ejendommen både før og efter udvidelsen udenfor andre byggelinier, som f.eks. skovbyggelinie.

En del af den eksisterende del af ejendommen ligger indenfor kirkebyggelinie og jf. kommuneplanen indenfor "kirkeomgivelser fjernvirkning" if. til Gurreby Kirke. Det ansøgte byggefelt ligger dog udenfor kirkebyggelinien og "kirkebyggelinier fjernvirkning". Byggelinierne har derfor ikke betydning for det ansøgte projekt.

Kort 3.1.4 Gurrebyvej 10 A i forhold til kirkebyggelinie og kirkebyggelinie fjernvirkning

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til bygge- og beskyttelseslinier, afstandskrav, fredninger m.v.

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Ejendommen ligger i landzone mellem Søllested (øst for ejendommen), som er nærmeste byzone, og Ullerslev (vest for ejendommen), som er nærmeste samlet bebyggelse. Området er domineret af dyrkede arealer, spredte beplantninger, skov, spredte bebyggelser og mindre byer - se kort 3.1.1.

Ejendommen ligger jf. kommuneplanen udenfor "nationalt geologisk interesse område", udenfor "jordbrugsområde med særlige natur- og landskabsinteresser" samt udenfor "område med betegnelsen større uforstyrret landskab" og udenfor "særlig lokalt naturområde".

Ejendommen ligger syd for område, der i kommuneplanen er betegnet som "økologisk forbindelse".

Det ansøgte byggefelt ligger i område, hvor skovrejsning er ønsket.

Kort 3.2.1 Gurrebyvej 10 A i forhold til skovrejsning

Den eksisterende del af ejendommen ligger i kote 3 - 5, mens det ansøgte byggefelt ligger i kote 2 - 4.

De omkringliggende marker vest og nord for ejendommen, ligger i kote 1.

Ansøger har oplyst, at de nye staldtilbygninger kommer til at ligne de eksisterende stalde, da de opføres i samme materialer som disse. De nye gyllebeholdere bliver bygget af materialer, som de eksisterende beholdere.

Staldene måler i kip op til 8,8 m over terræn og teltene over de 2 eksisterende og de 2 nye gyllebeholdere måler 8 m over terræn.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at staldanlægget er markant i landskabet, da det ligger højt i forhold til de omkringliggende arealer.

Derfor vil Lolland Kommune stille vilkår om afskærmende beplantning.

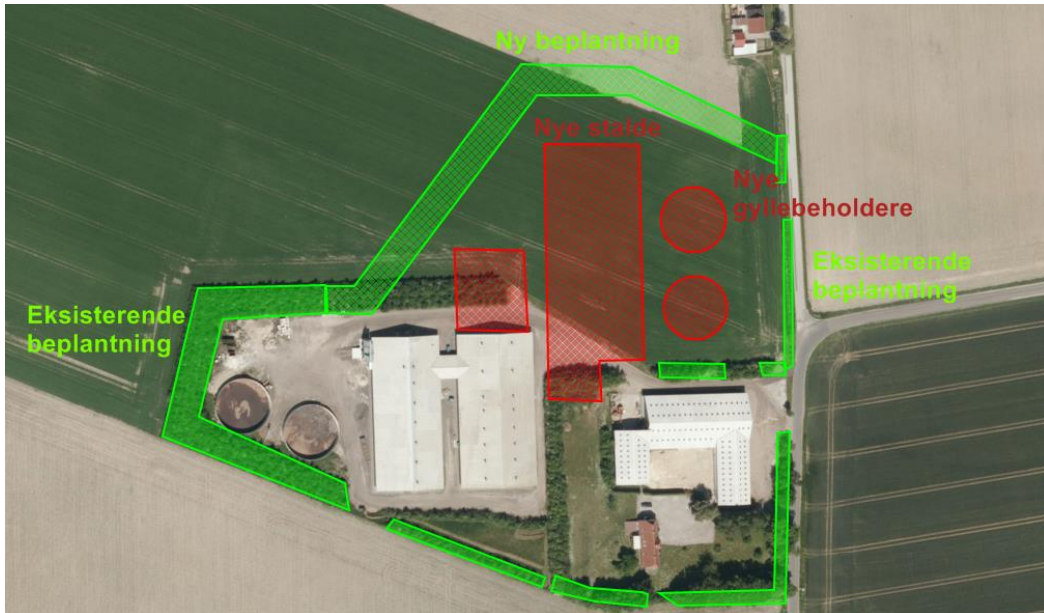
Se efterfølgende afsnit 3.3 angående beplantning.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ud over vilkår om beplantning ikke er behov for at stille vilkår i relation til placering i landskabet.

3.3 BEPLANTNING

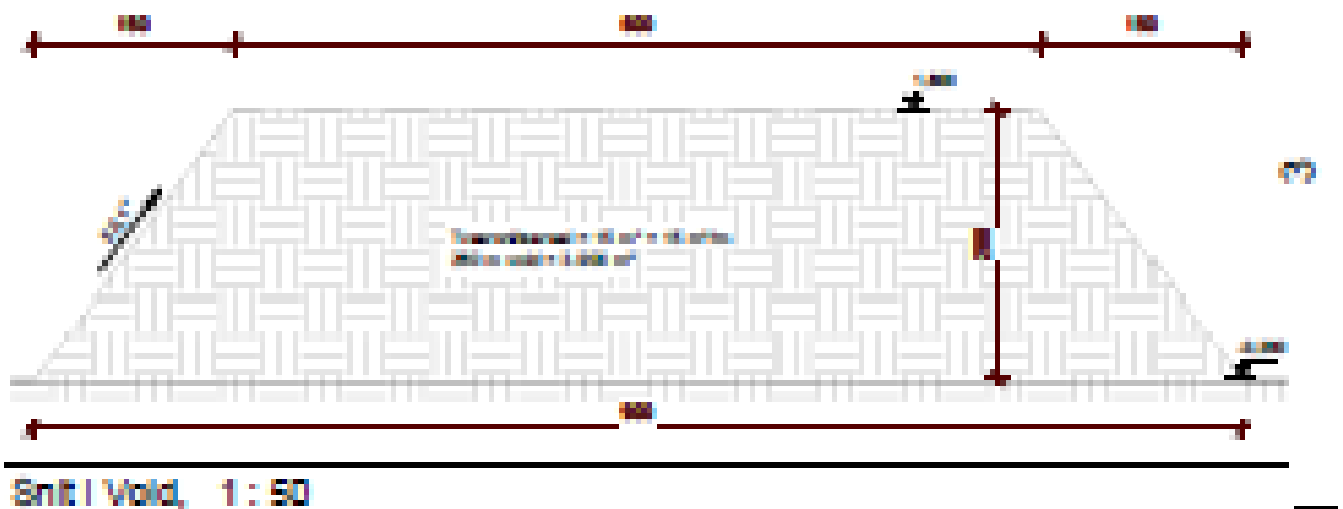
Ansøger har fremsendt tegning af det nye byggeri. Af tegningen fremgår den planlagte beplantning i forbindelse med det nye byggeri i fase 2.

Kort 3.3.1 De nye bygninger, nye gyllebeholdere samt nuværende og nye beplantning – brede hegn er på jordvold (tegning af Teknik & Miljø efter ansøgers tegning)

De på kortet brede beplantningsbælter er etableret – eller etableres på jordvold. Jordvolden er – eller bliver 2 m høj, 9 m bred og med et tværsnit på 15 m².

Ansøger har ikke oplyst om, hvilke arter, der plantes på den nye jordvold.

Tegning 3.3.2 Snit af den nye vold, som etableres om den nye bebyggelse

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det ansøgte byggeri ligger på en lokalitet der hedder Højbakke i kote ca. 5. Det ansøgte opføres nord for de eksisterende driftsbygninger. Her er terrænet hældende ned mod Tassebæk, der ligger i kote 0-1. Byggeriet vil derfor fremstå markant og vil påvirke landskabsoplevelsen i området. Eksempelvis fra de nærliggende veje, herunder oplevelsen fra Gurrebyvej, der fører fra Søllested og har direkte retning mod det ansøgte byggeri. Derfor er det oplagt, at der etableres et levende hegn omkring det ansøgte byggeri, som bør forbindes til de eksisterende levende hegn rundt om ejendommen.

Hegnet bør som udgangspunkt som minimum bestå af tre rækker med 1,5 meter mellem hver række. Beplantningen bør bestå af en blanding af naturligt hjemmehørende træer og buske, så det opnår en højde og tæthed, der afskærmer de nye bygninger ud mod de åbne marker mod nord, vest og øst. Det kan f.eks. bestå af stilkeg, hyld, slåen, alm. hvidtjorn, kræge og æblerose - se Naturstyrelsens hjemmeside på www.plantevalg.dk.

Beplantning af den planlagte jordvold med arter fra naturstyrelsens planteliste vurderes at opfylde målet med den afskærmende beplantning.

Vilkår

- Det eksisterende levende hegn på jordvold nord, vest og syd for pladsen med de eksisterende gyllebeholdere skal beholdes. Det samme skal eksisterende beplantning i terræn, så vidt det er muligt.
- Gennemføres kun fase 1, skal der etableres afskærmende beplantning nord for den nye tilbygning til sostalden.
- Der skal efter byggeri i fase 2 etableres et levende hegn, der som minimum bestå af tre rækker med 1,5 meter mellem hver række. Alternativt kan der etableres en jordvold, der er mindst 9 m bred. Jordvolden skal beplantes. Beplantningen skal som udgangspunkt bestå af arter fra Naturstyrelsens liste på www.plantevalg.dk. Udformningen fremgår af kort 3.3.1.

3.4 PÅVIRKNING FRA ANDRE HUSDYRBRUG

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Jf. Miljøstyrelsens elektroniske vejledning til § 11, § 12 og § 16 husdyrgodkendelser kan der kun gives tilladelse/godkendelse (§§ 10, 11, 12 og 16) til udspredning af husdyrgødning i oplande, der afvander til kvælstoffølsomme vandområder⁶, såfremt det samlede dyrehold i oplandet ikke har været stigende siden 2007 (MST tal fra CHR og egne tal). Har dyreholdet været stigende, kan der kun gives tilladelse/godkendelse, såfremt der kan gennemføres

⁶ Alle vandområder undtagen vandområder, hvor den betydende faktor for miljøtilstanden ikke er nitratudvaskning i den størrelsesorden, som det fastlagte beskyttelsesniveau til overfladevand og afskæringskriteriet, giver mulighed for. Sådanne vandområder ligger udenfor Nature 2000 områderne og er typisk åbne farvande, som Skagerrak og Nordsøen (citat fra MST vejledning).

projektilpasning, således at der fra de arealer, der skal anvendes til udspredning af husdyrgødningen fra ejendommen, efter tilladelse/godkendelse er givet, ikke udledes mere kvælstof (N-efter) til overfladevand, end der udledes fra et rent planteavlbrug på de samme arealer (svarende til udelukkende kunstgødning på ansøgte arealer efter gældende normer).

Gurrebyvej 10 A ligger i oplandet til Nakskov Fjord (Natura 2000 område 179). Det samme gælder alle udspretningsarealerne omfattet af denne godkendelse. Dyreholdet i oplandet til Nakskov Fjord har været faldende i perioden 2007 til 2015.

Kumulation i forhold til ammoniak og lugt fra anlægget behandles i afsnit 6.1 og afsnit 6.2.

Nitrat til recipient behandles i kapitel 7, der handler om påvirkning fra arealerne.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til påvirkning fra andre husdyrbrug.

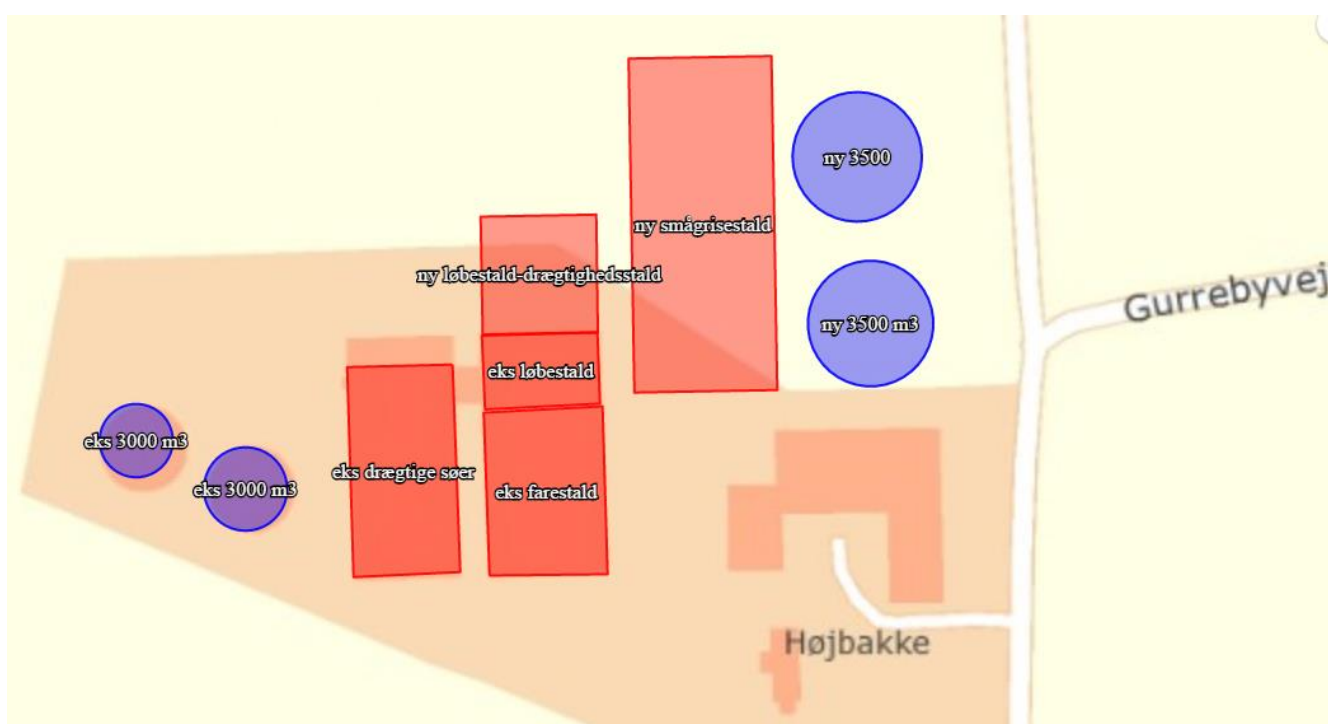
4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

I dette kapitel beskrives husdyrholdets sammensætning, staldindretning, fodring, vand- og energiforbrug, samt håndtering af spildevand, regnvand, affald, pesticider, driftsforstyrrelser og uheld.

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

Der er ansøgt om følgende opdelt i 2 faser:

- **Fase 1** omfatter udvidelse af ejendommens svinebesætning **fra** 256 DE⁷ svarede til en besætning på 1.130 årssøer **til** 300 DE² svarede til en besætning på 1.250 årssøer og en årlig produktion af 650 polte fra 31 kg til 107 kg samt til udvidelse af eksisterende løbe- og farestald med en ny løbe- og drægtighedsstald.
- **Fase 2** omfatter udvidelse af ejendommens svinebesætning **fra** 283 DE² svarede til en besætning på 1.250 årssøer og en årlig produktion af 650 polte fra 31 kg til 107 kg **til** 540 DE² svarede til en besætning på 1.250 årssøer og en årlig produktion af 50.000 smågrise fra 7,2 til 32 kg og 650 polte fra 31 kg til 107 kg samt etablering af en ny smågrisestald og to nye gyllebeholdere, hvoraf den ene overdækkes.
- **Alternativ til fase 2** er overdækning af de 2 eksisterende gyllebeholdere.

Kort 4.1.1 Staldanlæg og gyllebeholdere på Gurrebyvej 10 A efter udvidelsen er gennemført

⁷ DE = dyreenheder beregnet på godkendelsestidspunktet

Stald	Type	Dyr	Antal stk.	Stiplads stk.	Vægt kg	Grise/år stk.	DE
Sostald <i>Eksisterende</i>	Løbe-drægtig stald – delvist spaltegulv <i>Løsgående</i>	Årssøer	750 ^a	565		35,0	118,96
	Farestald – delvist spaltegulv <i>Kassesti</i>	Årssøer	1.250 ^a	312		35,0	84,97
	Løbe-drægtig stald – delvist spaltegulv <i>Individuel</i>	Årssøer	380 ^a	283		35,0	60,27
So- og poltestald <i>Ny stald</i>	Løbe-drægtig stald – delvist spaltegulv <i>Løsgående</i>	Årssøer	120 ^a	90		35,0	19,03
	Polte – spaltegulv med 25-49 % fast gulv	Polte	650 ^b	160	32 - 107		16,67
<i>Søer</i>			2.500^a	1.250		29,6	283,24
<i>Polte</i>			650^b	160	31 - 110		16,67
Totalt							299,91

Tabel 4.1.2 Besætning i fase 1

Stald	Type	Dyr	Antal stk.	Stiplads stk.	Vægt kg	Grise/år stk.	DE
<i>Søer (fra fase 1)</i>			2.500 ^a	1.250		35,0	283,24
<i>Polte (fra fase 1)</i>			650 ^b	160	31 - 107		16,67
Smågrise <i>Ny stald</i>	Smågrise Toklima – delvist spaltegulv	Smågris	50.000 ^b	6.950	7,2-32		240,38
Totalt							540,30

Tabel 4.1.3 Besætning i fase 2

^a Søer tælles med 2 gange, da de både skal have plads i farestald og løbe+drægtigheds stald. Der er derfor totalt 1.250 søer på 1.250 stipladser

^b Årsproduktion af smågrise og polte

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der angående dyreholdet ikke er behov for at stille andre vilkår end vilkår om dyreholdets størrelse og om mulig variation i smågrisenes og poltenes vægt.

Da det af lugtberegningerne – se afsnit 6.2 – fremgår, at der er kontinueret udskiftning af svin i smågrisestalden og i poltestalden, stilles det ligeledes som vilkår. Smågrisene produceres selvfølgelig kontinueret. 50.000 smågrise årligt svarer til 40 smågrise på 32 kg pr. årssø. I ansøgningen er det oplyst, at der produceres op til 35 smågrise på 7,2 kg pr. årssø. Der er derfor plads til indkøb af smågrise. Indkøbte dyr skal indsættes fordelt over hele året. Derfor stilles der vilkår om maksimalt antal kg smågrise og polte på stald ud fra oplysningerne i lugtberegningen.

Tidshorisonterne for fase 1 og fase 2 fremgår af kapitel 1.

Ud over de stipladserne, som opgøres i det elektroniske ansøgningssystem, vil der i staldanlægget være de nødvendige sygestier og ledige stier, så dyrene kan flyttes i den daglige drift.

BAT i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af afsnit 8.1.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til husdyrhold og staldindretning fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- I fase 1 og fase 2 må der maksimalt være 1.250 søer på stald
- I fase 1 og fase 2 må der årligt produceres 650 polte i vægtintervallet 31 kg til 107 kg. Antal og vægtinterval kan ændres, såfremt antallet af dyreenheder beregnet på et givet tidspunkt er det samme.
- Der må maksimalt være 11,12 ton polte på stald (160 stk. med en gennemsnitsvægt på 69,5 kg).
- I fase 2 må der årligt produceres 50.000 smågrise i vægtintervallet 7,2 – 32 kg. Antal og vægtinterval kan ændres, såfremt antallet af dyreenheder beregnet på et givet tidspunkt er det samme.
- Der må maksimalt være 136,22 ton smågrise på stald (6.950 stk. med en gennemsnitsvægt på 19,6 kg).

4.2 GYLLEKANALER OG GYLLEKØLING

Ansøger oplyser følgende angående gyllekanaler og gyllekøling⁸

Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsluses gylle i ca. 2 timer pr uge.

⁸ Data angående gyllekøling er fremsendt af Klimadan, der leverer anlægget

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Køling af gylle reducerer ammoniakfordampningen fra stalden. Teknologien er beskrevet i Miljøstyrelsens Teknologiblad af 26.01.2011 omkring køling af gylle i svinestalde (søer og smågrise).

Gyllekølingsanlægget er dimensioneret ud fra fremsendte plantegninger.

Der etableres gyllekøling i 785 m² i løbe- og drægtighedsstald (fase 1) og 2.925 m² i smågrisestald (fase 2) med træk-og-slip system.

Der er tale om ét anlæg og kølingen vil være ens i begge stalde.

Der er 785 m² gyllekummer i drægtighedsstalden med et krav om 20 % reduktion (hvilket er 21,2 % af det samlede kummeareal i begge stalde)

Der er 2.925 m² gyllekummer i smågrisestalden med et krav om 10 % reduktion (hvilket er 78,9 % af det samlede kummeareal i begge stalde)

Formlen for udregning af ammoniakreduktion er følgende (gyllekanaler 40 cm dybe):

Red (%) = $-0,004x^2 + x$, hvor x er kølingen pr. m² gyllekumme.

Red (20 %) = 21,92 W/m²

Red (10%) = 10,44 W/m²

Det vil sige at vi gennemsnitligt skal køle 21,92 W/m² på 785 m² drægtighedsstald og 10,44 W/m² på 2.925 m² smågrisestald.

Men samme effekt opnås ved at gennemsnitligt at køle følgende på hele arealet (vægtet gennemsnit)

Gennemsnitlig ammoniakreduktion = 21,2 % x 21,92 W/m² + 78,9 % x 10,44 W/m² = 12,87 W/m²

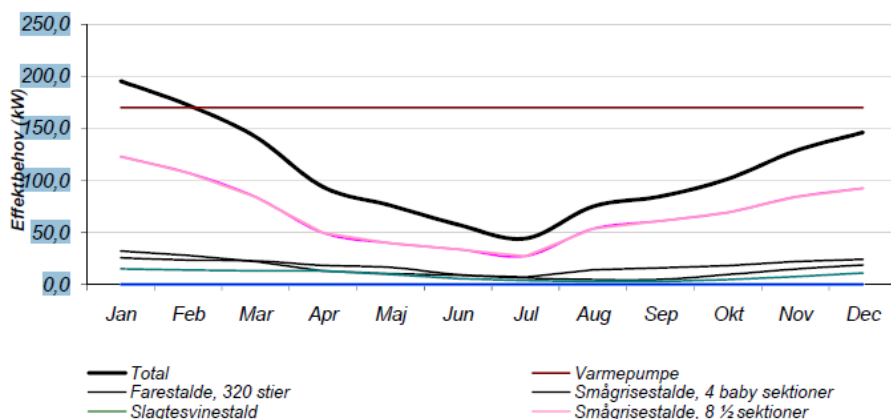
Red (%) = $-0,004*(12,87)^2 + 12,87 = 12,2$ %.

Den procentvise udnyttelse af varmen er fastsat til 100 %.

I **husdyrgodkendelse.dk** indtastes varmepumpens driftstid til 8.760 timer pr. år med en ammoniakreduktion i drægtighedsstalden på 20 % og en ammoniakreduktion på 10 %.

Stald	Effektbehov (kW)	Energibehov (kWh)
Smågrisestald – 8½ sektioner (fase 2)	123,0	301.920
Smågrisestald – 4 sektioner (fase 2)	32,1	14.800
Farestald – 320 stier (fase 1)	26,6	179.405
Stuehus	15,0	60.000
Samlet behov	195,7	556.125

Tabel 4.2.1 Energiregnskab fra ansøger (vejledende værdier).

Graf 4.2.2 Effektbehov i de enkelte stalde fordelt over året

Varmepumpeanlægget, der installeres, har en køleydelse på 127,5 kW og køler på de i alt 3.710 m² gyllekummer i de to stalde.

Den reelle køling pr. m², når anlægget er i drift er derfor:

$$127.500 \text{ W} / 3.710 \text{ m}^2 = 34,37 \text{ W/m}^2$$

Dermed bliver den reelle reduktionsprocent i drifttiden:

$$\text{Red (\%)} = -0,004 * 34,37^2 + 34,37 = 29,64 \text{ \%}.$$

Klimadan oplyser, at ovenstående beregninger er vejledende og tager udgangspunkt i oplysninger fra ansøger samt Klimadans erfaringer.

Ansøger forventer, at det nuværende forbrug af halm til opvarmning af staldene nedsættes fra 404 tons til 4 tons i årligt forbrug.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det væsentligt, at der udsluses gylle ofte, da det nedsætter lugten fra staldene. Udslusning af gylle hver uge er dog ikke i den elektroniske ansøgning indregnet som effekt til ammoniakreduktion fra staldanlægget. Derfor stilles der ikke vilkår om det.

Lolland Kommune vurderer, at gyllekøling med den ammoniak reducerende effekt i stalde med gyllekøling på gennemsnitlig 12,3 % med 100 % udnyttelse af varmen, som en god løsning med hensyn til ammoniakemission og nedsættelse af halmforbruget til opvarmning af staldene.

Ved gyllekøling produceres der typisk for lidt varme i kolde perioder og for meget varme i de varmere perioder. I de kolde perioder vil det derfor være nødvendigt med supplerende varme fra det eksisterende halmfyr på ejendommen.

Gyllekølingen kører normalt kun, når varmen kan afsættes til opvarmning af bygninger eller vand – altså når der er 100 % udnyttelse af den genererede varme. Ellers ville der forbrugs energi til drift af gyllekølingsanlægget, uden at varmen herfra kan bruges, hvilket overordnet set ikke er hensigtsmæssigt. I princippet er anlægget tændt hele året (driftstid 8.760 timer), men gyllekølingen slår til og fra afhængig af varmeforbruget. Den beregnede ammoniak

emissions reduktionen på 12,2 % er et gennemsnit for hele året – om vinteren, når der er brug for meget varme og gyllekølingen ofte er "slået til" er reduktionsprocenten højere end de 12,2 %. Omvendt er reduktionsprocenten om sommeren lavere end de 12,2 %, da gyllekølingen ofte "slår fra" pga. et lavere varmeforbrug til især bygningsopvarmning. Det betyder samtidigt, at varme fra gyllekøling bedst udnyttes i de perioder, hvor man ellers ville benytte halm til opvarmning af staldene.

Vilkår angående gyllekøling stilles efter Miljøstyrelsens Teknologiblad om "køling af gylle i stalde til slagtesvin" dateret maj 2011 med supplement jf. miljøstyrelsens notat dateret den 15. juni 2015 med vejledning om anvendelse af timetæller ved gyllekøling til slagtesvin, søer og smågrise.

Ved installering af et varmepumpeanlæg på 127,5 kW med køling af i alt 3.710 m² gyllekummer er den reelle reduktionsprocent, når anlægget er i drift (som beregnet af ansøger) 29,64 %.

Det betyder, at gyllekølingsanlægget reelt skal være i drift mindst $12,2/29,64 * 8.760$ timer om året = 3.606 timer af årets 8.760 timer

BAT i forhold til gyllekøling fremgår af afsnit 8.1.

Egenkontrol og dokumentation i forbindelse med gyllekanaler og gyllekøling fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Der skal etableres gyllekøling i den nye løbe- og drægtigheds- og polte stald (fase 1) og den nye smågrise stald (fase 2) - kort 4.1.1 - i alt 3.710 m² stald med gyllekanaler.
- Varmepumpen til gyllekølingen skal levere en årlig køleeffekt på mindst 12,87 W/m².
- Varmepumpen til gyllekøling skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
- Den årlige driftstid af gyllekølingsanlægget skal være mindst 3.606 timer
- Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
- Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation af køleeffekt på gyllekølingsanlægget indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget sættes i drift.

4.3 VENTILATION

Ansøger oplyser følgende angående ventilation:

Ventilationsanlægget er undertryksventilation der styrer temperaturen, så der er optimale forhold for svinene i stalden. Der er alarm og nødopluk på ventilationsanlægget i tilfælde af strømsvigt.

Ventilationsafkastene bliver vasket og efterset hver gang staldene vaskes, hvilket er ca. hver 3 mdr. for de fleste stalde.

Ventilationen er fuldautomatisk temperaturstyret, hvilket sikrer at ventilationen kører optimalt med hensyn til ønsket temperatur i staldene og minimum elforbrug.

Ventilationsanlægget serviceres løbende.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Da der ikke er nære naboer nær ejendommen, vil Lolland Kommune ikke stille vilkår om højde på ventilationsafkastene eller om afkasthastighed.

I relation til lugt, finder Lolland Kommune det også væsentligt, at ventilationsanlæggene kører optimalt. Der stilles derfor vilkår om kontinueret drift, temperaturregulering, vedligeholdelse og rengøring. Med kontinueret drift menes, at ingen ventilatorer må være afbrudt. Da ventilationssystemet er frekvens reguleret, kan det godt betyde, at der ingen ventilation er, hvis der ikke er behov for det.

Det er desuden Lolland Kommunes vurdering, at nødventilation skal kunne ske manuelt.

Angående energieffektivitet finder Lolland Kommune, at den økonomiske gevinst ved at anlæggene er energieffektive, er tilstrækkelig til at sikre dette.

BAT i forhold til ventilation fremgår af afsnit 8.4.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til ventilation fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Ventilationssystemet skal være frekvensreguleret og i kontinuert drift samt reguleres efter staldtemperaturene.
- Staldventilationen skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres hvis ventilation ikke er i kontinuert drift.
- Nødventilation af samtlige sektioner skal kunne ske manuelt.
- Alle ventilationerne skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.

4.4 ENERGIFORBRUG

Ansøger har oplyst følgende angående energiforbrug:

Energi anvendes primært til ventilationsanlæg, foderanlæg, til håndtering af gylle og til belysning. Efter udvidelsen (til fase 2) bliver forbruget ca. 820.300 kWh pr år beregnet efter normtal.

I markbruget bruges der årligt ca. 10.000 liter dieselolie.

Staldene, kontor, maskinhus og foderlade vil blive opvarmet af varme fra gyllekølingsanlægget.

Der er etableret temperaturstyret ventilation, som kun kører med den styrke der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt. I de nye stald og ved løbende reparation af ventilationsanlægget i de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende.

Overbrusning bruges til køling af dyrene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødvendigt og derved forbruger energi.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Møllerne der benyttes til forarbejdningen af foder er energibesparende.

Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder umiddelbart, at det økonomiske incitament er tilstrækkelig if. besparelse på energiforbruget på ejendommen til, at energiforbruget er på så lavt niveau, som det er muligt.

BAT i forhold til energiforbrug fremgår af afsnit 8.3.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til energiforbrug fremgår af kapitel 9.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til energiforbrug.

4.5 VANDFORBRUG

Ansøger har oplyst følgende angående vandforbrug:

Vand anvendes primært til drikkevand og til rengøring af staldene. I ansøgt drifts anlås det, at der benyttes ca. 15.000 m³ årligt.

Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild, vil det blive opdaget og repareret med det samme.

Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.

Inden vask af staldene sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder umiddelbart, at det økonomiske incitament er tilstrækkelig if. besparelse på vandforbruget på ejendommen til, at vandforbruget er på så lavt niveau, som det er muligt. Forbruget af vand bør dog holdes under observation med henblik på minimering af forbruget og lokaliserer evt. spild af vand.

Ejendommen forsynes med drikkevand fra Søllested Vandværk. Ansøger skal selv kontakte vandværket angående muligheden for at få dækket det langt større vandbehov ved den ansøgte drift.

BAT i forhold til vandforbrug fremgår af afsnit 8.4.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til vandforbrug fremgår af kapitel 9.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til vandforbrug.

4.6 SPILDEVAND OG REGNVAND

Ansøger oplyser følgende angående spildevand og regnvand:

Spildevand fra ansøgt produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild i alt ca. 2.500 m³. Spildevandet ledes til gyllebeholder.

Der udledes ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse.

Type	Anslået m ³	Afledes til
Spildevand fra drikkevandsspild, rengøring og overbrusning	2.500	Gyllesystem
Tagvand fra eksisterende stalde/bygninger	-	Ledes til dræn
Tagvand fra nye stald	-	Ledes til dræn
Spildevand fra husholdning	150	Godkendt nedsivning

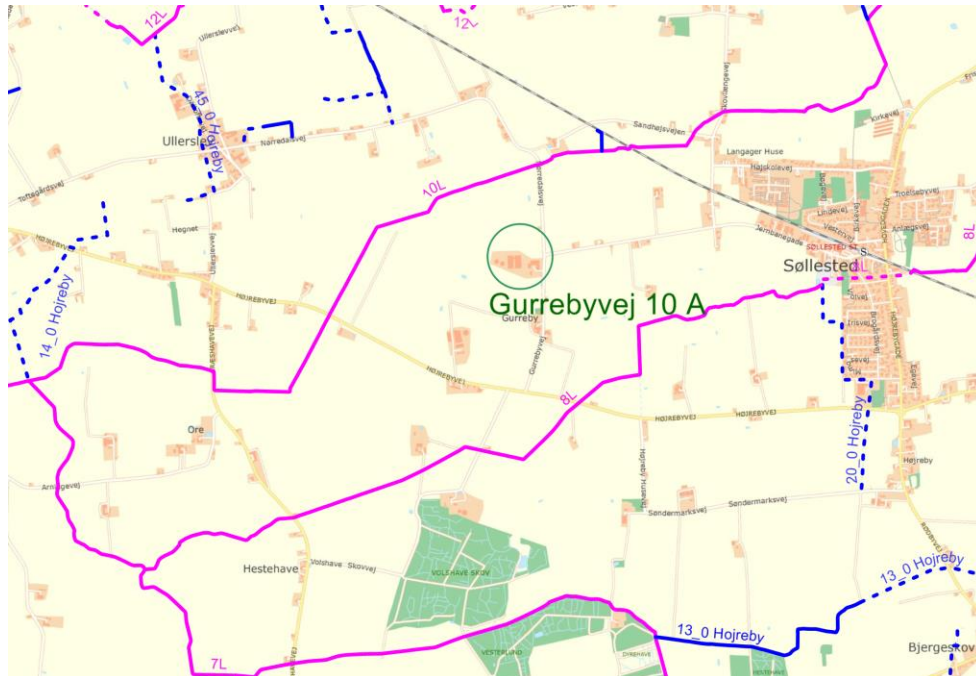
Tabel 4.6.1 Mængde og afledning af overfladevand og spildevand fra Gurrebyvej 10 A

Tag- og overfladevand ledes til det åbne vandløb nord for ejendommen.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Ejendommen er beliggende i kloakopland 080_8, der p.t. er planlagt spildevandskloakeret med nedsivning af tagvand.

Etape 1, som omhandler en sostald, der opføres inden for de næste 2 år – stalden bliver på 1.800 m². Etape 2, som omhandler en smågrisestald, der opføres inden for de næste 5 år – stalden bliver på 5.000 m².

Kort 4.6.2 Gurrebyvej 10 A i forhold til det åbne vandløb 10 L (nord for), hvortil ejendommens tag- og overfladevand ledes til

Det samlede nye bygningsareal bliver på 6.800 m² – hertil

kommer et ikke specificeret befæstet areal, hvorfra der også skal afledes regnvand. Dette betyder, at der af og til, efter opførelse af begge nye stalde, skal afledes regnvand i en mængde af mindst 136 l/s ud over det, som ellers skal afledes.

Regnvandet skal på denne baggrund afledes lokalt, d.v.s. på egen grund, ved brug af LAR-løsninger (Lokal Afledning af Regnvand), som der er en masse løsninger på, herunder nedsivning.

Der må ikke foregå afledning direkte til vandløb, men gerne gennem evt. eksisterende dræn, der fører til et vandløb. Ønskes regnvandet afledt direkte til vandløb, skal der indsendes ansøgning om udledningstilladelse, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 1, til Teknik- og Miljømyndigheden – i den forbindelse vil der blive stillet krav om neddrosling af regnvandsmængden ved brug af f.eks. et rør- eller regnvandsbassin.

Vand afledes til det åbne vandløb nord for ejendommen gennem eksisterende drænledninger.

Det vurderes, at der er tilstrækkelig kapacitet til at opbevaring rengøringsvandet fra staldene.

Mere om kapacitet til opbevaring af gylle i afsnit 5.2.

Vilkår

- Overfladevand og tagvand fra eksisterende anlæg og nye anlæg skal ledes til vandløb nord for ejendommen gennem eksisterende dræn. Drænets dimensionering må ikke øges uden særskilt godkendelse.

4.7 FODRING

Ansøger har oplyst følgende angående fodring:

På ejendommen er der hjemmeblandet foder. Foderet er primært sammensat af korn, soja, mineralblandinger.

Foderet er ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af svinets fodereffektivitet.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning.

Stald	Antal	Stipldser	FE/dyr	Råprotein g/FE	Fosfor g/FE	Fravæn. grise	Vægt kg
Løbe/Drægtig Søer	1.250*	312	1.060,50	133,10	4,80	35,0	7,1
Fare søer	1.250*	938	454,50	133,10	4,80	35,0	7,1

Tabel 4.7.1 Foder til søerne – oplysninger fra www.husdyrgodkendelse.dk. Tal i kursiv er normal.

* Søer skrives med både under fare – og løbe/drægtige søer

Stald	Antal (stk/år)	Stipldser	Vægt (kg)	FE/dyr	Råprotein (g/FE)	Fosfor (g/FE)
Smågrise	50.000	6.950	7,2-32	1,95	162,6	5,2
Polte	650	160	31-107	2,85	147,2	4,8

Tabel 4.7.2 Foder til smågrise og polte – oplysninger fra www.husdyrgodkendelse.dk. Tal i kursiv er normalt.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det væsentligt, at så stor en andel af foderet som muligt udnyttes af dyrene, hvilket betyder reduktion af lugt og ammoniak fra staldene, fra gyllebeholdere og fra udspretningsarealerne, samt reduktion af kvælstof og fosfor i gyllen med deraf mindre udvaskning af næringsstofferne til overfladevand og grundvand, når gyllen anvendes på markarealerne. Der må dog aldrig være tvivl om, at evt. reduceret fodring ikke giver anledning til forringet dyrevelfærd.

Der er i den elektroniske ansøgning ikke indsat værdier for foderenheder, råprotein eller fosfor. Alle dyr fodres efter normalt.

Lolland Kommune stiller derfor ikke vilkår i forhold til foder til dyrene.

BAT i forhold til foder fremgår af afsnit 8.2.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til foder fremgår af kapitel 9.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til fodring.

4.8 AFFALD OG DØDE DYR

Ansøger oplyser følgende angående affald:

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkappe, udviklet til formålet.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftøringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller til kommunal genbrugsplads.

Jern og metal afhændes til produkthandler og glas m.m. bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder eller bortskaffes til kommunal genbrugsplads.

Klinisk risikoaffald i form af medicinglas og -rester samt kanyler bortskaffes via indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder, indleveres på genbrugsplads eller sendes med dyrlægen retur.

Spildolie opbevares på fast gulv uden afløb i maskinhus. Emballage og rester afhændes til godkendt aftager/kommunal genbrugsplads.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det tilstrækkeligt, at gældende lovgivning og Lolland Kommunes affaldsregulativer om opbevaring, håndtering og aflevering af affald overholdes.

Affaldsregulativet omhandler dog ikke døde dyr. Her finder Lolland Kommune det væsentligt, at døde dyr normalt er på ejendommen i maksimalt 4 dage.

Desuden bør pladsen, hvor kadaver opbevares og kadaverkappen holdes rene, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til affald fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Kadaver må maksimalt ligge 4 dage på ejendommen.
- Store kadaver skal opbevares på fast plads under kadaverkappe, mens mindre kadaver skal opbevares i lukket container
- Kadaverplads og -kappe samt container til kadaver skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

4.9 OLIEOPLAG

Der er 1 fyringsolietank på Gurrebyvej 10 A. Tanken er fra 1988, og den har G nr. 407423. Pga. alder har den intet separat nummer.

Derudover er der en diseltank på ejendommen. Tanken er fra 2003 og er på 2.500 l. G.nr. og tanknummer er ikke oplyst.

Placering af tankene fremgår af kort i beredskabsplanen – bilag 2.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder gældende regler om opbevaring af olieprodukter for tilstrækkelige.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til råvare og hjælpestoffer.

4.10 PESTICIDER, KEMIKALIER OG MEDICIN

Ansøger oplyser følgende angående pesticider, medicin og kemikalier:

Der opbevares og håndteres ikke pesticider på Gurrebyvej 10 A. Markdrift sker fra anden ejendom, som der drifts fællesskab med angående planteavl.

Der er ikke oplyst særligt om andre kemikalier eller om medicin

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder gældende lovgivning eller producenternes anvisninger for tilstrækkelig angående opbevaring af pesticider, medicin og kemikalier.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at sætte vilkår i relation til kemikalier og pesticider.

4.11 DRIFTSFORSTYRRELSER ELLER UHELD

Ansøger har udarbejdet en beredskabsplan med kortmateriale. Planen beskriver, hvordan ejer og medarbejdere skal handle i tilfælde af en række kritiske situationer som eksempelvis brand, udslip af gylle og strømafbrydelser. Beredskabsplanen indgår i denne godkendelse som bilag 2.

Ansøger oplyser, at beredskabsplanen vil være tilgængelig for alle, der færdes på bedriften, når den ansøgte produktion er påbegyndt, og evt. medarbejdere vil være instrueret i forholdsreglerne.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at opbevaring og håndtering af gylle udgør den største risici på ejendommen. Af andre risici er svigtende ventilation, der kan udløse massedød i besætningen, samt opbevaring og håndtering af olieprodukter.

På baggrund af ansøgers beskrivelse af tiltag ved driftsforstyrrelser og uheld er det Lolland Kommunes vurdering, at ansøger har overvejet forskellige scenarier og er på forkant med farlige situationer, som kan opstå.

Lolland finder den i fremsendte beredskabsplan tilstrækkelig og vil fastholde ansøger på, at beredskabsplanen vurderes mindst én gang årligt og i den forbindelse evt. opdateres. Evt. medarbejder skal desuden være bekendt med beredskabsplanen.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til driftsforstyrrelser og uheld fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.
- Beredskabsplanen skal af den ansvarlige for driften årligt vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.
- Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

5 GØDNINGSPRODUKTION

I dette kapitel beskrives og vurderes den husdyrgødning, der produceres på ejendommen og evt. afsættes og modtages til anden side, og om muligheden for modtagelse af større mængder husdyrgødning. Husdyrgødningens opbevaring, håndtering og evt. tekniske forarbejdning indgår også heri.

5.1 GØDNINGSTYPER

På ejendommen er alle svinestalde med gyllesystemer, således der kun forefindes flydende husdyrgødning på ejendommen. Evt. halm som rodemateriale til svinene afsættes til gyllekanalerne. Alt vand fra rengøring af stalde samt drikkevandsspild ledes også til gyllebeholder. Mængderne er med ved beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Der opbevares og anvendes ud over halmaske på ejendommen ellers ikke affaldsprodukter til jordbrugsformål som f.eks. spildevandsslam.

Halmaske modtages og anvendes jf. aftale med halmvarmeværk og i henhold til gældende bestemmelser.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til gødningstype.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til gødningstype.

5.2 OPBEVARING - OG HÅNDBETING AF HUSDYRGØDNING

Ansøger oplyser følgende angående opbevaring - og anvendelse af husdyrgødning

Gylle opbevares i fortanke og i gyllebeholderne.

Husdyrgødning udbringes på egne ejede og forpagtede arealer samt afsættes til godkendt modtager eller biogas.

Al omlæsning af gylle sker med gyllevogn/lastbil med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen/lastbilen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlæsning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Gyllebeholderne er en stabile beholdere, lavet af typegodkendt beton, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttet imod tæring.

En gang årligt tømmes gyllebeholderne, hvorved gyllebeholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader.

Der foretages lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholderne hvert 10 år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder. Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Der er ingen stationære pumper, hvilket fjerner risikoen for tab af gylle til miljøet.

Ansøger har oplyst, at gylle, der produceres på ejendommen i ansøgt drift af både fase 1 og fase 2, opbevares på ejendommen. Der skal ikke opbevares gylle fra andre bedrifter på ejendommen.

Jf. Landbrugets Byggeblad til beregning af tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af husdyrgødning⁹ produceres der årligt i fase 1 8.168,2 m³ gylle inklusiv drikkevandsspild og regnvand på gylleholderne. Det tilsvarende tal i fase 2 er 15.103,7 m³.

Der er ikke oplyst om kapacitet i gyllekanaler og fortanke. Kapaciteten vurderes at være mindst 500 m³ i både fase 1 og fase 2.

Den ene af de 2 nye gyllebeholdere overdækkes. Det betyder, at regnvand, som ellers er med i beregnet mængde gylle, skal trækkes fra. Overfladearealet er på fremsendt tegning opmålt til 707 m² (diameter ca. 30 m). Regnmængden på beholderen er i beregningen fastsat til 0,4 m³/m²/år.

De eksisterende gyllebeholdere overdækkes, såfremt fase 2 ikke gennemføres. De nuværende gyllebeholdere har hver et overfladeareal på ca. 540 m². Det giver en reduceret mængde til opbevaring på 216 m³ for hver beholder, hvis de overdækkes.

Fase	Gylle produktion M ³ incl. regnvand	Regnvand Gylletanke M ³	Årlig mængde M ³	Gyllebeholdere M ³	Kanaler Fortanke M ³	Kapacitet Måneder
Fase 1	8.168	0	8.168	6.000	500	9,6
Fase 1*	8.168	432	7.736	6.000	500	10,1
Fase 2	15.104	283	14.672	13.000	500	10,9

Tabel 5.2.1 Beregning af opbevaringskapacitet af gylle m.v. i fase 1 og fase 2

* Fase 1 uden fase 2 gennemføres

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der er tilstrækkelig kapacitet til opbevaring af ejendommens gylleproduktion i både fase 1 og fase 2. 10 måneders kapacitet vurderes at være tilstrækkeligt, da der kan køres gylle ud på efterafgrøder om efteråret.

I fase 1 er der, når den er gennemført, dog kun 9,6 måneders opbevaringskapacitet. De 10 måneder opnås først, når eksisterende gyllebeholdere overdækkes (hvis fase 2 ikke gennemføres) eller når de nye gyllebeholdere etableres (fase 2). Der kan gå op til 3 år fra fase 1 er påbegyndt til de eksisterende gyllebeholdere overdækkes eller de nye gyllebeholdere etableres. Det er dog Lolland Kommunes vurdering, at fuld svineproduktion i fase 1 først kan opnås 3 år efter fase 1 er indledt.

⁹ Byggeblad 95.03-03 – sidst revideret den 28. oktober 2009)

Hverken de eksisterende gyllebeholdere eller de planlagte gyllebeholdere ligger indenfor 100 m fra vandhuller over 100 m³ eller fra åbne vandløbsstrækninger. De ligger desuden ikke i risikoområder. Der er derfor ikke krav om alarmer på beholderne eller krav om terrænregulering eller barrierer.

Beholderne skal jf. gældende lovgivning kontrolleres mindst hvert 10. år af en autoriseret kontrollant.

De eksisterende gyllebeholdere er etableret i 2003 og er kontrolleret i 2014 uden særlige anmærkninger. Beholderne overdækkes, såfremt fase 2 ikke gennemføres – se afsnit 2.4.

Den ene af de 2 nye gyllebeholdere, der etableres i forbindelse med fase 2, overdækkes.

Vilkår

- Der skal senest 3 år efter denne godkendelse er givet, være kapacitet til opbevaring af mindst 10 måneders gylleproduktion.
- Der skal etableres fast overdækning på den ene af de nye gyllebeholdere i fase 2.
- Påfyldning af gyllevogne eller montering af slangeudlæg skal forgå på en støbt plads, hvor evt. spild kan opsamles, eller påfyldningen af vognene skal ske med maskiner, hvor spild ikke er muligt, eller slangeudlæg skal ske, så spild ikke er muligt.

5.3 ANVENDELSE AF HUSDYRGØDNING

Ansøger oplyser følgende angående anvendelsen af husdyrgødningen

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, så mængden af handels- og husdyrgødning er tilpasset afgrødens behov. I planen tages der hensyn til bonitet, sædskifte, planternes udbytte og kvælstofudnyttelse.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til afgrødernes vækstperiode, hvilket betyder maksimal udnyttelse af næringsstoffer.

Husdyrgødning udbringes under hensyn til generelle regler, og foregår i videst mulig omfang efter godt landmandskab, hvilket vil sige at der tages hensyn til naboer, byområder osv.

Udbringning af gylle foretages primært med slangeudlægger i veletableret afgrøde eller det nedfældes i græsmarker og på sortjord for at minimere lugtgener og mindske ammoniakfordampningen.

Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer eller vandløb nær udbringningsarealerne. Udbringningen af husdyrgødning vil være begrænset til få dage om året og arbejdet foretages, så vidt det er muligt, indenfor normal arbejdstid.

Pumpning og håndtering af husdyrgødning i øvrigt foregår normalt indenfor normal arbejdstid.

Der kan forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt husdyrgødning. Omfanget vil afhænge af temperatur, vindforhold og evt. nedbør. Eftersom gylle udbringes på veletablerede afgrøder med slæbeslanger eller nedfældes, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre ammoniakfordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Når der udbringes husdyrgødning og efterfølgende suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 10-20 % mindre kvælstof end den økonomisk optimale mængde. Dette medfører et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødning. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering af sædskifte og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest muligt og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig.

I www.husdyrgodkendelse.dk er der ud fra ansøgers indtastede data angående antal dyr, vægtklasser og fodring beregnet de i skema 5.3.1 angivne værdier angående næringsstoffer i den på Gurrebyvej 10 A producerede husdyrgødningen samt afsat husdyrgødning til anden ejendom.

Husdyrgødning til markarealerne	Anvendelse	Dyre-enheder	Kg N pr. år	Kg P pr. år
Før udvidelsen	Produceret	256,17	25.110	6.413
	Anden ejendom	64,16	6.276	1.606
	I alt Gurrebyvej	192,01	18.834	4.807
Fase 1	Produceret	299,91	28.068	6.920
	Afsættes til anden ejendom	93,00	8.706	2.146
	I alt Gurrebyvej	206,91	19.362	4.774
Fase 2	Produceret	540,55	53.571	14.054
	Afsættes til anden ejendom	330,93	32.720	8.604
	I alt Gurrebyvej	206,31	20.851	5.450

Tabel 5.3.1 Produceret og afsat husdyrgødning i form af gylle i nudrift og ansøgt drift fase 1 og fase 2.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til den producerede – og afsatte mængde gylle og næringsstofferne i den. Der skal dog på ejendommen altid forefindes en skriftlig aftale, som ligger til grund for afsætning af gylle med oplysning om den afsatte mængde gylle i form af dyreenheder.

Beskrivelse, vurdering og vilkår angående anvendelsen af gyllen fremgår af kapitel 7.

Beregning af BAT angående fosfor i den producerede gylle fremgår af afsnit 8.2.

BAT i forhold til opbevaring - henholdsvis anvendelse af gylle fremgår af afsnit 8.5 og afsnit 8.6.

Egenkontrol i forhold til anvendelse af gylle fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Der skal på ejendommen findes skriftlige aftale/aftaler, som ligger til grund for afsætning af gylle til anden/andre ejendomme med oplysning om antal dyreenheder.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUG

I dette kapitel beskrives ammoniakfordampningens betydning for naturområder, samt mulige gener som følge af lugt, transport, støj, fluer, støv og lys.

6.1 AMMONIAK OG NATUR

Generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det generelle ammoniak reduktionskrav på 30 % fra staldene i forhold til et fastlagt referencestaldsystem er beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk og er overholdt med yderligere 837 kg N/år i fase 1 og 867 kg N/år i fase 2. Det er opnået ved det valgte staldsystem med delvist spaltegulv, gyllekøling samt ved overdækning af en ny gyllebeholder.

Beregningerne i www.husdyrgodkendelse.dk viser også, at ammoniakemissionen ved udvidelse af produktionen på ejendommen stiger fra 3.438 Kg N/år til 3.504 kg N/år i fase 1 og til 5.302 kg N/år i fase 2. En meremission på henholdsvis 66 kg N/år og 1.864 kg N/år i forhold til nudrift. I fase 1 er det under forudsætning af, at eksisterende gyllebeholdere overdækkes, hvilket sker, såfremt fase 2 ikke gennemføres efter 3 år fra denne godkendelse er givet – se afsnit 5.2.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende emissionsgrænseværdier for bl.a. ammoniakemission ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)¹⁰. Den vejledende emissionsgrænseværdi skal det ansøgte projekt som udgangspunkt overholde.

Staldafsnit Dyr	Antal dyr pr. år	Max kg N/år pr. produceret dyr	Korrektion vægt	Max kg N pr. år
Eksisterende stald Drægtige søer - løsgående	750	2,11	1	1.583
Eksisterende stald Fare søer - kassesti	1.250	0,75	1	938
Eksisterende stald Løbesøer	380	1,74	1	661
Ny stald Drægtige søer - løsgående	120	1,75	1	210
Ny stald Polte (32-107 kg) spaltegulv/25-49 % fast gulv	650	0,3	1	195
	Maksimalt kg N / år i alt for søer i nye - og uændrede stalde i ansøgt produktion for overholdelse af BAT			3.588
	I www.husdyrgodkendelse.dk beregnet ammoniak emission efter udvidelse af svineproduktionen (fase 2)			3.504

Tabel 6.1.1 – Beregnet BAT niveau for ammoniak emission i fase 1 fra det samlede staldanlæg ud fra Miljøstyrelsens vejledning (fodnote 10)

¹⁰ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) for slagtesvin og smågrise ved gyllebaserede staldsystemer – Miljøstyrelsen maj 2011

Staldafsnit Dyr	Antal dyr pr. år	Max kg N pr. produceret dyr	Korrektion vægt	Max kg N pr. år
Ny stald Smågise (7,2-32 kg) toklimastald-spaltegulv	50.000	0,0366	1,0055	1.840
	Maksimal kg N / år for søer og polte i fase 1			3.588
	Maksimalt kg N / år i alt for søer, smågrise og polte i nye - og uændrede stalde i fase 2 produktion for overholdelse af BAT			5.428
	I www.husdyrgodkendelse.dk beregnet ammoniak emission efter udvidelse af svineproduktionen (fase 1)			5.302

Tabel 6.1.2 – Beregnet BAT niveau for ammoniak emission i fase 1 fra det samlede staldanlæg ud fra Miljøstyrelsens vejledning (fodnote 7)

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående generel ammoniak reduktionskrav samt ammoniakemission og BAT krav

Det er Lolland Kommunes vurdering, at det generelle ammoniakemissionsniveau med en reduktion på 30 % if. referencesystemer, er overholdt i både fase 1 og fase 2.

Det er ligeledes Lolland Kommunes vurdering, at BAT ammoniakemissionsniveauet er overholdt for det samlede anlæg i både fase 1 og fase 2. I fase 1, når eksisterende gyllebeholdere er overdækket, hvilket sker, såfremt fase 2 ikke gennemføres - se afsnit 5.2.

Ammoniakdeposition fra anlægget på natur¹¹

Kvælstofpåvirkningen i form af fordampet ammoniak fra selve anlægget (stalde og anlæg til husdyrgødning) skal vurderes i forhold til ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) og sårbare dyre- og plantearter (Bilag IV-arter).

Nedenstående vurdering er kun foretaget i forhold til fase 2 af det ansøgte projekt.

Ammoniakfølsomme naturtyper

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (fodnote 5 side 16) bilag 3 om beskyttelsesniveau for ammoniak skelnes der mellem 3 kategorier ammoniakfølsom natur:

- Kategori 1 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), der er omfattet af § 7, stk. 1, pkt. 1 i husdyrgodkendelsesloven (fodnote 1, side 5).
- Kategori 2 natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (natura 2000), der er omfattet af § 7, stk. 1, pkt. 2 i husdyrgodkendelsesloven
- Kategori 3 natur er øvrige beskyttede¹² heder, moser og overdrev, der ikke er omfattet af kategori 1 og kategori 2 naturtyperne samt ammoniakfølsomme skove.

¹¹ Kildehenvisning refererer til bilag 4

¹² Beskyttet af Naturbeskyttelsesloven § 3, stk. 2.

Kategori 1 natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 3 i bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug (fodnote 5 side 16).

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantесamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

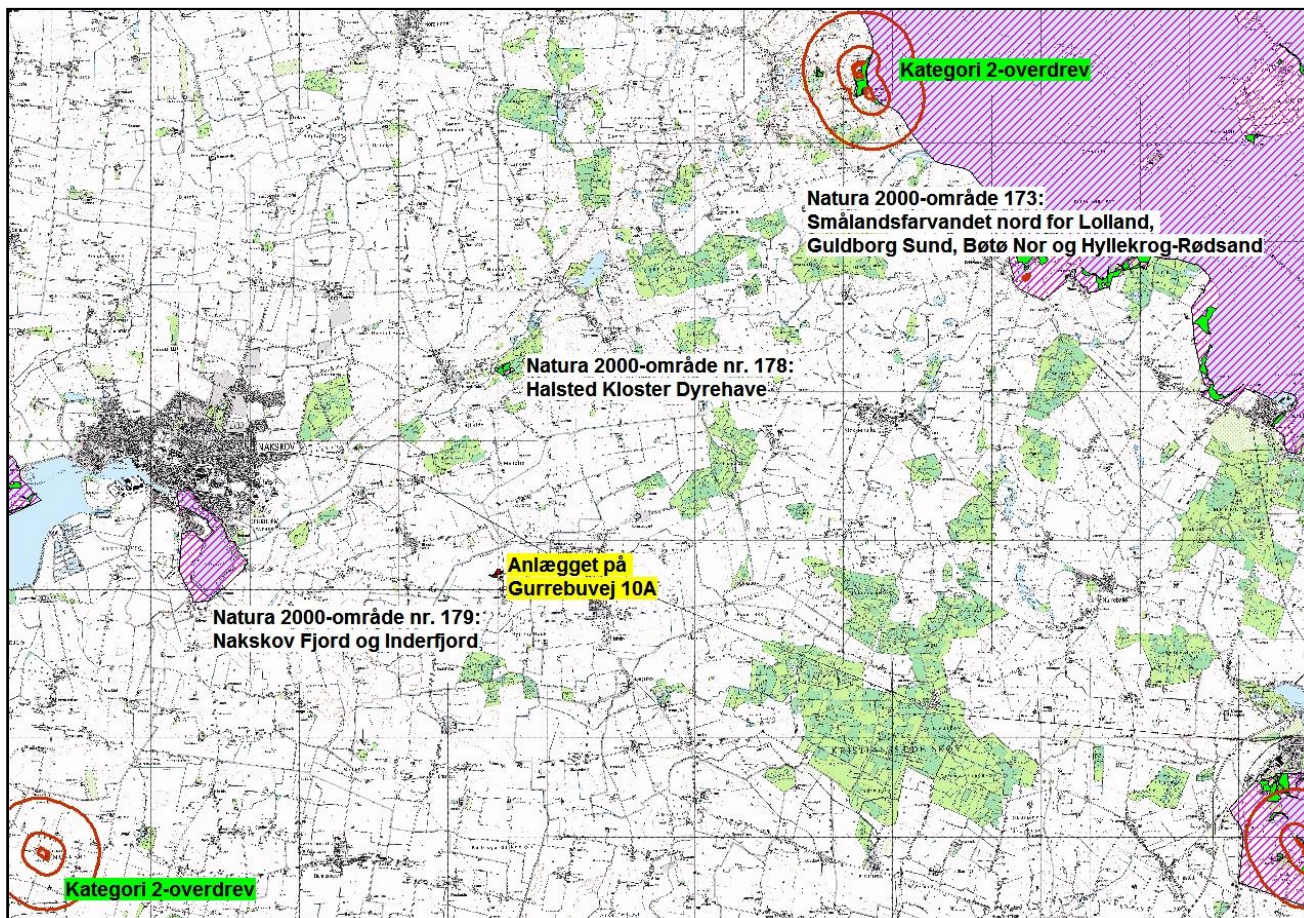
- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur fremgår af Kort 6.1.3. Der er tale om skovbevoksede naturtyper i Natura 2000-område nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave. Her er der kortlagt Ege-blandskov (typekode 9160) med tålegrænse 10-20 kg N/ha/år. Natura 2000-området er beliggende 4 km stik nord for anlægget på Gurrebyvej 10A.

Afstanden til anden kategori 1-natur i Natura 2000-områderne 173 og 179 er mindst 7-8 km.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i bilag 3, og områderne er beskrevet i Basisanalyser/6,8,10/ og Natura 2000-planer /7,9,11/.

Total- og merdepositionen er på alle kategori 1-naturområder beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kort 6.1.3 Beliggenhed af kategori 1-natur i Natura 2000-område nr. 178 og andre Natura 2000-områder samt beliggenheden af Kategori 2-overdrev (Sølvbjerg og Ravnsby Bakker) i forhold til anlægget på Gurrebyvej 10 A. Natura 2000-området er vist med lilla skravering.

Kategori 2 natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Den nærmeste kategori 2-natur er Sølvbjerg ved Munkeby ca. 11 km sydvest for anlægget. Derudover ligger Ravnsby Bakker godt 12 km nordøst for anlægget på Gurrebyvej 10 A – se kort 6.1.3.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget til kategori 2 natur er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove (defineres i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen – fodnote 5 side 16 – bilag 3).

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 6.1.4.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 6.1.4 Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualen" /3/.

Baggrundsbelastningen med kvælstof er i Lolland Kommune i 2010 13,2 kg N/ha/år jf. data fra DMU 2012 /12.

Der er i november 2015 foretaget besigtigelse af udvalgte § 3-områder og skovområder, der er beliggende omkring anlægget, for at registrere naturindholdet og dets sårbarhed overfor forøget ammoniakpåvirkning fra anlægget. Endvidere er der registreret aktuel og potentiel forekomst af arter omfattet af Habitatdirektivets Bilag IV (se nedenfor) – kort 6.1.6.

Omkring anlægget findes en række markvandhuller (gamle mergelgrave) samt et mindre moseområde - kort 6.1.6. Mosen, der ligger ½ km stik syd for anlægget, er mere eller mindre tilgroet med Grå-Pil. I lysåbne partier findes Bredbladet Dunhammer, Knippe-Star, Toradet Star, Sylt-Star, Rørgræs, Vand-Pileurt, Vejbred-Skeblad etc.

Nærmeste kvælstoffølsomme skove er Volshave Skov og Bødkerskoven hhv. 1½ km syd for anlægget og 2½ km nord for anlægget på Gurrebyvej.

Merdepositionen er for begge skove beregnet til 0,0 kg N/ha/år. For moseområder syd for anlægget er merdepositionen beregnet til 0,1 kg N/ha/år.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste Natura 2000-områder er som nævnt nr. 178 Halsted Kloster Dyrehave og nr. 179, Nakskov Fjord og Inderfjord samt desuden nr. 173, Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand - kort 6.1.3 og tabel 6.1.5.

Natura 2000-område nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave, har et areal på 5,0 og består af Habitatområde nr. H 157. Området udgør et mindre skovareal i den sydvestlige del af Halsted Kloster Dyrehave. Området præges af lysåben skov med mange gamle træer, primært eg, bøg og lind. Underskoven er præget af et tæt buskdække på steder med lysåben karakter, bl.a. med rododendron. Området er levested for den sjældne bille eremit. I dele af området er der gamle træer med hulheder og soleksponerede kroner og stammer, som udgør de vigtigste betingelser for denne arts bevaring. Eremit er en prioriteret art i EU, dvs. at Danmark har særligt ansvar for at beskytte denne art. Ud over denne findes der i området skovnaturtypen ege-blandskov.

Natura 2000 område	178 Halsted Kloster Dyrehave
Habitatområde	H 152 Halsted Kloster Dyrehave
Natura 2000 område	173 Smålandsfarvandet og Guldborgsund med kyster
Habitatområde	H152 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand
Fuglebeskyttelsesområde	F82 Bøtø Nor F83 Kyststrækningen v Hyllekrog - Rødsand F85 Smålandsfarvandet nord for Lolland F86 Guldborgsund
Natura 2000 område	179 Nakskov Fjord og Inderfjord
Habitatområde	158 Nakskov Fjord
Fuglebeskyttelsesområde	88 Nakskov Fjord og Inderfjord

Tabel 6.1.5 Nærmeste Natura 2000-områder og deres inkluderede habitatområder og fuglebeskyttelsesområder

Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord og Inderfjord, består overvejende af et marint areal. Det er et dynamisk landskab, hvor sedimenter kontinuert afsættes og omlægges af vand og i mindre omfang vind. Der er en betydelig materialevandring langs Albuen og ind i fjorden, hvor sand og finere sediment aflejres i strømlæ.

Udpegningsgrundlaget består – bortset fra Rørhøgen, som er mere bredspektret - af ynglende kystfugle og rastende vandfugle og afspejler dermed områdets karakter af lavvandet fjord med øer og kyster /10/.

Totaldepositionen på de tre Natura 2000-områder er beregnet til 0,0 kg N/ha/år.

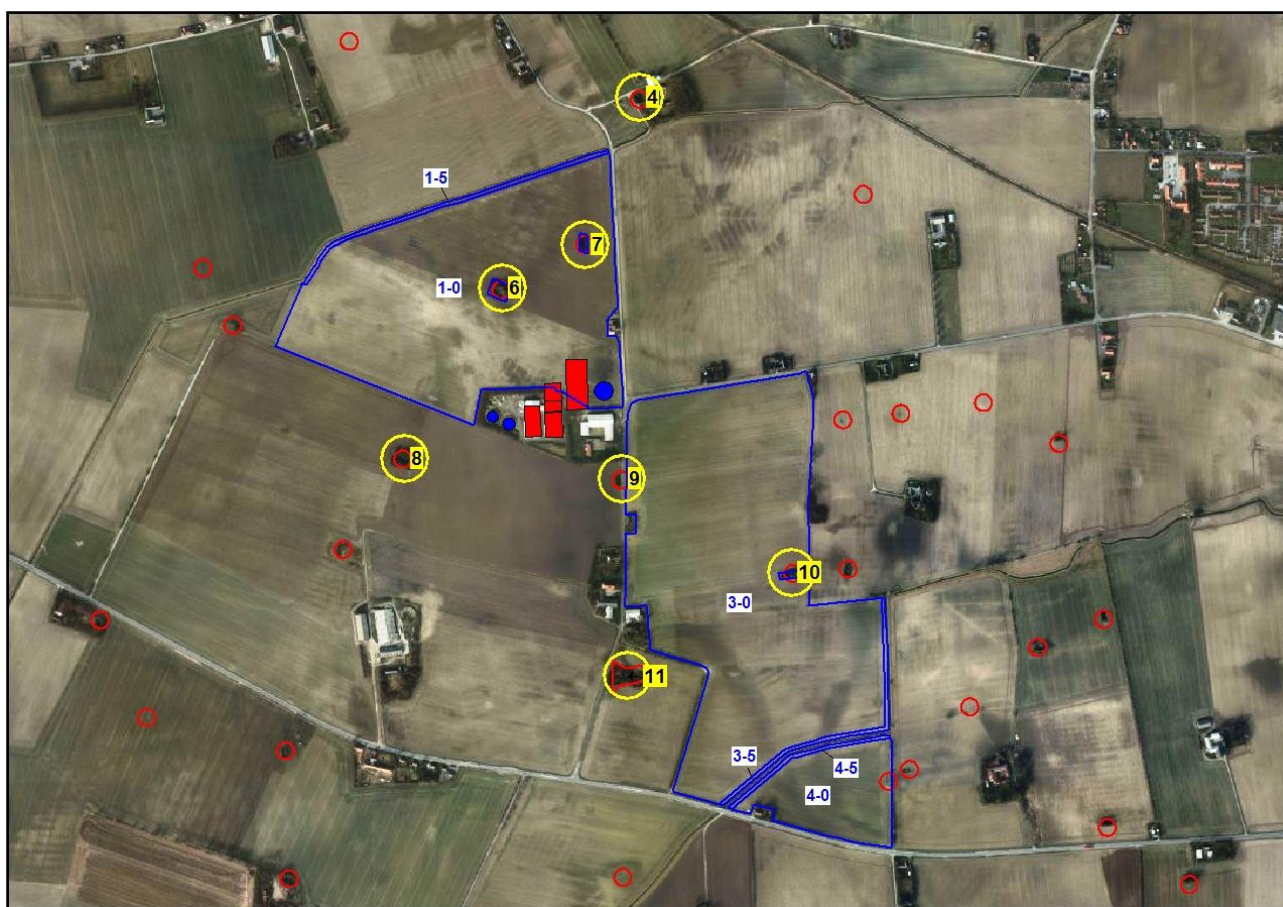
Sårbare dyre- og plantearter

I Danmark findes der 80 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I

Lolland Kommune er der i nyere tid fundet 22 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV. Deres status i kommunen fremgår af bilag 5.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Der er i november 2015 foretaget registreringen af levesteder for bilag IV-arter i udvalgte vandhuller og andre levesteder omkring anlægget og udspretningsmarkerne. For lokalitet nær anlægget er der foretaget depositions beregninger, hvilket er sammenfattet i tabel 6.1.7. Naturlokaliteterne er vist på kort 6.1.6.

Kort 6.1.6 Naturområder omkring anlægget, hvor der er foretaget besigtigelse i november 2015. § 3-områder er vist med rødt. Lokalitet 11 er kategori 3-mose.

Padder (kilde 13,14,23 og 24)

Ved besigtigelse af vandhuller og andre naturområder er der foretaget registrering af Bilag IV-arter og/eller potentielle levesteder for arterne.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om

- Er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet?
- Forekommer der lavvandede partier?

- Er det massivt eutrofieret?
- Forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk?
- Er bilag IV-arten udbredt i området?
- Er der raste-/foruragerings områder i nærheden?
- Indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse?
- Forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet?

Lokalitet nr	Naturtype	Potentielt levested for	Bemærkning	Beregnet merdepos. kg N/ha/år
1	Mose	ikke levested	fugtig lavning med Ask	ej målt
2	Vandhul	ikke levested	eutrofieret andehul v bolig	ej målt
4	Vandhul	Springfrø, Stor Vandsalamander	3150	ej målt, men < 0,5
6	Vandhul	ikke levested	ingen bræmme mod V og S	ej målt
7	Vandhul	Springfrø, Stor Vandsalamander	3150, ingen bræmmer	0,8
8	Vandhul	Springfrø, Stor Vandsalamander	mod V og N hhv. 2 og 5 m bræmme	0,3
9	Vandhul	Springfrø, Stor Vandsalamander	3150, ingen bræmmer	0,8
10	Vandhul	ej levested	3150, max 1 m bræmme	ej målt, men < 0,5
11	Mose	Springfrø, Stor Vandsalamander	eutrof mose	0,1

Tabel 6.1.7 Nærliggende natur omkring anlægget og nær udspretningsmarker og beregnede merdepositioner.

Indenfor den nærmest kilometer omkring anlægget udgøres naturområderne langt overvejende af markvandhuller. De er generelt i dårlig naturtilstand; primært som følge af, at de ligger i skygge og/eller er eutroficeret fra nærliggende dyrkningsarealer. I mange tilfælde er den udyrkede bræmme mellem mark og vandhul meget smal.

Anlægget ligger i et område, hvor der findes Springfrø og Stor Vandsalamander. Spidssnudet Frø findes sandsynligvis ikke i området på grund af mangel på egnede naturområder. For godt 20 år siden er der registreret Løvfrø i et vandhul knap 4 km nordøst for anlægget.

Springfrø og Stor Vandsalamander er vidt udbredte i kommunen. Begge arter er knyttet til egentlige vandhuller og førstnævnte gerne til vandhuller nær skov. Springfrø raster efter yngleperioden helst i løvskov, levende hegn eller remiser med bevoksning. Stor Vandsalamander opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring yngle vandhullet eller 2-300 meter derfra. Løvfrø er sjælden på landsplan, men stedvist udbredt i Lolland kommune, hvor den dog også er trængt. Den foretrækker rene og lune vandhuller nær skov.

Alle padder i Danmark i øvrigt er fredede og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus (kilde 12 og 24).

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne, men mindst 5 flagermusarter er almindelige i denne del af kommunen – Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus,

Troldflagermus og Dværgflagermus. Dertil kommer 4-5 arter, som er sjældne, men dog mulige at træffe i området – se bilag 5. Arterne vil være tilknyttet skove, træbevoksede vådområder, gamle træer og bygninger.

Der findes leve- eller rastemuligheder i form af gamle driftsbygninger, gamle træer i skovbrynene eller i stynede vejtræer. Flere arter kan ligeledes yngle i menneskeboliger. Brynene af små skove ved gårdene og ved haver i området vurderes at være rige på insekter og rastemuligheder og dermed at være udmærkede levesteder for Flagermus.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter.

Det er ikke registreret og det er næppe sandsynligt, at der i det område, der kan blive påvirket af forøget fordampning af ammoniak fra stald og lager findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering angående ammoniak deposition fra anlægget på natur

Vurderingen sker alene af fase 2 af det ansøgte projekt. Fase 1 vil under alle omstændigheder give anledning til færre gener end fase 2.

Ammoniakfølsomme naturtyper

Kategori 1- og 2 natur

Disse naturkategorier er beliggende i betragtelig afstand fra anlægget på Gurrebyvej 10 A og der er ikke nogen målbar totaldeposition eller merdeposition fra projektet på naturområderne.

Kommunen vurderer, at projektet på Gurrebyvej 10A ikke påvirker disse naturtyper, og at kravet til disse naturkategorier er overholdt.

Kategori 3 natur

Moser og ovedrev

Nærmeste kategori 3-mose modtager en merbelastning på 0,1 kgN/ha/år, hvilket er væsentligt mindre end afskæringskriteriet på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen vurderer derfor, at projektet ikke påvirker kategori 3-mosen væsentligt negativt.

Skove

Der er ikke kvælstoffølsomme skove, der modtager nogen merbelastning fra projektet.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Afstanden mellem anlægget på Gurrebyvej 10A og naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for nærmeste Natura 2000-områder nr. 173, 178 og 179 er så stor, at der ikke er nogen målbar totaldeposition fra det specifikke projekt på de internationale beskyttelsesområder.

Det vurderes derfor, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne 173, 178 og 179 ikke vil blive negativt påvirket og dermed, at det ansøgte projekt, hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området, vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Gurrebyvej 10A beliggende udenfor Natura 2000-område *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter på de tre Natura 2000-områder vurderes at ville blive påvirket af den ansøgte udvidelse.

Bilag IV-arter

Af Danmarks Miljøundersøgelser er det vurderet, at der skal en merdeposition på mere end 1 kg N/ha/år (Kilde 19 & 22) til, for at man over tid med stor sandsynlighed kan registrere en ændring af naturområderne; i dette tilfælde af vandhullerne, som er levesteder for Bilag IV-padderne.

Der er foretaget beregninger af merdeposition på de nærmeste af de besigtigede vandhuller, som forekommer indenfor 1000 m fra anlægget.

Merdepositionen er for alle vandhuller mindre end 1 kg N årligt – tabel 6.1.7.

På baggrund heraf vurderer Lolland kommune, at projektet kan gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af levesteder for Bilag IV-padder. Der stilles derfor ikke vilkår til beskyttelse af Bilag IV-padder i forhold til påvirkning fra anlægget.

Hvad angår flagermus er det kommunens vurdering, at de bygningsmæssige ændringer, der skal foretages, ikke påvirker flagermus.

Samlet vurdering

Kommunens samlede vurdering af påvirkninger fra anlægget med hensyn til ammoniak er, at projektet kan gennemføres uden væsentlig negativ påvirkning af naturen i området.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stilles vilkår i relation til ammoniak og natur fra anlægget.

6.2 LUGT

Ansøger oplyser følgende angående lugt

Ventilationsluften fra staldene medbringer en given mængde lugt. I staldene mindskes lugten ved jævnlig rengøring og overbrusning der styrer dyrenes gødningsadfærd. Derudover vil samtlige ventilationsskaktene blive rengjort ved vask af staldene.

Da ventilationsafkastene er placeret min 1 meter over tagfladen, bliver luften opblandet og fortyndet, inden den falder ned omkring staldanlægget.

Lugtberegning i www.husdyrgodkendelse.dk fremgår af nedenstående tabel.

Område	Andre ejendom. med > 75 DE	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand ("før drift")	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone Søllested	0	795,18	795,18	302,89	1.131,28	Ja
Samlet bebyggelse Ullerslev	0	593,44	593,44	199,69	1.684,53	Ja
Enkelt bolig Gurrebyvej 8	0	118,12	118,2	0,00	274,25	Ja

Tabel 6.2.1 Lugtberegningsdata fra ansøgningen – "samlet resultat af lugtberegning". Beregningsmodel er i alle 3 beregninger "ny, da det giver det mest "konservative" resultat.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Vurdering af lugt sker kun i forhold til fase 2, da fase 1 alene vil give anledning til færre lugtgener end fase 2, hvilket også fremgår af lugtberegningen af fase 1 (fiktiv ansøgning).

Den primære kilde til lugt fra husdyrbrug er ventilation af staldluft. Der foreligger også kun systematiske og anvendelige oplysninger til anvendelse i konkret vurdering om lugtemissionen fra staldanlæg. Vurderingen af lugt i forhold til omboende vurderes derfor udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning af gylle indgår derfor ikke i lugtberegningerne, men reguleres på anden vis – hovedsagelig gennem lovgivning om opbevaring – og udbringning af husdyrgødning.

Mange forhold kan influere på lugtemission fra et staldanlæg. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyr er det f.eks. staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, afkast højde og hastighed samt styring, belægningsgrad af dyr, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem, overbrusningsanlæg samt hygiejne i stalden. Management med henblik på at sikre en veldefineret gødeadfærd er især vigtig, da lugten først og fremmest stammer fra husdyrgødningen i stalden.

Princippet for lugtberegningen er, at ansøger ud fra oplysninger om dyreart, staldsystem og maksimale staldbelægning af dyr i staldene, oplyst som samlet vægt af dyrene i den enkelte stald, beregner den nødvendige geneafstand, som er den afstand, der som minimum skal være fra kilden, før det vurderes, at genekriterierne kan overholdes. Genekriterierne er et udtryk

for, hvor meget lugt omboende i forskellige typer beboelsesområder må udsættes for, før det kan betegnes som værende "væsentlige lugtgener".

Ansøger skal derfor som led i ansøgning om miljøgodkendelse angive staldanlæggenes placering i forhold til nærmeste relevante byzonegrænse/sommerhusområde/landzoneområde udlagt til boligformål (hvis relevant) samt samlet bebyggelse og enkeltbolig.

I forbindelse med miljøgodkendelser beregnes en lugtgeneafstand for enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone m.v. Lugtgeneafstanden er udtryk for den afstand, indenfor hvilken man vil opleve væsentlig gene, defineret som hhv. 15, 7 og 5 lugtenheder (OU/m³) til de tre forskellige områdetyper. Der accepteres altså mere lugt ved f.eks. enkelt bolig i landzone, end der accepteres i f.eks. byzone.

Lugtgeneafstanden regnes fra centrum af et staldanlæg. Hvis en landbrugsbedrift består af flere stalde, vil centrum ikke være et fysisk punkt, som kan angives på et kort, men beregnes som en vægtet gennemsnitsafstand, hvor der tages højde for lugtudledningen fra de enkelte staldafsnit. Alle eksisterende og projekterede stalde indgår i beregningen.

Geneafstanden skal normalt beregnes efter både den nye lugtvejledning (ny lugtvejledning for husdyrbrug) og efter FMK-modellen (Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj, 2002), og beregningen baseres på følgende elementer:

- Emissionsfaktorer for forskellige dyregrupper,
- En spredningsmodel,
- Genekriterier svarende til forskellige områders lugtfølsomhed,
- Regler for hvordan øvrige forhold kan påvirke geneafstanden

Det elektroniske ansøgningssystem (www.husdyrgodkendelse.dk) foretager lugtemissions - og lugtgeneberegninger både efter den nye lugtvejledning og FMK-modellen. Det resultat systemet viser ved endt beregning, er resultatet efter den beregningsmodel, der giver den længste geneafstand til omboende, så genekriterierne overholdes uanset modelvalg.

Det skal bemærkes at angivelsen af husdyrproduktionen afviger fra den angivelse, som normalt anvendes i forbindelse med miljøvurderingen af nitrat, fosfor og dyreenheder. Dette skyldes, at lugtemissionen ikke beregnes som et gennemsnit i løbet af året, men beregnes ud fra perioder med spidsbelastning. Derfor anvendes værdierne for den maksimale belægning i ejendommens stalde.

Hvis det kan dokumenteres, at en teknisk løsning kan reducere staldlugtemissionen, kan dette inddrages i beregningen af lugtgenerne i omgivelserne. Effekten inddrages ved at foretage en procentvis reduktion af emissionsfaktoren. Kravet til at kunne inddrage effekten af en given teknisk løsning i en beregning er, at der er udarbejdet et teknologiblad med en dokumenteret effekt på lugt. Hvis der ikke foreligger et teknologiblad med dokumenteret effekt på lugt, kan effekten af disse teknikker ikke indgå i en beregning.

Der er i forbindelse denne godkendelse ikke anvendt lugtreducerende tekniske løsninger dokumenteret i et teknologiblad.

Forudsætningen for lugtberegningen er, at der er maksimal belægning af søer, smågrise og polte.

Søerne er oplyst til at veje i gennemsnitsvægt 220 kg.

Da der er kontinueret produktion af smågrise og polte er der beregnet en gennemsnitsvægt for poltene (32-107 kg) på 69,5 kg og for smågrisene (7,2-32 kg) på 19,6 kg. Oplysningerne om gennemsnitsvægten på dyrene anvendes i afsnit 4.1 if. med vilkår om maksimal belægning af smågrise og polte i staldene

Som det fremgår af tabel 6.2.1 er lugtgenekriteriet for enkel bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone overholdt i forhold til lugt fra det beregnede lugt centrum.

Jf. afsnit 3.1 er de korteste afstande fra staldanlæg mv. til enkel bolig i landzone, samlet bebyggelse og byzone henholdsvis 312 m, 1.600 m og 1.100 m

Lolland Kommune vil dog fasthold ansøger på, at bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, som kan have betydning for lugt fra ejendommen, skal forelægges Lolland Kommune til vurdering af, om det kan have betydning for, om lugtgenekriterierne fortsat overholdes.

Vilkår

- Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra den samlede ejendom, skal forelægges for Lolland Kommune inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

Ansøger oplyser følgende angående fluer og skadedyr:

Der holdes generelt en god hygiejne i staldene og ved foderopbevaringen, så tiltrækningen af skadedyr minimeres.

Fluegener minimeres ved, at der bruges rovfluer i staldene. På denne måde forekommer der ikke store skadedyrsgener fra stalden i nudriften. For at holde skadedyrsniveauet på et minimum, fortsætter det forebyggende arbejde i den nye stald, og det forventes derfor ikke, at der vil optræde flere gener efter udvidelsen.

Bekæmpelse af rotter og andre skadedyr foregår i samarbejde med en professionel skadedyrsbekæmper og efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

I forhold til skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at der ikke skabes gunstige forhold for skadedyr som fluer og rotter, hvilket sikres ved, at der på ejendommen holdes så rent for husdyrgødning og foderspild, som det er muligt.

Opstår der problemer med skadedyr finder Lolland Kommune det væsentligt, at bekæmpelsen af disse sker i overensstemmelse med de af Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (tidligere Statens Skadedyrslaboratorium), fastsatte retningslinjer herom." Retningslinierne opdateres efter behov.

Lolland Kommune finder det desuden væsentligt, at ansøger fastholdes i forebyggelse af rottetilhold ved at have en sikringsaftale med et autoriseret rottebekæmpelsesfirma.

Egenkontrol og dokumentation i forhold til fluer og skadedyr fremgår af kapitel 9.

Vilkår

- Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.
- Der skal på ejendommen løbende ske en effektiv bekæmpelse af fluer i henhold til retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
- Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

6.4 TRANSPORT

Ansøger oplyser følgende angående transport:

Arbejdskørsel til og fra produktionen sker ad Gurrebyvej og Nørredalsvej. Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med afhentning af smågrise, døde dyr, husdyrgødning og foder. Transporterne med husdyrgødning og korn er sæsonbetinget, mens levering og afhentning af svin sker ugentligt.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid kl. 06-18. Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gene fra transport.

På dage med gyllekørsel og kornkørsel er der en rimelig stor trafik med deraf følgende støjgener. Det tilstræbes, at kørslen bliver holdt på hverdage i normal arbejdstid, men i højsæsonen vil der være øget trafik på- og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter.

Da en del af trafikken er begrænset til enkelte af årets dage og da der kun er spredt bebyggelse i området omkring ejendommen vurderes det, at transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener for omkringboende.

Nedenstående transporter er anslået:

Transporter:	Nudrift	Udvidelse Fase 2
Levering af foder – mineraler m.v.	50	121
Afhentning af smågrise	52	52
Transporter med husdyrgødning, udbringning	317	1.189
Levering af brændstof	6	6
Afhentning af døde dyr	52	52
Afhentning af affald	26	26
Andet/diverse	26	26
I alt	529	1.472

Tabel 6.4.1 Ansøgers oplysninger om transporter til - og fra ejendommen

Kort 6.4.2 Transportveje til markarealerne

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Vurdering af transport vedrør alene fase 2. Fase 1 alene vil give anledning til mindre trafik end trafikken i fase 2.

Lolland Kommune finder ansøgers oplysninger om antallet af transporter for realistisk.

Ansøger har jf. tabel 6.4.1 redegjort for transporterne. Kort 6.4.2 viser der transportveje, som nu – og fremover anvendes til kørsel til og fra markerne.

Levering af tilskudsfoder, samt afhentning af søer og smågrise, affald og døde dyr vil ske på hverdage oftest indenfor normal arbejdstid. Tidspunkterne for kørsel med korn og gylle er afhængig af tidspunktet på året og af vejret. Det kan derfor ske alle dage og udenfor normal arbejdstid.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til transport.

6.5 STØJ FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøger oplyser følgende angående støj

På ejendommen er der bl.a. støj fra staldventilation, indblæsning af foder i silo, brug af kompressor og traktor-/lastbiltransport.

Eftersom der er ventilatorer i ventilationsafkast, kan der observeres støj fra disse i nærheden af staldene. Støjniveauet vil dog være minimalt, da motorerne i ventilatorerne er placeret i den nederste del af afkastene. Det forventes, at alle ventilatorer opfylder de nugældende krav mht. til støj.

Aftipning af korn i korngraven til kornsiloen vil kun ske over få dage i løbet af høstperioden. Det vurderes at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen. Kompressor står i maskinhuset, og det vurderes, at der ikke vil være støjgener udenfor ejendommen.

Støj fra transport vil primært komme fra lastbiler med levering af foder, gylletransport, levering og afhentning af svin samt afhentning af døde dyr. Herudover vil der være transporter med traktor ved udbringning af gylle og andet markarbejde.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå støjgene fra transporterne.

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid. Dog kan der forekomme afvigelse i forbindelse med levering og afhentning af dyr, foder og husdyrgødning.

Alle generelle krav vedr. støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderes det ikke at være nødvendig med specielle tiltag for at sikre omkringboende mod støjgener.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Ud over vilkår om maksimal støj fra ejendommen og måling af denne jf. Miljøstyrelsens på det givne tidspunkt gældende vejledning om ekstern støj fra landbrugsdrift, samt vilkår om dokumentation for overholdelse af disse grænseværdier, finder Lolland Kommune ikke behov for andre vilkår i relation til støj.

Det skal bemærkes, at kørsel med landbrugsmaskiner i dagtimerne ikke er omfattet af Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser.

Det forventes, at støj fra Gurrebyvej 10 A ikke vil være til gene for naboerne.

Vilkår

- Driften af ejendommen må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
- Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal undtagen opfølgende målinger maksimalt ske 1 gang årligt.
- Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumenteres, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

Ansøger oplyser følgende angående støv

Der vil være støv fra dyrene, dog ikke i et omfang, så det opleves udenfor staldene. Støvet minimeres som følge af omhyggelig management.

Der vil ikke være støvgener i forbindelse med daglig håndtering af foder, da det foregår i et lukket system.

I forbindelse med høst og indblæsning af korn i siloen, kan der forekomme støvgener. Pga. afstanden til nærmeste nabo vurderes det, at naboer ikke vil opleve gener i forbindelse med støv ved høst.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at driften af ejendommen ikke giver anledning til mere støv end, hvad der kan forventes, samt at ansøger gør, hvad der er muligt for at begrænse evt. støvgener.

Desuden ligger ejendommen så langt fra de nærmeste naboer, at det vurderes, at naboerne ikke udsættes for støv fra Gurrebyvej 10 A.

Der forventes ikke gener fra støv hos naboerne ved driften af Gurrebyvej 10 A.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til støv.

6.7 LYS

Ansøger oplyser følgende angående lys:

Der vil ikke være gener fra staldenes indendørs belysning, da det vil være slukket om natten. Der er udendørsbelysning ved stuehuset. Denne belysning vil ikke være tændt om natten. Som udgangspunkt vil der ikke være belysning udenfor bygningerne om natten.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at lys i forbindelse med ejendommens drift ikke vil give anledning til gener for naboer og trafikanter eller virke forstyrrende i landskabet.

Der forventes ikke gener fra lys fra Gurrebyvej 10 A.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til lys.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

I dette afsnit beskrives arealerne, hvor husdyrgødningen anvendes, samt næringsstoffernes virkning på søer, vandløb, fjord og hav.

7.1 BAGGRUND OG UDSPREDNINGSAREALERNE

Miljøteknisk redegørelse:

EU's Vandrammedirektiv fastlægger rammer for beskyttelsen af vandmiljøet: vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand. Ved Miljømålsloven gennemføres direktivet i dansk lovgivning.

Vandrammedirektivet fastsætter en række konkrete miljømål. Et af de helt centrale mål er at forebygge forringelser af overfladevandets og grundvandets tilstand. Hvor tilstanden allerede er forringet, skal der foretages forbedringer. Det overordnede mål er således, at alle vandområder senest i december 2015 skulle have opnået mindst en "god tilstand". For overfladevand betyder det, at der både skal være en god økologisk - og kemisk tilstand.

Beskyttelsen af vandområder mod nitratbelastning i forhold til overfladevand fokuserer på de oplande, der afvander til de mest sårbare Natura 2000 områder. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag III (fodnote 5, side 16) er der fastlagt nitratklasser med udgangspunkt i sårbarheden af recipienterne, som modtager overfladevandet fra et givet opland. Jo større følsomhed overfor kvælstof, jo højere nitratklasse og dermed krav om mindre tilførsel af husdyrgødning pr. hektar.

Nitratklasserne er fastlagt således:

- Nitratklasse 0 – ingen reduktion af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 1 – 85 % af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 2 – 65 % af det generelle harmonikrav.
- Nitratklasse 3 – 50 % af det generelle harmonikrav.

For oplande til sårbare og meget sårbare vandområder i Natura 2000-områder stilles der ligeledes krav til fosforoverskuddet fra udspretningsarealerne. Dette er udtrykt i fosforklasser, P1, P2 og P3.

Fosfortallene er et samlet udtryk for jordbundstypen, jordens fosfortal og dræningsforhold og er dannet ud fra forekomsten af lerjorde, af oplande til meget sårbare Natura 2000-områder og af lavbundsarealer med okkerklasse II eller derover.

Fosforklasse 1 og 3, der vises på kortene på Arealinfo, er kun en indikativ visning af, hvor fosforklasse 1 og 3 alt andet lige kan forventes at ligge. Den konkrete fosforklassificering afgøres som nævnt oven for af arealets konkrete fosfortal, JB-klasse og dræningsforhold.

Fosforklasse og kravene til fosforregnskabet er:

- Fosforklasse 1 er drænedede lerjorder med fosfortal 4-6. Krav til evt. forøgelse: max. 4 kg P/ha/år
- Fosforklasse 2 er lavbundsarealer med okkerklasse >II. Krav: ingen forøgelse tilladt eller fosforregnskabet i balance i efter-situationen
- Fosforklasse 3 er drænedede lerjorder med fosfortal > 6. Krav: ingen forøgelse tilladt.

Ansøger udspreder i dag svinegylle fra 192 dyreenheder svin, mens gylle fra 64 dyreenheder svin anvendes af 3. mand. I fase 1 er det henholdsvis 207 dyreenheder gylle og 93 dyreenheder gylle, mens det i fase 2 er henholdsvis 206 dyreenheder gylle og 331 dyreenheder gylle – se afsnit 5.3.

Udspretningsarealerne er beliggende vest og nordvest for Søllested - kort 7.1.2. Fordelingen af udspretningsarealerne på nitrat- og fosforklasser fremgår af tabel 7.1.1. Alle udspretningsarealerne ligger i oplandet, der afvander til det sårbare Natura 2000-område Naskov Fjord. Arealerne er jordbundstype JB5, JB6 eller JB7. Alle arealerne er drænedede.

Reduktionsprocenten er på 75,46, da alle arealerne ligger fordelt i område med nitratklasse 1 og nitratklasse 3. Det maksimale dyretryk (DE-max) bliver derfor 1,06 DE/ha (= reduktionsprocent * 1,4 DE/ha). Det reelle dyretryk bliver 1,40 DE/ha (=207 DE/148,17 ha). Ansøger kan opretholde dette høje dyretryk ved som virkemiddel at anvende sædskifte S2 og 4 % flere efterafgrøder end NaturErhvervstyrelsens norm. Da dette er en forudsætning for det høje dyretryk, stilles det som vilkår.

Ingen af udspretningsarealerne er beliggende i nitratfølsomme grundvandsområder, men alle arealerne er beliggende i område med drikkevandsinteresser.

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grundvand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	148,17	0,0	75,45	0,0	72,71	0,0	148,17	0,0	0,0	0,0

Tabel 7.1.1 Udspretningsarealerne samlet med de forskellige N- og P-klasser

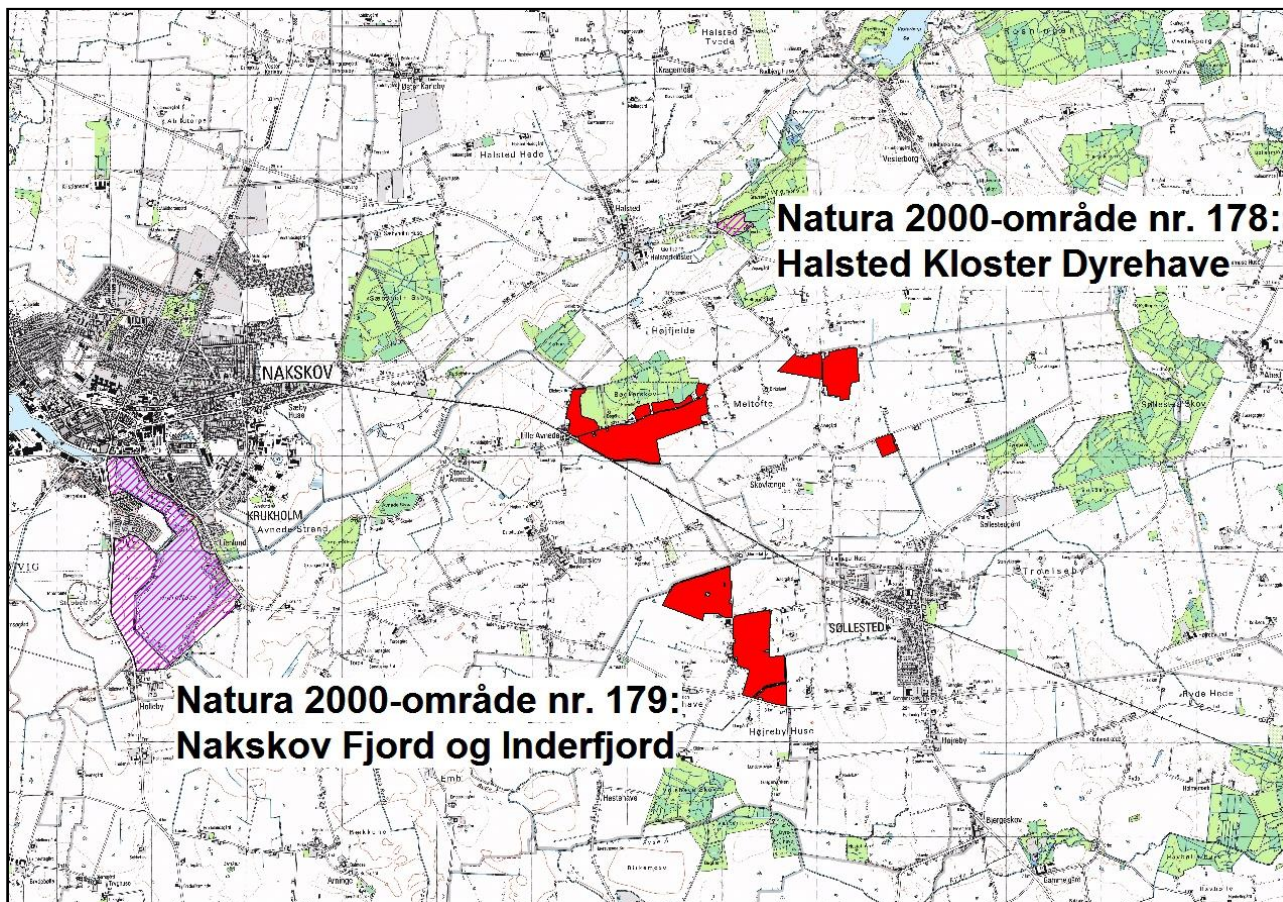
Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Vurderingen tager alene udgangspunkt i fase 2. Nedenstående vilkår gælder dog også for fase 1.

Der er kommunens vurdering, at de generelle krav til ansøgers udspretningsarealer er overholdt. Ligeledes overholder ansøger såvel arealkravet for produktionen som harmonikravet for udspretningen af husdyrgødning.

Da sædskifte-valg og efterafgrøder er en forudsætning i arealgodkendelsen, stilles dette som vilkår.

Eventuel påvirkning af overfaldevand, søer, vandløb og naturområder i øvrigt vil blive vurderet i følgende afsnit.

Kort 7.1.2 Udspretningsarealerne samt beliggenhed if. Natura-2000 områder

Vilkår

- Der skal ved dyrkning af de ansøgte arealer anvendes sædskifte S 2¹³ eller et sædskifte med et tilsvarende eller mindre udvaskning end S 2.
- Der skal på arealerne anvendes mindst 4 % flere efterafgrøder end NaturErhverv Styrelsens krav.

7.2 PÅVIRKNING AF SØER OG VANDLØB

Miljøteknisk redegørelse

Udspretningsarealernes placering i forhold til marine og ferske recipienter er summeret i tabel 7.2.1. Marine recipienter (Fjord og Hav) er beskrevet i følgende afsnit 7.3. Redegørelse og vurdering omfatter kun fase 2.

¹³ Roesædskifte med mindst 15 % vinterraps (Miljøstyrelsens notat af 8. februar 2012 om standardsædskifter og referencesædskifter)

Markarealerne ved Bødkerskoven og øst for Meltofte ligger i oplandene benævnt "Bødkerskovrende 1L" og "Ullerslev Nor 12L". Arealerne vest for Søllested ligger i oplandene benævnt "Tasebæk 10L" og "Ryde Hedeløb. 8L".

De nordlige marker ved Bødkerskoven ligger mod åbne vandløb. Mark 5-0 og mark 55 grænser mod hhv. tilløb til "Bødkerskovsrenden" og "Bødkerskovsrenden". Mark 7-1 forløber langs vandløbet "Ullerslev Nord, 12I". Ingen af vandløbene er målsatte i Statens vandplan (2010-2015).

Nævnte vandløb løber til Halsted Å.

Vest for Søllested ligger "bræmme-markerne" 3-5 og 4-5 mod vandløbet "Ryde Hedeløb 8L" og mark 1-5 mod "Tasebæk 10L". Ryde Å løber som Halsted Å i Nakskov Inderfjord.

Ferske recipienter - Vandløb	Bødkerskovsrenden, Ullerslev Nord, Halsted Å, Ryde Hedeløb, Tasebæk, Ryde Å
Målsætninger	Ingen
Målsætning forventes opfyldt i 2015	Nej for åben strækning. Der er ikke foretaget en vurdering af opfyldelse af målsætning for rørlagte vandløb

Tabel 7.2.1 Ferske recipienter if. udspretningsarealerne

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Arealerne er besigtiget i november 2015. Udspretningsarealerne mod åbne vandløb er uden hældning. Der er ikke konstateret forhold i øvrigt, som kan påvirke ferske recipienter.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til påvirkning af søer og vandløb.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD OG HAV

Miljøteknisk redegørelse

Udspretningsarealernes placering i forhold til marine og ferske recipienter er summeret i tabel 7.3.1. Alle arealerne afvander til det sårbare Natura-2000 område nr. 179 Nakskov Fjord. Redegørelse og vurdering omfatter alene fase 2.

Marine recipienter	Nakskov Fjord
Målsætning	Generel, dog har dele af Nakskov Fjord skærpet målsætning
Målsætning forventes opfyldt i 2015	Nej

Tabel 7.3.1 Marine recipienter if. udspretningsarealerne.

Naturtilstanden og miljøbelastningen for det relevante vanddistrikt 35, delopland II er beskrevet i Basisanalysen. Alle kystvande i vanddistrikt 35 er påvirket af næringsstoffer i så stor grad, at de ikke kan leve op til målene i Statens Vandplan, uden supplerende indsats.

Recipienten Nakskov Fjord beskrives nedenfor.

Nakskov Fjord

I Nakskov Fjord er der ofte store forskelle i koncentrationerne af næringsstoffer i den indre og den ydre del af fjorden. Mens koncentrationerne i den ydre del skønnes at ligge på niveau med Langelandsbælt, ligger de noget højere i den indre del. Søndernor, der udmunder i den ydre del af Nakskov Fjord, er en lavvandet kystlagune og er – som Nakskov Inderfjord - følsom overfor næringssaltbelastning¹⁴.

Belastning af Natura 2000-område 179 med næringsstoffer, der nævnes i basisanalysen til planen, vil især være synlig for de marine naturtyper. Generelt har Nakskov Fjord en god dækning af bundvegetation, men næsten alle steder er vegetationen dækket af epifytter eller trådalger. En del områder – både i fjorden og i Søndernor - har tykke lag af trådalger, som er et typisk tegn på, at fjorden er kraftigt belastet af næringsstoffer. Vandkvaliteten i Søndernor, som har et lille opland, er overvejende styret af vandkvaliteten i fjorden. For samtlige 6 marine habitatnaturtyper er eutrofiering anført i den foreløbige trusselsvurdering.

I Natura 2000-planen for Nakskov Fjord er belastning med næringsstoffer ligeledes anført som en trussel for samtlige marine habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget. For de marine naturtyper sandbanke (1110) og bugt (1160) er bevaringsprognosen vurderet ugunstig pga. belastning med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. For andre marine naturtyper er bevaringsprognosen ukendt pga. utilstrækkeligt datagrundlag.

Oplandet til Nakskov Fjord ligger på det intensivt dyrkede Vestlolland. Dyrkningsprocenten ligger på 77,7 % mod en gennemsnitlig dyrkningsprocent på 73 % for hele vanddistriktet. Skov- og natur arealerne er tilsvarende reducerede.

Oplandet er på 24.500 ha, hvilket betyder, at 19.037 ha er opdyrket.

Nitratreduktionspotentialer for alle udspretningsarealerne er 0-50 % og alle arealerne ligger i nitratklasse 1.

I den elektroniske ansøgning er det beregnet, at der ved anvendelse af den ansøgte mængde husdyrgødning vil ske en merudvaskning fra de godkendte arealer på 2,3 kg N/Ha/år i forhold til et rent planteavlsbrug.

Alle arealerne ligger desuden i fosforklasse 0.

¹⁴ Natura 2000-plan 2010-2015, Nakskov Fjord og Indrefjord, Natura 2000 område nr. 179, Habitatområde H 158 og Fuglebeskyttelsesområde nr. F88

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Udvaskning af kvælstof

Til vurdering det ansøgte projekts påvirkning af fjord og hav med kvælstof anvender Lolland Kommune følgende afskæringskriterier (fra Miljøstyrelsens vejledning):

Pkt. 2A: Nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 5 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, dog således, at

Pkt. 2B: nitratudvaskningen fra den eksisterende og den ansøgte husdyrproduktion er mindre end 1 pct. af den samlede nitratudvaskning fra alle kilder fra det aktuelle opland, hvor projektet agtes gennemført, hvis udvaskningen sker til et vandområde, der er karakteriseret som et lukket bassin og/eller er et meget lidt eutrofieret vandområde.

Natura 2000 - Nakskov Fjord	
Opland til Nakskov Fjord ¹⁵	24.500 Ha
Dyrket areal (77,7 %)	19.037 Ha
Reduktionsprocent fra nitratkortlægningen	75,46 %
Standardudvaskning fra rodzonen (ler)	47 kg N/Ha/år
Udvaskning fra dyrket areal (0,7546 x 47 x 19.037)	675.170 kg N / År
Udvaskning fra øvrig opland (0,7546 x 10 x 5.463)	41.224 kg N / år
Udvaskning i alt fra oplandet	716.394 kg N / år
Gurrebyvej 10 A	
Reduktionsprocent (som ovenfor)	75,46 %
Areal til husdyrgødning (fra ansøgningen)	148,17 Ha
Udvaskning fra rodzonen husdyrgødning (fra ansøgningen)	2,3 kg N/ha/år
Samlet udvaskning til Nakskov Fjord (0,7546 x 148,17 x 2,3)	257 kg N/år
Ansøgers bidrag til det samlede kvælstofbidrag til Nakskov Fjord	0,04 %

Tabel 7.3.2 Procentvise bidrag af kvælstof fra udspretningsarealerne til Natura- 2000 recipienten Nakskov Fjord¹⁶

Udvaskning af fosfor

For udvaskning af fosfor viser beregningerne i ansøgningssystemet, at det årlige fosforoverskud er 10,5 kg P/ha/år. Med sædskifte S 2, der er anvendt i beregningerne i ansøgningssystemet og stillet som vilkår ovenfor, tilføres der med husdyrgødning 35,6 kg P/ha/år og fjernes 25,1 kg P/ha/år.

Det maksimale fosforoverskud i ansøgt drift er beregnet til 11,3 kg.

I lighed med udvaskningen af kvælstof, skal der tages konkret stilling til risikoen for og effekten af tilførsel af fosfor til habitatområder. Dele af Nakskov Fjord er foruden kvælstof

¹⁵ Beregning af kvælstoftilførsel til en række udpegede danske fjorde – Aarhus Universitet 10. januar 2010

¹⁶ Miljøstyrelsens ”Vejledende notat om afskæringskriterier for udvaskning af nitrat til overfladevande ved vurdering af ansøgninger efter husdyrgodkendelsesloven” – mst-1240-00281 – 24. juni 2010.

følsom overfor fosfor, idet algevæksten, som påvirker flere af de marine naturtyper på udpegningsgrundlaget, i dele af året er styret af tilgængeligheden af fosfor. Fosfors konkrete vej fra mark til vand/fjordmiljø er mindre velbeskrevet end det er tilfældet for kvælstof, men en fortsat nettotilførsel af fosfor til landbrugsjorden øger alt andet lige risikoen for fosfortab fra landbrugsjord. Således stiger tabsmængden af partikelbundet fosfor ved overfladiske afstrømningsprocesser og i drænvand i takt med stigende fosforindhold i overjorden. Desuden øges risikoen for udvaskning af opløst fosfor med stigende fosformætningsgrad, idet jordens evne til at tilbageholde fosfor falder.

Lolland Kommune vurderer på denne baggrund, at sigtepunktet bør være, at der fraføres ligeså meget fosfor med afgrøderne, som der tilføres med gylle og/eller handelsgødning. Nærværende ansøgning overholder dog de generelle krav til udvaskningen af fosfor.

Samlet vurdering

Udvaskning af kvælstof til fjord og hav overholder 1 % til Nakskov Fjord af de samlede kvælstofbidrag til Natura 2000-området.

Alle arealerne ligger i fosforklasse 0. Da det desuden i www.husdyrgodkendelse.dk er beregnet, at krav om fosforoverskud er overholdt, stiller Lolland Kommune ikke særlige krav i forhold til fosfor til arealerne.

Det er Lolland Kommunes vurdering, at udvaskning af kvælstof og fosfor til overbelastede Natura 2000-områder ved opfyldelse af vilkårene om sædskifte og efterafgrøder i afsnit 7.1 ikke udgør en væsentligt negativ påvirkning af arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for de beskyttede områder. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvens vurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stille vilkår i relation til kvælstof og fosfor til fjord og hav.

7.4 PÅVIRKNING AF NATUROMRÅDER OG ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV

Miljøteknisk redegørelse

Kvælstof fra markarealerne skal vurderes i forhold til ammoniakfølsomme naturtyper, internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) og sårbare dyre- og plantearter (Bilag IV-arter).

Ammoniakfølsomme naturtyper

For nærmere beskrivelse af kategorierne henvises til afsnit 6.1.

Kategori 1 natur

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til udspretningsmarkerne er som omtalt i afsnittet om Natura 2000-områder Egeblandskov (typekode 9160) i Halsted Kloster Dyrehave i en afstand af ca. 1,5 km fra nærmeste udspretningsarealer.

Kategori 2 natur

Den nærmeste kategori 2-natur er overdrev ved Ravnsby Bakker ca. 9 km nordøst for de nærmeste udspretningsarealer.

Kategori 3 natur

Der er i november 2015 foretaget besigtigelse af naturarealerne på eller nær udspretningsmarkerne - kort 6.1.6 (afsnit 6.1) og kort 7.4.1.

Markerne 5-0, 9-0, 10-0 og 11-0 ligger alle op til Bødkerskoven. Denne mindre løvskov rummer mod syd et varieret skovbryn med mange gamle Stilk-Eg, desuden med Slåen, Almindelig Hyld, Navr, Almindelig Hvidtjørn, Hassel mm. Urtelaget i brynet er rigt med Lund-Rapgræs, Skov-Hejre, Skov-Stilkaks, Skov-Star, Almindelig Bingelurt, Skovmærke, Skov-Galtetand, Lilje-Konval, Stor Fladstjerne, Skov-Galtetand. Det østlige og vestlige skovbryn er mindre artsrigt, men det vestlige dog fortsat med gamle egetræer.

Kort 7.4.1 De nordlige udspretningsmarker og beliggenheden af § 3-natur (rød områder), besigtiget natur og kategori 3-skoven, Bødkerskoven.

Selve skoven er overvejende Bøg med udviklet urtelaget, hvor der er tilstrækkelig lys. Stedvist ses kultur med ung Stilk-Eg og mod øst tillige nåleplantning. Bøgeskoven kan karakteriseres som "Bøgeskov på muld" (typekode 9130), der er en almindelig habitatnaturtype.

Af kategori 3-moser findes ca. 40 meter sydvest for mark 3-0 en lille eutrof mose, domineret af Grå-Pil og høje stauder - kort 6.1.6 – lokalitet 11.

Andet § 3 natur

De beskyttede vandhuller på - eller nær udspretningsarealerne fremgår af kort 6.1.6 (afsnit 6.1) og kort 7.4.1 og tabel 6.1.7 (afsnit 6.1). Det er eutrofe vandhuller med middel, moderat eller ringe naturværdi. Hovedparten er habitatnaturtype "Næringsrig sø med flydebladsvegetation" (typekode 3150). Dette er en meget bredt defineret naturtype, der inkluderer eutrofe søer med andemad. Der er ikke fastsat nogen tålegrænse for kvælstof for denne naturtype. I øvrigt er der for mange vandhuller dyrket endog meget tæt på vandhullerne på en eller flere sider. Flere vandhuller er desuden stærkt påvirket af skygge.

Der findes ikke andet terrestrisk § 3-natur på eller umiddelbart nær udspretningsarealerne.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Udspretningsarealerne er beliggende knap 1,5 km fra Natura 2000-område 178, Halsted Kloster Dyrehave og knap 4 km øst for Natura 2000-område nr. 179, Nakskov Fjord og Inderfjord - kort 7.1.1.

I Halsted Kloster Dyrehave er der kortlagt habitatnaturtypen "Egeblandskov" (typekode 9160). Desuden forekommer den sjældne bille Eremitten i dyrehaven /8/. Derudover er skovnaturtypen "Bøg på muld" (typekode 9130) på udpegningsgrundlaget. Disse naturtyper og Eremitten udgør det samlede udpegningsgrundlag /8/.

Nakskov Fjord og Inderfjord er kort beskrevet i afsnittet om påvirkningen fra anlægget – afsnit 6.1.

Sårbare dyre- og plantearter

For definition af sårbare dyre- og plantetyper henvises til afsnit 6.1.

Padder (Kilde 13,14, 21 og 22)

Placering af vandhuller, der kan udgøre levesteder for bilag IV-arter fremgår af kort 6.1.6 og kort 7.4.1. Der er foretaget besigtigelser af vandhullerne i november 2015, dvs. på et tidspunkt, der ikke er optimalt for registrering af padder og paddeyngel. Der er som hovedregel ikke besigtiget vandhuller, der ligger mere end ca. 30 meter fra udspretningsarealerne.

I vurderingen af, hvorvidt et givent vandhul vurderes at være potentielt levested for en eller flere Bilag IV-padder er inddraget en række levestedsparametre. Det drejer sig primært om

- Er vandhullet helt eller delvist lysåbent, dvs. kan vandet blive opvarmet?
- Forekommer der lavvandede partier?

- Er det massivt eutrofieret?
- Forekommer der (tegn på) andefodring, -udsætning eller fisk?
- Er bilag IV-arten udbredt i området?
- Er der raste-/forurageringsområder i nærheden?
- Indgår vandhullet i et netværk af levesteder, og er der mulighed for vandring/spredning mellem disse?
- Forekommer der levende hegn og naturarealer i øvrige omkring vandhullet?

Som det fremgår af tabel 6.1.7 ligger markarealerne i et område, hvor der forventes at findes de almindeligstede Bilag IV-arter i kommunen - Springfrø og Stor Vandsalamander.

Springfrø og Stor Vandsalamander forventes begge at findes i området, da arterne er vidt udbredte i kommunen. Springfrø og/eller Stor Vandsalamander er registreret potentielt forekommende i flere vandhuller. Begge arter er knyttet til egentlige vandhuller og førstnævnte gerne til vandhuller nær skov.

Udover ovennævnte bilag IV-arter kan der i området findes Skrubtudse, Lille Vandsalamander og Grøn frø. Alle padder i Danmark er fredet og voksne dyr, æg eller yngel må ikke slås ihjel.

Flagermus (kilde 14 og 26)

Der er ikke registreret arter af flagermus ved besigtigelserne, men mindst 5 flagermusarter er almindelige i denne del af kommunen – Vandflagermus, Brunflagermus, Sydflagermus, Troldflagermus og Dværgflagermus. Dertil kommer 4-5 arter, som er sjældne, men dog mulige at træffe i området - bilag 5. Arterne vil være tilknyttet skove, træbevoksede vådområder, gamle træer og bygninger.

Øvrige bilag IV-arter, rødlistede eller fredede arter

Det er næppe sandsynligt, at der nær eller på de marker, hvor der udspreddes husdyrgødning findes andre bilag IV-arter eller beskyttelseskrævende arter end de nævnte.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Kommunens vurderinger bringes samlet for punkter, der er redegjort for i afsnit 7.4.

Ammoniakfølsomme naturtyper

Kategori 1 natur

Nærmeste Kategori 1-natur er som ovennævnte Natura 2000-områder beliggende i en afstand af knap 3,5 km. I denne afstand er der ingen påvirkning af afdampet ammoniak fra udspreddingsarealerne.

Kategori 2 natur

Afstanden mellem nærmeste kategori 2-natur (Ravnsby Bakker) og nærmeste udspreddingsarealer er ca. 9 km. I denne afstand er der ingen påvirkning af afdampet ammoniak fra udspreddingsarealerne.

Kategori 3 natur

Udspreddning af husdyrgødning må ikke medføre, at tilstanden i de beskyttede naturtyper (hede, mose, overdrev) eller ammoniakfølsomme skove påvirkes negativt.

Hvad angår påvirkningen af kategori 3-natur i form af § 3-moser findes der blot en mose nær udspreddningsarealer. Denne mose - kort 6.1.6 - lokalitet 11 - er beliggende 40 m sydvest nærmeste udspreddningsareal og mod den fremherskende vindretning. I denne afstand vil der ikke være en merdeposition fra afdampet ammoniak, som overstiger 1 kg N/ha/år.

Hvad angår den anden type af kategori 3-natur - ammoniakfølsomme skove - er det kommunens vurdering for Bødgerskoven, at merbelastningen i perioder vil overstige 1 kg N/ha/år. Udspreddningsarealerne ligger syd og vest for skoven dvs. i den fremherskende vindretning. Den største merbelastning vil finde sted i de ydre dele af skovene, som må formodes at være relativt tør og forblæst. Den dominerende naturtype, "Bøgeskov på muld" er en almindelig og relativ robust skovhabitatnaturtype på en jordbund, der som udgangspunkt er naturligt næringsholdig. Tålegrænsen for 9130 (Bøgeskov på muld) er 10-20 kg N/ha/år /3/. Med en baggrundsbelastning på 13,2 kg N/ha/år vil naturtypens øvre tålegrænse derfor ikke blive overskredet ved merbelastning fra udspreddningen af husdyrgødning. Det er kommunens vurdering, at selvom Bødgerskoven i perioder vil blive påvirket af en merbelastning på 1 kg N/ha, vil denne merbelastning ikke betyde væsentlige negative ændringer i skovens naturindhold eller jordbund.

Andet § 3 natur

Udspreddningen af husdyrgødning vurderes ikke at påvirke tilstanden i § 3-vandhullerne, der hovedsageligt i forvejen er naturligt eutrofe eller eutrofierede uden en nedre tålegrænse /3/.

Den nærliggende mose - kort 6.1.6 - lokalitet 11- vil som tidligere nævnt ikke blive påvirket væsentligt negativt.

Internationale naturbeskyttelsesområder

Afstanden til nærmeste Natura 2000-område (nr. 178, Halsted Kloster Dyrehave) er knap 3½ km. I den afstand er der ikke nogen påvirkning, som stammer specifikt fra det ansøgte projekt.

Det vurderes derfor, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 178 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed, at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at udspreddning af husdyrgødning i projektet *ikke* kræver, at der udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter på udpegningsgrundlaget vurderes at ville blive påvirket.

Sårbare dyre- og plantearter

Danmark er i henhold til habitatbekendtgørelsens § 11 forpligtiget til at indføre de strengeste beskyttelsesordninger i de naturlige udbredelsesområder for de dyrearter, der er omfattet af Habitatdirektivets Bilag IV, gennem forbud, der sikrer mod forsætlige forstyrrelser af arterne både i yngle- og rasteperioder samt mod beskadigelse eller ødelæggelser af deres yngle- og rasteområder.

En del naturtyper og en række arter er meget følsomme overfor husdyrgødning. Især de naturtyper og levesteder, der ligger lige op til udbringningsarealerne, vil være under direkte påvirkning.

For levesteder for Bilag IV-padderne vurderes det på baggrund af tilgængelig viden /19, 22/, at der sker en påvirkning af naturområderne ved udbringning af husdyrgødning. I en afstand af 10-20 m fra et areal, hvorpå der udbringes husdyrgødning, vil der kunne ses en tilstandsændring på naturområderne forårsaget af ammoniakafdampning. Tilførte luftbårne gødningsstoffer vil bevirke en hurtigere tilgroning af naturområder med mere kvælstofbegunstigede arter. Få konkurrencesterke arter vil begunstiges og dominere. Dette vil kunne ske omkring vandhuller og i terrestriske naturområder (moser, eng og overdrev). Den generelle naturtilstand forringes, og paddernes fouragerings- og opholdsarealer vil blive påvirket negativt.

I den pågældende ansøgning findes to potentielle yngle- og rastesområder for padder ved udspretningsmarkerne (lokalitet 7 og 9). Det er kommunens vurdering, at en sikring af disse levesteder kræver, at der ikke udsprede svinetylde indenfor 10 meter fra selve ynglevandhullet. Derved sikres vandhullet mod en påvirkning, der overskrider 1 kg N/ha/år, som betragtes som grænseværdien for, hvornår et vandhul påvirkes negativt, og tilstandsændring af levestedet kan findes sted.

Lolland kommune stiller derfor vilkår om etablering af en udspretningsfri bræmme omkring lokalitet 7. Lokalitet 9 er beliggende 12 meter fra udspretningsmark og der vurderes derfor ikke at være behov for skærpende vilkår.

Samlet vurdering

Kommunens samlede vurdering af udbringning af husdyrgødning på de godkendte marker er, at der med det stillede vilkår ikke vil ske en negativ påvirkning af arter og naturtyper nær eller på udspretningsmarkerne.

Vilkår

- Omkring vandhul 7 på kort 6.1.6 skal der etableres en bræmme på mindst 10 m, hvor gylle altid skal nedfælges. Bræmmen udmåles fra toppen af vandhullets kronekant.

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

Der findes ikke udspretningsarealer beliggende indenfor et nitratfølsomt indvindingsopland.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Udspretningsarealernes beliggenhed og udvaskning af fosfor og nitrat er beskrevet i afsnit 7.1 og 7.3. Lolland Kommune har i øvrigt ingen bemærkninger.

Vilkår

Det er Lolland Kommunes vurdering, at der ikke er behov for at stilles vilkår i relation til kvælstof til grundvand.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

I dette afsnit er redegjort for ansøgers anvendelse og fravalg af bedste tilgængelige teknologi (BAT) i den ansøgte produktion.

8.1 BAT STALDANLÆG

Ansøger skriver følgende angående BAT staldanlæg:

Bedriftens ansvarlige har fokus på, hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, og dermed tab af ammoniak til omgivelserne, samt til dyrenes velfærd.

Bedriften og det tilhørende produktionsanlæg bygger på principper, der tilgodeser miljøet i det omfang loven tilsigter.

Sostaldene og smågrisestalden er indrettet med delvis fast gulv. Der anvendes overbrusning af gødearealet, så det renholdes, og så ammoniak- og lugtemissionen reduceres.

Staldene er indrettet, så der kan rengøres efter hvert hold og derved nedsætte risikoen for sygdomme, nedsætte lugt fra staldene og mindske støvet i stalden for både dyr og mennesker. Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der er hyppig udslusning af gylle fra staldene. Der udsledes gylle i ca. 2 timer pr uge.

Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid.

Teknologiblade

Til soanlæg findes følgende teknologiblade:

- ❖ Luftrensning
- ❖ Delvist fast gulv
- ❖ Køling af gylle i svinestalde
- ❖ Svovlsyrebehandling af gylle

Valg af teknologi

- ❖ Delvist spaltegulv i alle stalde
- ❖ Gyllekøling i alle stalde

Fravalg af teknologi

- ❖ Luftrensning fravalgt, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Teknologien vurderes derfor uproportional. Derudover er der valgt gyllekøling som teknologi til reduktion af ammoniak fra staldanlægget.
- ❖ Svovlsyrebehandling af gylle er fravalgt, da etableringsomkostningerne er høje, og da det ikke umiddelbart vil være muligt at etablere i eksisterende anlæg. Derudover vil man gerne holde muligheden åben for levering af gylle til biogasanlæg.
- ❖

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ellers ingen bemærkninger til ansøges redegørelse ovenfor.

Lolland Kommune finder, at ansøger lever op til BAT for staldanlæg ved, at alle gulve i stierne er – eller bliver med delvis spalter med 25-49 % fast gulv. Se afsnit 4.1 om husdyrhold og staldindretning.

Ammoniakemissionen fra det samlede staldanlæg på ejendommen er beregnet til 3.504 kg N/år i fase 1 og 5.302 kg N/år i fase 2. BAT niveauet for ejendommen har Lolland Kommune jf. Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af BAT" for søer – maj 2011, samt tilsvarende for slagtesvin (polte) og smågrise – samlet beregnet til 3.588 kg N/år i fase 1 og 5.428 kg N/år i fase 2.

Det vejledende BAT krav overholdes derfor i begge faser.

Nærmere om gyllekøling i afsnit 4.2 og om ammoniak fra anlægget i afsnit 6.1.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til staldanlæg og ammoniak til omgivelserne er efterkommet.

8.2 BAT FODER

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Reduceret tildeling af foder eller reduktion af kvælstof og fosfor i foder er ikke valgt som virkemiddel i denne godkendelse.

Mængden af fosfor i husdyrgødningen afhænger af mængden af fosfor i foderet. Miljøstyrelsen har i forhold til BAT fastsat emissions grænseværdier for fosfor i gyllen, der produceres på ejendommen, beregnet ud fra antal dyreenheder i de enkelte dyregrupper.

Dyretype	Antal DE	BAT niveau Kg P/DE	KG P
Søer	283,24	23,9	6.770
Polte	16,67	22,3	372
		BAT i alt	7.142
		Reel værdi	6.921

Tabel 8.2.1 Fosfor i gyllen i fase 1 i forhold til vejledende BAT emissionskrav

Dyretype	Antal DE	BAT niveau Kg P/DE	KG P
Søer	283,25	23,9	6.770
Polte	16,67	22,3	372
Smågrise	240,38	29,2	7.019
		BAT i alt	14.161
		Reel værdi	13.757

Tabel 8.2.1 Fosfor i gyllen i fase 2 i forhold til vejledende BAT emissionskrav

Fosfor i fodret er derfor også at betragte som BAT i både fase 1 og fase 2.

Nærmere om foder i afsnit 4.7.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til fodring er efterkommet.

8.3 BAT ENERGIFORBRUG

Ansøgers beskrivelse

Staldene, der skal opvarmes, opvarmes af varme fra gyllekølingsanlægget.

Der er etableret temperaturstyret ventilation, som kun kører med den styrke, der er nødvendig for at ventilere staldene. Ventilatorerne rengøres jævnligt, hvilket sikrer, at der ikke bruges unødigt energi pga. modstand fra støv og skidt og ved løbende reparation af ventilationsanlægget. I de eksisterende stalde opsættes motorer, der er energibesparende. Overbrusning bruges til køling af dyrene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Gyllepumperne kører på timer, så de ikke kører unødvendigt og derved forbruger energi.

Der anvendes for så vidt muligt lavenergibelysning i staldene. Lyset vil være tændt efter behov, når der arbejdes i staldene. Staldbelysningen rengøres jævnligt, så nytteværdien af belysningen er optimal i forhold til energiforbruget.

Møllerne, der benyttes til forarbejdningen af foder, er energibesparende.

Logistikken i forbindelse med håndtering af foder, dyr m.v. er indrettet, så afstanden giver færrest mulige driftstimer, hvilket minimerer energiforbruget.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved valg af lavenergi belysning og ved anvendelse af belysning samt ved ventilation anvender BAT.

Nærmere om energi fremgår af afsnit 4.4.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til energiforbrug er efterkommet.

8.4 BAT VANDFORBRUG

Ansøgers beskrivelse

Staldene bliver kontrolleret dagligt, og hvis der opstår utilsigtet og synligt vandspild, vil det blive opdaget og repareret med det samme.

Der anvendes drikkenipler placeret i fodertrugene, så der er optimale forhold for adgang til vand for svinene og et lavt drikkevandspild.

Inden vask af staldene sættes stalden i blød, hvorefter stalden vaskes med højtryksrensere med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrensere er vandbesparende.

Der bruges mindst mulig vand til overbrusning. Overbrusning bruges som køling af grisene i de varmeste måneder af året og nedsætter desuden ammoniakfordampning og energiforbrug til ventilation.

Staldanlægget vil blive gennemgået jævnligt, så utætte rør og drikkeventiler vil blive udskiftet, så snart det opdages.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved placering af drikkevandsnipler til svinene over foderkrybberne, ved kontrol og overvågning af vandforbrug og ved rengøring af staldene anvender BAT.

Nærmere om vandforbrug fremgår af afsnit 4.5.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til vandforbrug er efterkommet.

8.5 BAT OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger ved overholdelse af gældende lovgivning om beholderkontrol på ejendommens gyllebeholdere, samt ved overdækning af alle gyllebeholdere anvender BAT.

Nærmere om opbevaring af gylle fremgår af afsnit 5.2.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til opbevaring af husdyrgødning er efterkommet.

8.6 BAT UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Det er Lolland Kommunes vurdering, at ansøger anvender BAT ved at overhold gældende lovgivning om transport – og udbringning af gylle.

Nærmere om udbringning af husdyrgødning fremgår af afsnit 5.3 og i kapitel 7.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning er efterkommet.

8.7 BAT MANAGEMENT

Ansøger oplyser følgende angående BAT management

Den daglige drift er tilrettelagt ud fra principperne om godt landmandskab og ansvarlig driftsledelse, således anlægget giver anledning til mindst mulig miljøbelastning og færrest

mulige gener for omgivelserne. Dette søges opnået ved reduceret vand- og energiforbrug og ved reduktion af ammoniakfordampning fra staldene.

Der foretages daglige tilsyn af bedriften og løbende vedligeholdelse af anlægget.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Logistikken i forbindelse med fodring og håndtering af dyr, er indrettet, så afstanden giver færrest muligt driftstimer.

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt, og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer, at der ikke opstår ressourcospild eller uhygiejniske forhold.

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkapsel, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Affald bortskaffes, så vidt muligt, til genbrug.

Medicinforbruget søges minimeret ved systematisk sundhedsrådgivning med dyrlæge, og der er 4-6 årlige besøg af dyrlægen, hvor besætningens generelle sundhed vurderes, og hvor det enkelte dyr behandles efter behov. Herudover er der diverse rådgivningsbesøg.

Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse og medarbejdere er orienteret om, at ejendommen er miljøgodkendt, og hvilke vilkår der er stillet til driften i den forbindelse. Medarbejdere holdes ajour med nye krav og regler på regelmæssige personalemøder.

Alle medarbejdere er instrueret i forsvarlig håndtering af forurenende stoffer herunder gylle, kemikalier og brændstof og produktionen tilrettelægges, således, at belastning af den enkelte medarbejder mindskes.

Der er lavet beredskabsplan, så forholdsreglerne i forbindelse med uheld med gylle, diesel, kemikalier eller brand er beskrevet. Medarbejderne er orienteret om indholdet i beredskabsplanen, der ajourføres årligt eller når vigtige telefonnumre ændres.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune har ingen bemærkninger til ansøgers ovenstående redegørelse for management og BAT.

Der er desuden udarbejdet en beredskabsplan for ejendommen.

Nærmere om beredskabsplanen i afsnit 4.11.

Det er derfor Lolland Kommunes vurdering, at BAT i forhold til management er efterkommet.

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

I dette kapitel er krav om egenkontrol fra de foregående kapitler samlet.

For overblikkets skyld har Lolland Kommune valgt at samle vilkår om egenkontrol i dette afsnit i stedet for under de enkelte afsnit, hvor egenkontrol er relevant – i de afsnit henvises i stedet for til dette afsnit.

En del egenkontroller, som har betydning for miljø og tilsyn med denne miljøgodkendelse er reguleret i gældende lovgivning – herunder:

- Logbog over flydelag på åbne gyllebeholdere.
- Rapporter over kontrol med gyllebeholdere
- Mark og gødningsplaner med opgørelse over producerede dyr, efterafgrøder og mængden af gylle tildelt de enkelte markblokke.

De lovpligtige kontroller indgår ikke som vilkår i denne godkendelse, da det vurderes, at der ikke er behov for skærpe dem.

Lolland Kommune har med henvisning til de foregående afsnit valgt at stille følgende vilkår om egenkontrol og dokumentation:

Vilkår

Husdyrhold og staldindretning (afsnit 4.1) og fodring (afsnit 4.7)

Til dokumentation for dyreholdets størrelse og produktionen af polte og smågrise skal der foreligge:

- Årlig effektivitetskontrol til kontrol med antal producerede smågrise og polte, dyr på stald, størrelsen af dyrene og forbrug af foder – herunder forbrug af foderenheder.
- Kvitteringer for salg af smågrise.

Gyllekanaler og gyllekøling (afsnit 4.2)

Til dokumentation af driften af gyllekølingsanlægget skal der foreligge:

- Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPOcertifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
 - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen.
 - kontrol af kølekredsens ydelse.
 - aflæsning og registrering af driftstimer.

- Enhver form for driftsstop skal skrives i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 5 dage.
- Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ventilation (afsnit 4.3)

Til dokumentation for driften af ventilationsanlægget skal der foreligge:

- Logbog, hvor rengøring, vedligeholdelse og kontrol af samtlige staldventilationsanlæg fremgår.

Affald og døde dyr (afsnit 4.8)

Til dokumentation for bortskaffelse af affald og døde dyr skal der foreligge:

- Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.

Driftsforstyrrelser eller uheld (afsnit 4.11)

Til dokumentation for vilkår om beredskabsplan skal der foreligge:

- Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.

Fluer og skadedyr (afsnit 6.3)

Til dokumentation for sikringsaftale for forebyggelse af rottetilhold skal der foreligge:

- Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.

Overordnet egenkontrol og dokumentation af vilkår

- Ovenstående dokumentation skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt sammen med logbøgerne over de anvendte gyllebeholdernes flydelag samt dokumentation for de seneste beholderkontroller. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

10 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

I dette kapitel vurderes og beskrives alternative løsninger evt. alternative metoder og teknologier, som ansøger har undersøgt, men fravalgt. Der er kun krav om alternative vurderinger i forhold til ansøgninger efter § 12 stk. 2. 0-alternativet kræves af EU, og er ansøgers beskrivelse af, hvordan bedriften kan udvikles, hvis den ansøgte produktion ikke gennemføres (vil normalt være nu-driften).

Ansøger beskrivelse:

Alternative løsninger

Det forventes, at det ansøgte projekt er fremtidssikret, og at det vil give gode arbejdsforhold for ejer og medarbejdere, og at det vil give en god dyrevelfærd på ejendommen.

Det vurderes, at den valgte placering til den nye stald er den mest optimale placering på ejendommen i forhold til udnyttelsen af byggefeltet, hensyn til naboer, naturområder, logistik, ressource forbrug, smittebeskyttelse m.v.

Det er ikke muligt at placere stalden andre steder, da dette vil give uhensigtsmæssigheder i forhold til foder, levering og afhentning af dyr og generel logistik på ejendommen.

0 – alternativ

0-alternativet beskriver forholdene, hvis ikke udvidelsen finder sted.

0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende produktion, indtil produktionsapparatet er slidt ned. Ud fra et miljømæssigt og et dyrevelfærdsmæssigt perspektiv vil dette være uhensigtsmæssigt, idet der ikke vil blive foretaget investeringer i produktionsapparatet.

Desuden vil der ved et 0-alternativ ikke blive udarbejdet en miljøgodkendelse for ejendommen. Der vil således ikke ske regulering af bedriften via vilkår stillet i miljøgodkendelsen.

Lolland Kommunes vurdering

Alternativ løsning som at flytte den nye produktion til en anden ejendom, finder Lolland Kommune ikke realistisk, da en stor del af den godkendte produktion allerede findes på ejendommen i dag, og ejeren af ejendommen ikke ejer andre ejendomme med husdyrproduktion. En del af den ansøgte smågrise produktion sker i dag i lejede stalde lige op af den samlede bebyggelse Ullerslev. Det har de seneste år pga af den dårlige placering givet en del klager over lugt – især om sommeren. Det vil være en klar fordel for naboer og miljøet, at husdyrproduktionen samles på Gurrebyvej 10 A.

En flytning af både den eksisterende og den nye produktion til en anden ejendom finder Lolland Kommune ikke proportionalt. Desuden er det Lolland Kommunes samlede vurdering, at den ansøgte produktion kan ske på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Se afsnit 1.2 for den samlede vurdering.

II HUSDYRBRUGETS OPHØR

Her beskrives, hvordan ansøger vil sikre, at der ved ophør af driften af husdyrbruget foretager de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, og for at stedet bringes i en tilfredsstillende stand.

Ansøger har ikke fremsendt en særskilt beskrivelse af tiltag i forbindelse med husdyrbrugets evt. ophør.

Lolland Kommunes bemærkninger og vurdering

Lolland Kommune finder det væsentlig, at der stilles vilkår om, hvad der skal ske på ejendommen if. til miljø, hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører.

Vilkår

- Ved ophør af svineproduktion på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres, udtjent inventar og udstyr skal bortskaffes, foderanlæg skal tømmes og husdyrgødning køres ud på markarealerne.

12 BILAGSLISTE

- Bilag 1: Samtlige vilkår i denne godkendelse
- Bilag 2: Beredskabsplan
- Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000
- Bilag 4: Anvendte kilder og referencer
- Bilag 5: Bilag IV arter i Lolland Kommune

12.1 BILAG 1 – SAMTLIGE VILKÅR I GODKENDELSEN

Afsnit 2.4 – Gyldighed og andre godkendelser

1. Der skal altid findes et eksemplar af denne godkendelse på ejendommen, og den driftsansvarlige og ansatte på ejendommen skal være bekendt med godkendelsens vilkår.
2. Udnyttelsen af 1. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 2 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at ændring, udvidelse og etablering af sostalde skal være begyndt og skride frem indenfor 2 år fra denne godkendelse er givet.
3. Udnyttelsen af 2. fase af denne godkendelse skal være begyndt indenfor 3 år fra denne godkendelse er meddelt. Det betyder, at byggeri af den nye smågrisestald og de 2 nye gyllebeholdere skal være påbegyndt og skride frem indenfor 5 år fra denne godkendelse er givet.
4. Gennemføres fase 2 ikke, skal de 2 eksisterende gyllebeholdere på ejendommen overdækkes senest 3 år efter denne godkendelse er meddelt.

Afsnit 3.3 - Beplantning

5. Det eksisterende levende hegn på jordvold nord, vest og syd for pladsen med de eksisterende gyllebeholdere skal beholdes. Det samme skal eksisterende beplantning i terræn, så vidt det er muligt.
6. Gennemføres kun fase 1, skal der etableres afskærmende beplantning nord for den nye tilbygning til sostalden.
7. Der skal efter byggeri i fase 2 etableres et levende hegn, der som minimum bestå af tre rækker med 1,5 meter mellem hver række. Alternativt kan der etableres en jordvold, der er mindst 9 m bred. Jordvolden skal beplantes. Beplantningen skal som udgangspunkt bestå af arter fra Naturstyrelsens liste på www.plantevalg.dk. Udformningen fremgår af kort 3.3.1.

Afsnit 4.1 - Husdyrhold og staldindretning

8. I fase 1 og fase 2 må der maksimalt være 1.250 søer på stald
9. I fase 1 og fase 2 må der årligt produceres 650 polte i vægtintervallet 31 kg til 107 kg. Antal og vægtinterval kan ændres, såfremt antallet af dyreenheder beregnet på et givet tidspunkt er det samme.
10. Der må maksimalt være 11,12 ton polte på stald (160 stk. med en gennemsnitsvægt på 69,5 kg).
11. I fase 2 må der årligt produceres 50.000 smågrise i vægtintervallet 7,2 – 32 kg. Antal og vægtinterval kan ændres, såfremt antallet af dyreenheder beregnet på et givet tidspunkt er det samme.

12. Der må maksimalt være 136,22 ton smågrise på stald (6.950 stk. med en gennemsnitsvægt på 19,6 kg).

Afsnit 4.2 – Gyllekanaler og gyllekøling

13. Der skal etableres gyllekøling i den nye løbe- og drægtigheds- og polte stald (fase 1) og den nye smågrise stald (fase 2) - kort 4.1.1 - i alt 3.710 m² stald med gyllekanaler.
14. Varmepumpen til gyllekølingen skal levere en årlig køleeffekt på mindst 12,87 W/m².
15. Varmepumpen til gyllekøling skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
16. Den årlige driftstid af gyllekølingsanlægget skal være mindst 3.606 timer
17. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
18. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
19. Ved udskiftning af varmpumpen, skal dokumentation af køleeffekt på gyllekølingsanlægget indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget sættes i drift.

Afsnit 4.3 - Ventilation

20. Ventilationssystemet skal være frekvensreguleret og i kontinuert drift samt reguleres efter staldtemperaturerne.
21. Staldventilationen skal være tilsluttet en form for alarm, der aktiveres hvis ventilation ikke er i kontinuert drift.
22. Nødventilation af samtlige sektioner skal kunne ske manuelt.
23. Alle ventilationerne skal efterses, vedligeholdes og rengøres efter producentens anvisninger.

Afsnit 4.6 - Spildevand og regnvand

24. Overfladevand og tagvand fra eksisterende anlæg og nye anlæg skal ledes til vandløb nord for ejendommen gennem eksisterende dræn. Drænets dimensionering må ikke øges uden særskilt godkendelse.

Afsnit 4.8 - Affald og døde dyr

25. Kadaver må maksimalt ligge 4 dage på ejendommen.
26. Store kadaver skal opbevares på fast plads under kadaverkappe, mens mindre kadaver skal opbevares i lukket container
27. Kadaverplads og -kappe samt container til kadaver skal renholdes, så der ikke opstår uhygiejniske forhold.

Afsnit 4.9 - Driftsforstyrrelser eller uheld

28. Der skal til stadighed forefindes et let tilgængeligt eksemplar af beredskabsplan på bedriften.
29. Beredskabsplanen skal årligt af den ansvarlige for driften vurderes og evt. opdateres. Seneste vurdering og evt. opdatering skal fremgå af planen.

30. Samtlige ansatte på bedriften skal være bekendt med beredskabsplanen og dens indhold, samt vide, hvor den er tilgængelig.

Afsnit 5.2 - Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

31. Der skal senest 3 år efter denne godkendelse er givet, være kapacitet til opbevaring af mindst 10 måneders gylleproduktion.
32. Der skal etableres fast overdækning på den ene af de nye gyllebeholdere i fase 2.
33. Påfyldning af gyllevogne eller montering af slangeudlæg skal forgå på en støbt plads, hvor evt. spild kan opsamles, eller påfyldningen af vognene skal ske med maskiner, hvor spild ikke er muligt, eller slangeudlæg skal ske, så spild ikke er muligt.

Afsnit 5.3 - Anvendelse af husdyrgødning

34. Der skal på ejendommen findes skriftlige aftale/aftaler, som ligger til grund for afsætning af gylle til anden/andre ejendomme med oplysning om antal dyreenheder.

Afsnit 6.2 - Lugt

35. Bygningsmæssige – eller driftsmæssige ændringer, der kan have betydning for lugt fra den samlede ejendom, skal forelægges for Lolland Kommune inden de iværksættes til nærmere vurdering af, om det er indenfor denne godkendelses rammer.

Afsnit 6.3 - Fluer og skadedyr

36. Ejendommen skal holdes ren og ryddelig, således at risikoen for tilhold af fluer og rotter er mindst mulig.
37. Der skal på ejendommen løbende ske en effektiv bekæmpelse af fluer i henhold til retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
38. Der skal til stadighed være en sikringsaftale med et autoriseret firma om forebyggelse af rottetilhold på ejendommen.
39. Opstår der problemer med andre skadedyr på ejendommen, skal bekæmpelse af disse ske efter retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Afsnit 6.5 - Støj fra anlæg og maskiner

40. Driften af ejendommen må hos naboer ikke give anledning til støj, der overstiger de på enhver tid vejledende grænseværdier i Miljøstyrelsens vejledning om ekstern støj fra landbrug.
41. Såfremt Lolland Kommune ved en orienterende støjmåling vurderer, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser er overskredet, skal der gennemføres en støjkortlægning af et autoriseret firma efter Miljøstyrelsens retningslinjer. Støjkortlægningen skal bekostes af ejendommens ejer eller driftsherre og skal undtagen opfølgende målinger maksimalt ske 1 gang årligt.
42. Er den vejledende støjgrænse overskredet, skal der ske afhjælpende foranstaltninger, og en ny støjkortlægning skal dokumenteres, at støjgrænsen efterfølgende er overholdt.

Afsnit 7.1 - Baggrund og udspretningsarealerne

43. Der skal ved dyrkning af de ansøgte arealer anvendes sædskifte S 2¹⁷ eller et sædskifte med et tilsvarende eller mindre udvaskning end S 2.

¹⁷ Roesædskifte med mindst 15 % vinterraps (Miljøstyrelsens notat af 8. februar 2012 om standardsædskifter og referencesædskifter)

44. Der skal på arealerne anvendes mindst 4 % flere efterafgrøder end NaturErhverv Styrelsens krav.

Afsnit 7.4 - Påvirkning af naturområder og arter med særligt strenge beskyttelseskrav

45. Omkring vandhul 7 på kort 6.1.6 skal der etableres en bræmme på mindst 10 m, hvor gylle altid skal nedfældes. Bræmmen udmåles fra toppen af vandhullets kronekant.

Kapitel 9 - Egenkontrol og dokumentation

Til dokumentation for dyreholdets størrelse og produktionen af polte og smågrise skal der foreligge:

46. Årlig effektivitetskontrol til kontrol med antal producerede smågrise og polte, dyr på stald, størrelsen af dyrene og forbrug af foder – herunder forbrug af foderenheder.
47. Kvitteringer for salg af smågrise.

Til dokumentation af driften af gyllekanalerne og gyllekølingsanlægget skal der foreligge:

48. Der skal indgå en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPOcertifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen.
 - kontrol af kølekredsens ydelse.
 - aflæsning og registrering af driftstimer.

49. Enhver form for driftsstop skal skrives i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 5 dage.

50. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Til dokumentation for driften af ventilationsanlægget skal der foreligge:

51. Logbog, hvor rengøring, vedligeholdelse og kontrol af samtlige staldventilationsanlæg fremgår.

Til dokumentation for bortskaffelse af affald og døde dyr skal der foreligge:

52. Kvitteringer for bortskaffet affald og døde dyr.

Til dokumentation for vilkår om beredskabsplan skal der foreligge:

53. Eksemplar af beredskabsplan med angivelse af datoer for vurderinger og opdateringer.

Til dokumentation for sikringsaftale for forebyggelse af rottetilhold skal der foreligge:

54. Sikringsaftale om forebyggelse af rottetilhold.

55. Ovenstående dokumentation skal gemmes i mindst 5 år og opbevares let tilgængeligt sammen med logbøgerne over de anvendte gyllebeholdernes flydelag samt dokumentation for de seneste beholderkontroller. Materialet skal kunne fremvises på tilsyn eller fremsendes til Lolland Kommune på forlangende.

Kapitel 11 – Husdyrbrugets ophør

56. Ved ophør af svineproduktion på ejendommen, skal stald, husdyrgødningsopbevaringsanlæg og fodersiloer tømmes og rengøres, udtjent inventar og udstyr skal bortskaffes, foderanlæg skal tømmes og husdyrgødning køres ud på markarealerne.

12.2 BILAG 2 – BEREDSKABSPLAN FREMSENDT AF ANSØGER

Beredskabsplan for Gurrebyvej 10A

Indholdsfortegnelse:

Telefonnumre	3 (91)
Brand- og evakuering	4 (92)
Overløb af gylle	5 (93)
Kemikalie- og oliespild	6 (94)
Stophaner / Hovedafbrydere	7 (95)
Strømsvigt	8 (96)
Transport af bekæmpelsesmidler	9 (97)
Bilag : Kort over ejendommen (bedriftsoversigt)	10 (98)

Udarbejdet af: Høibakke IS, maj 2014

Denne beredskabsplan er udarbejdet som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø.

Planens indhold skal være kendt af gårdens ansatte m.fl. og udleveres til evt. indsatsleder/miljømyndighed i forbindelse med uheld, forureninger, brand og lignende.

Beredskabsplanen revideres/kontrolleres mindst 1 gang om året og skal være let tilgængelig og synlig.

Beredskabsplanen findes i mappe på kontoret på ejendommen.

Kort materiale

Bagerst er der et oversigtskort over ejendommen m.m. med angivelse af:

- kemikalierum
- Dieseltanke m.v.
- Afløb gylle og tagvand
- Strømafbyder og afbryder vand
- Slukningsmateriale
- Flugtveje for dyr/frigørelse mm.

Husk:

Ved store uheld ring 1-1-2, ved mindre uheld ring altid til miljømyndighederne.

Er man i tvivl, ring 1-1-2

Efter brand m.m. tag kontakt til miljømyndighederne med hensyn til genopbygning af stald m.m.

Telefonnumre

Ejer, Steffen og Kristian Sørensen, 25344920 / 30236767

Miljømyndighed	kontaktes på telefon	112	dag eller nat.
Falck	kontaktes på telefon	70102030	dag eller nat.
Brandvæsen	kontaktes på telefon	112	dag og nat.
Lægevagt	kontaktes på telefon	70150700	dag eller nat.
Tandlægevagt	kontaktes på telefon	70223530	dag eller nat.
Gråkjær Miljøcenter	kontaktes på telefon	24 85 73 56	dag
Landbocenteret	kontaktes på telefon	48225200	dag.
Dyrlæge	kontaktes på telefon	98512988	dag eller nat.
Foderstofforretning	kontaktes på telefon	70153040	dag.
Elektriker	kontaktes på telefon	54950300	dag eller nat.
Smeden	kontaktes på telefon	54950300	dag eller nat.
El-selskab	kontaktes på telefon	70292929	dag eller nat.
Ventilationsfirma	kontaktes på telefon	72 17 55 55	dag eller nat.

Brand og evakueringsinstruks

Ved brand, der ikke kan slukkes ved egen hjælp.

Tilkald brandvæsenet – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adressen og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og at det er en gårdbrand
- Er der tilskadekomne – hvor mange
- Er dyrene kommet ud – art og antal der evt. er fanget

Kontakt:

Ejer, Steffen og Kristian Sørensen, 25344920 / 30236767

Iværksæt rednings- og slukningsarbejde hvis det er muligt og forsvarligt, herunder fjernelse og evakuering af dyr, olie, trykflasker, gødning og kemikalier.

Placering af slukningsmateriale er angivet på oversigtskortet.

Hvis det ikke er muligt at slukke branden – forsøg at begrænse den ved lukning af døre og vinduer.

Modtag brandvæsenet og udlever denne mappe sammen med kortmateriale.

Oplys endvidere:

- Evt. tilskadekomne eller dyr der ikke er kommet i sikkerhed.
- Hvor det brænder
- Brandens omfang
- Hvor der er adgangsveje

På ejendommen findes følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen:

- Brandslukker
- Vandslange, højtryksvasker

Se bilag

Overløb af gylle instruks

Ved større overløb af gylle eller ved brud på fortank – RING 1-1-2

Oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevandsboring.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, Steffen og Kristian Sørensen, 25344920 / 30236767

Forsøg opdæmning for at undgå at gylle løber til kanal og nærtliggende arealer.

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af gylle.

Modtag brandvæsnets/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord
- Graveredskab til frontlæsser

Se bilag

Kemikalie og oliespild instruks

Ved større overløb af kemikalier og olie – RING 1-1-2 – oplys:

- Navn, adresse og telefonnummer der ringes fra
- Hvad der er sket og hvor meget der er løbet ud
- Om der er risiko for forurening af vandløb eller drikkevand.

Ved mindre spild kontaktes kun miljømyndighederne.

Kontakt:

Ejer, Steffen og Kristian Sørensen, 25344920 / 30236767

Kemikalier til markbrug vil i værste fald løbe ud på gammel møddingsplads, hvor væske kan opsamles i gyllebeholder.

Forsøg opdæmning for at undgå, at kemikalier og olie løber ud over anlægget og nærtliggende arealer.
2

Opdæmning kan evt. foretages med jord, halmballer og lignende afhængig af mængden af kemikalier og olie.

Modtag brandvæsnet/miljømyndighederne og udlever denne mappe sammen med kortmaterialet.

På ejendommen findes der følgende materiale, som evt. kan anvendes for at afhjælpe situationen.

- Halmballer
- Sand/jord
- Graveredskab til frontlæsser

Se bilag

Stophaner / hovedafbrydere

Vand:

Hovedhanen og stophaner er placeret ved målebrønd foran lade.

Elektricitet:

Hovedafbryderen og el-tavler er ophængt depotrum med adgang fra løbestald.

Se bilag

Strømsvigt instruks

- ❖ Vurder om dyr vil lide under træk fra nødopluk eller varme.
- ❖ Tjek alle stalde og se om nødoplukket er åben.
- ❖ Begræns trækgener og varmeudvikling (overbrusning).
- ❖ Kontroller af der ikke sker forurening som følge af manglende strøm til pumper og lignende.

Ved strømsvigt på over ca. 2 timer, ring til energi-selskab og forhør om varigheden af udfaldet.

Transport af bekæmpelsesmidler/pesticider

Sørg for sikker transport af bekæmpelsesmidler til ejendommen og mellem ejendom og marker.

Bekæmpelsesmidler skal under transport være sikret mod stød og uheld. En lukket tæt plastkasse (f.eks. en køleboks) er velegnet.

Medbring en spand/sæk med fint savsmuld til opugning af spildt middel samt en skovl og f.eks. plasticposer/plastspand til en hurtig indsats. Uanset koncentrationen kan et spild på mindre end ca. 2 liter med en hurtig indsats fjernes fra jorden.

Medbring altid en mobiltelefon således at det er muligt at hurtigst at tilkalde hjælp ved uheld.

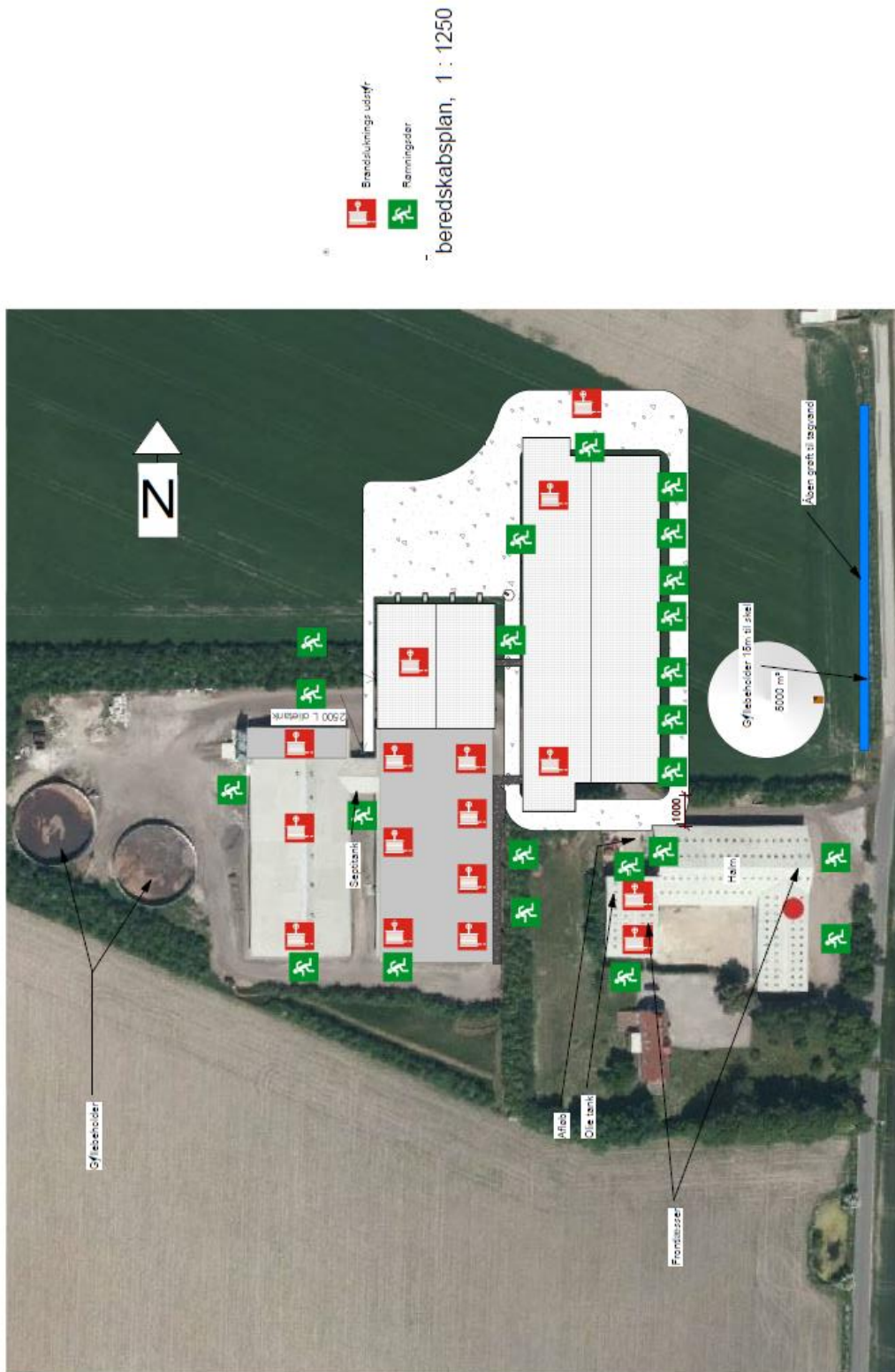
Hvor der arbejdes med bekæmpelsesmidler, skal der være førstehjælpsudstyr og øjenskyllmiddel til rådighed.

Meget giftige bekæmpelsesmidler skal overalt opbevares forsvarligt under lås. Øvrige bekæmpelsesmidler skal opbevares forsvarligt. For alle midler gælder, at de opbevares utilgængelige for børn og ikke sammen med eller i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer m.v.

Derudover gælder følgende:

- Kemikalierummet skal være godt ventileret, tørt og frostfrit med god belysning.
- Der skal findes et sugende materiale f.eks. savsmuld til opsamling af spild.
- Døre skal være forsynet med støbt kant, der kan tilbageholde eventuelt spild.
- Gulve skal være tætte og uden afløb.

Bilag: Kort over ejendommen (bedriftsoversigt) – ikke målfast

12.3 BILAG 3 – UDPEGNINGSGRUNDLAG NATURA 2000 OMRÅDER

Områdets udpegningsgrundlag

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 152

Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)	
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)	
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)	
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)	NY
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)	
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)	
	Grå/grøn klit (2130)	Klitlavning (2190)	
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)	
	Brunvandet sø (3160)	Kalkoverdrev* (6210)	
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)	
	Urtebræmme (6430)	Rigkær (7230)	
	Bøg på mor (9110)	Bøg på muld (9130)	
	Bøg på kalk (9150)	Ege-blandskov (9160)	
	Elle- og askeskov* (91E0)		
Arter:	Skæv vindelsnegl (1014)	Eremit* (1084)	
	Stor vandsalamander (1166)	Bredøret flagermus (1308)	
	Damflagermus (1318)	Gråsæl (1364)	
	Spættet sæl (1365)		

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 82

Fugle:	Sædgås (T)	Bramgås (T)
	Rørhøg (Y)	Plettet Rørvagtel (Y)
	Engsnarre (Y)	Trane (TY)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 83

Fugle:	Skarv (T)	Rørdrum (Y)
	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Sædgås (T)	Mørkbuget Knortegås (T)

Hvinand (T)		Lille Skallesluger (T)
Havørn (Y)		Rørhøg (Y)
Plettet Rørvagtel (Y)	NY	Blishøne (T)
Klyde (Y)		Splitterne (Y)
Fjordterne (Y)		Havterne (Y)
Dværgterne (Y)		Mosehornugle (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 85

Fugle:	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Grågås (T)	Hvinand (T)
	Toppet Skallesluger (T)	Havørn (TY) NY
	Rørhøg (Y)	Blishøne (T)
	Klyde (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Dværgterne (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 86

Fugle:	Knopsvane (T)	Sangsvane (T)
	Taffeland (T)	Troldand (T)
	Hvinand (T)	Stor Skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Rørhøg (Y)

Figur 2. Naturtyper, fugle og andre arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes ved naturtyper og arter henviser til talkoder i habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl.

Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet oven for. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget er markeret med "NY".

Naturtypen Kildevæld (7220) er udgået af udpegningsgrundlaget. For fuglebeskyttelsesområde 82 er Grågås (T) udgået af udpegningsgrundlaget. For fuglebeskyttelsesområde 85 er Stor skallesluger (T) udgået af udpegningsgrundlaget. For fuglebeskyttelsesområde 83 er der ikke foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget.

Bilag 7.3a Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 173 /6/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 157		
Naturtyper:	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
Arter:	Eremit* (1084)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. For dette område er der ikke foretaget ændringer i udpegningsgrundlaget.

Bilag 7.3b Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 178 /8/.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 158		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Grå/grøn klit (2130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Kalkoverdrev* (6210)	Surt overdrev* (6230)
	Ege-blandskov (9160)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 88			
Fugle:	knopsvane (T)	sangsvane (T)	
	sædgås (T)	grågås (T)	NY
	bramgås (T)	NY	taffelend (T) NY
	troldand (T)		havørn (TY) NY
	rørhøg (Y)		blishøne (T)
	klyde (Y)		almindelig ryle (Y)
	splitterne (Y)		fjordterne (Y)
	havterne (Y)		dværgterne (Y)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder og fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet oven for. Arter og naturtyper, der er tilføjet udpegningsgrundlaget er markeret med "NY". Ved fuglearter: "T" = trækfugl, "Y" = ynglefugl.

Naturtypen Strandvold med enårige planter (1210), hvid klit (2120) samt toppet skallesluger (T) er udgået af udpegningsgrundlaget ved den sidste revision i 2012.

Bilag 7.3c Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 179 /8/.

12.4 BILAG 4 – ANVENDTE KILDER OG REFERENCER

Anvendte kilder og referencer (afsnit 6.1 og kapitel 7)

- 1) Ansøgningsmateriale
- 2) Analyse af jordbrugserhvervene 2009. <http://statsforvaltning.dk>
- 3) Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005)
- 4) Basisanalyse del I for vanddistrikt 35, hovedopland II
- 5) Basisanalyse del II for vanddistrikt 35, hovedopland II. Vurdering af vandforekomsters tilstand. Risikovurdering.
- 6) Naturstyrelsen 2014: Natura 2000-basisanalyse 2015-2021 for Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Natura 2000-område nr. 173 Habitatområde H152, Fuglebeskyttelsesområde F82, F83, F85 og F86.
- 7) Naturstyrelsen 2011. Natura 2000 plan for område 173. Natura 2000-plan 2009-2015. Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand. Natura 2000-område nr. 173. Habitatområde H152, Fuglebeskyttelsesområde F82, F83, F85, F86.
- 8) Naturstyrelsen 2014: Natura 2000-basisanalyse 2016-2031. Revideret udgave. Halsted Kloster Dyrehave. Natura 2000-område nr. 178. Habitatområde nr. 157.
- 9) Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Halsted Kloster Dyrehave. Natura 2000-område nr. 178. Habitatområde nr. 157.
- 10) Naturstyrelsen 2014: Natura 2000-basisanalyse 2016-2021. Revideret udgave. Nakskov Fjord og Indrefjord. Natura 2000-område nr. 179. Fuglebeskyttelsesområde F88. Habitatområder H158.
- 11) Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2010-2015. Nakskov Fjord og Indrefjord. Natura 2000-område nr. 179. Fuglebeskyttelsesområde F88. Habitatområder H158
- 12) DMU 2012: Deposition af N komponenter 2012 – kommuner.
- 13) DMU m.fl. 2009: NOTAT. Grøn Vækst.
- 14) GIS-temaer fra <http://arealinformation.miljoportal.dk>. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, §7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
- 15) GIS-temaer fra Storstrøms amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
- 16) Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV
- 17) Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer).
- 18) Habitatdirektivbekendtgørelsen (Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, nr. 408 af d. 1. maj 2007, med senere ændringer.)

- 19) Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009.
- 20) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m.
- 21) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.
- 22) Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUS vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur.
- 23) Lolland Kommune 2008: Registrering af sjældne padder i Lolland Kommune. Upubliceret arbejdsdokument udarbejdet af Kåre Fog for Lolland Kommune.
- 24) Lolland kommune 2014: upublicerede registreringer foretaget af AGLAJA v. Eigil Pløger i november 2014 og august 2013.
- 25) Oplysninger på www.naturdata.dk
- 26) Oversigt over botaniske lokaliteter 3: Lolland, Falster, Møn og Bornholm (Miljøministeriet, 1982)
- 27) Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061
- 28) Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000
- 29) Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle
- 30) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006
- 31) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006
- 32) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006
- 33) Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter 2006. En revision af rødlistede planter 1999.
- 34) Bekendtgørelse nr. 1695. Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

12.5 BILAG 5 – BILAG IV ARTER I LOLLAND KOMMUNE

Bilag IV arter i Lolland Kommune

Art	Udbredelse/lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts Flagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	Arten findes på få lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer; stærkt knyttet til ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- over overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.
Skimmelflagermus	Arten findes på en enkelt lokalitet i området ved Nakskov Fjord.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Arten har udelukkende kvarter i bygninger året rundt.
Bredøret Flagermus	Ved overvågning. Detektorlytning i 2002-2005 blev registreret ved Søholt og Hamborg Skov. Det tyder på, at arten er mere udbredt og almindelig øst for Store Bælt end tidligere antaget.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret Flagermus	Arten findes på flere lokaliteter i Lolland	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder.

	Kommune. Meget tyder på, at den ikke er sjælden, men blot overset mange steder.	Findes i bygninger og hule træer.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Kun 10-15 recente forekomster på Sydlolland	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Almindeligt forekommende i den vestlige del af kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedebled, slåen m.v.
Spidssnudet frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Det ser dog ud til, at den er forsvundet fra landbrugslandet, men har overlevet der, hvor der er moser, enge eller strandenge.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Grønbroget tudse	Almindeligt forekommende i området omkring Nakskov Fjord og langs Lollands sydvestlige kyst. Registret tæt på anlægget	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Strandtudse	Et par forekomster i området ved Nakskov Fjord, en ved Riddertoft, en ved Kramnitse og en på Lindholm. Nogle af disse bestande er meget små og truede. Registret tæt på anlægget	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge. Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.

Klokkefrø	Uddøde på Lolland ca. 1975. Der har været en bestand i den nordvestlige del af kommunen.	
Markfirben	Der vides kun lidt om artens tidligere forekomst. Den har tilsyneladende altid været sjælden på Lolland.	
Eremit	Findes i Halsted Kloster Dyrehave og Maltrup Skov. Tidligere fundet i Keldskov og Kristianssæde Skov (senest set i 1980'erne).	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Enkelt Månerude	Har haft forekomster i digegrave. Senest set i 1918 ved Rødbyhavn.	Tilgroning, vandstandssænkning, naturlig succession.
Mygblomst	Enkelte gamle voksesteder i den østlige del af kommunen	Tilgroning, vandstandssænkning.